

PO STOPÁCH SPOLOČNÉHO KULTÚRNEHO BOHATSTVA V SRDCI PODUNAJSKEJ NÍŽINY

KÖZÖS KULTÚRKINCSÜNK NYOMÁBAN A DUNA MENTI ALFÖLD SZÍVÉBEN

IN THE FOOTSTEPS OF COMMON CULTURAL HERITAGE IN THE HEART OF THE DANUBE LOWLAND

IN SPUREN DES GEMEINSAMEN KULTURELLEN REICHTUMS IM HERZEN DER DONAULÄNDISCHEN TIEFEBEN

LEGENDA

Rybolov – Horgászat
Fishing – Fischerei

Vodná turistika – Vízi turizmus
Water Tourism – Wassertourismus

Gastrónómia, reštaurácia – Gasztronómia, étterem
Gastronomy, Restaurant – Gastronomie, Restaurant

Ubytovanie – Szállás
Accommodation – Unterkunft

Detská a multifunkčné ihrisko – Többfunkciós gyermekjátészter
Children's Multifunctional Playground – Kinderspielplatz und multifunktionale Sportanlage

TOP - sakrálné pamiatky
szakrális műemlékek
sacral monuments
sakrale Denkmäler

Cukráreň, kaviareň – Cukrászda, kávézó
Confectionery, Café – Konditorei, Café

Jazda na koni – Lovaglás
Horse Riding – Reiten

Cyklistika – Kerékpározás
Cycling – Radfahren

Pešia turistika – Gyalogtúra
Walking Tours – Wandern

Kúpalisko, možnosti kúpania – Termál Fürdő, úszási lehetőség
Thermal Park, Swimming Facilities – Schwimmbad, Bade-möglichkeiten

TOP - technické a architektonické pamiatky
ipari- és építészeti műemlékek
technical architectural monuments
technische Architekturdenkmäler

POPIS PROJEKTOVÝCH PARTNEROV MAS – PROJEKTPARTNEREK LEÍRÁSA HACS – DESCRIPTION OF LAG PROJECT PARTNERS – DIE BESCHREIBUNG DER PROJEKTPARTNER DER LEADER-GRUPPE

Miestna akčná skupina (MAS) Stará Čierna voda

MAS Stará Čierna voda (ďalej: **MAS Stará Čierna voda**) sa nachádza na Podunajskej nížine v Trnavskom samosprávnom kraji, na území okresov Galanta (obce Dolné Saliby, Horné Saliby, Kráľov Brod, Tomášikovo a Vozokany) a Dunajská Streda (obec Jahodná). Na území MAS s rozlohou 12 694,2 ha žije viac ako 10 600 obyvateľov. MAS Stará Čierna voda funguje formou občianskeho združenia od roku 2008. Členmi MAS sú obce, členovia neziskových organizácií, podnikatelia a aktivisti z regiónu. Názov združenia pochádza z rieky Stará Čierna voda, ktorá preteká cez územie MAS.

Öreg-Feketevíz Helyi Akciócsoporth (HACS)

Az Öreg-Feketevíz Helyi Akciócsoporth (továbbiakban: **Öreg-Feketevíz HACS**), a Duna menti alföldön, Nagyszombat megyében, a Galántai járás - Alsószeli (Dolné Saliby), Felsőszeli (Horné Saliby), Királyrév (Kráľov Brod), Tallós (Tomášikovo) és Vezekény (Vozokany); valamint a Dunaszerdahelyi járás Pozsonyperjes (Jahodná) területén fekszik. A LEADER térség 12 694,2 hektárnnyi területén a lakosok száma meghaladja a 10 600 főt. Az Öreg-Feketevíz HACS polgári társulásként 2008-tól működik. Tagjai községek, szervezetek tagjai, vállalkozók és aktivisták, melyek a HACS térségében fejtik ki tevékenységüket. Nevét az Öreg-Feketevíz folyóról kapta, mely érinti az említett településeket.

Local Action Group (LAG) Stará Čierna voda

The territory of the Local Action Group Stará Čierna voda (hereinafter as **LAG Stará Čierna voda**) is situated in the Danube Lowland in Trnava county, on the territory of Galanta district (the communities of Dolné Saliby, Horné Saliby, Kráľov Brod, Tomášikovo and Vozokany) and Dunajská Streda district (the community of Jahodná). There are more than 10 600 inhabitants on the territory of LAG, which is of 12 694,2 ha. LAG Stará Čierna voda has been working as a civic association from 2008. The members of LAG are communities, members of non-profit organisations, entrepreneurs and activists from the region. It was named after the river of Stará Čierna voda, which flows through the territory of LAG.

Leader-Gruppe (LAG) Stará Čierna voda

Die Leader-gruppe Stará Čierna voda (im Folgenden **LAG Stará Čierna voda**) liegt auf der Donauländischen Tiefebene im Kreis Tyrnau, Bezirk Galanta (die Gemeinden Dolné Saliby, Horné Saliby, Kráľov Brod, Tomášikovo a Vozokany) und Dunajská Streda (die Gemeinde Jahodná). Die Einwohnerzahl der LAG mit einer Fläche von 12 694,2 ha beträgt mehr als 10 600. Die LAG Stará Čierna voda funktioniert seit 2008 als Bürgervereinigung. Ihre Mitglieder sind Gemeinden, Unternehmer und Aktivisten von, die im Rahmen der Region ihre Tätigkeit ausüben. Ihren Namen bekam die Gruppe nach dem Fluss Stará Čierna voda, der durch die genannten Gemeinden fließt.

POPIS PROJEKTU

Bedeker – interaktívna publikácia o kultúrnych pamiatkach bol vyhotovený v rámci projektu s názvom „**Po stopách spoločného kultúrneho bohatstva v srdeci Podunajskej nížiny**“ (Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 0742014). Projekt je finančnevaný z „Európskeho polnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a štátneho rozpočtu“ v rámci „Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013, os 4 Leader, opatrenie 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce“. Projekt realizujú dvaja partneri, t.j. MAS Stará Čierna voda a MAS Dudváh. Cieľom tohto interaktívneho knižného vydania bolo zabezpečiť komplexnú propagáciu kultúrnych pamiatok na obidvoch územiaciach, vytvoriť spoločnú identitu kultúrnych pamiatok a zabezpečiť rozvoj vidieckeho cestovného ruchu.

PROJECT DESCRIPTION

Baedeker – the interactive publication on cultural monuments was created within the project of “**In the Footsteps of Common Cultural Heritage in the Heart of the Danube Lowland**” (Contract on the Provision of Grant No. 0742014). The Project is financed from the “European Agricultural Fund for Rural Development and the State Budget” within “Rural Development Programme 2007 – 2013, Axis 4 Leader, measure 4.2 Implementation of cooperation projects”. The Project is implemented by two partners, i.e. LAG Stará Čierna voda and LAG Dudváh. The aim of the publication of this interactive book was to provide a complex promotion of cultural heritage on both territories, create a common identity of cultural monuments and ensure the development of rural tourism.

Miestna akčná skupina Dudváh (MAS)

MAS Dudváh (ďalej: **MAS Dudváh**) sa nachádza na Podunajskej nížine v Trnavskom samosprávnom kraji, na území okresu Galanta (obce Čierna Voda, Čierny Brod, Dolná Streda, Gán, Kajal, Košút, Malá Mača, Matúškovo, Mostová, Topoľnica, Váhovce, Veľká Mača). Na území MAS s rozlohou 16 438,5 ha žije viac ako 18 100 obyvateľov. MAS Dudváh funguje formou občianskeho združenia od roku 2008. Členmi MAS sú obce, podnikateľské subjekty a aktivisti z regiónu. Názov združenia pochádza z rieky Dudváh, ktorá preteká cez územie MAS.

Dudvág Helyi Akciócsoporth (HACS)

A Dudvág Helyi Akció Csoporth (a továbbiakban: **Dudvág HACS**) a Duna menti alföldön, Nagyszombat megyében, a Galántai járás területén fekszik (Feketenyék - Čierna Voda, Vízkelet - Čierny Brod, Alsószerdahely - Dolná Streda, Gán - Gán, Nemeskajal - Kajal, Nemeskosút - Košút, Kismácséd - Malá Mača, Taksony - Matúškovo, Hidaskürt - Mostová, Tósnýárasd - Topoľnica, Vága - Váhovce, Nagymácséd - Veľká Mača) települések foglalja magába. A térség 16 438,5 hektárnnyi területén több mint 18 100 lakos él. A Dudvág HACS polgári társulásként 2008 óta működik. Tagjai községek, önkéntesek, természetes és jogi személyek, melyek a térségen fejtik ki tevékenységüket. Nevét a Dudvág folyóról kapta, mely átfolyik a HACs területén.

Local Action Group (LAG) Dudváh

The territory of the Local Action Group Dudváh (hereinafter as: **LAG Dudváh**) is situated in the Danube Lowland in Trnava county, on the territory of Galanta district (the communities of Čierna Voda, Čierny Brod, Dolná Streda, Gán, Kajal, Košút, Malá Mača, Matúškovo, Mostová, Topoľnica, Váhovce, Veľká Mača). There are more than 18 100 inhabitants on the territory of LAG, which is of 16 438,5 ha. LAG Dudváh has been working as a civic association from 2008. The members of LAG are communities, entrepreneurs and activists from the region. It was named after the river of Dudváh, which flows through the territory of LAG.

Leader-Gruppe (LAG) Dudváh

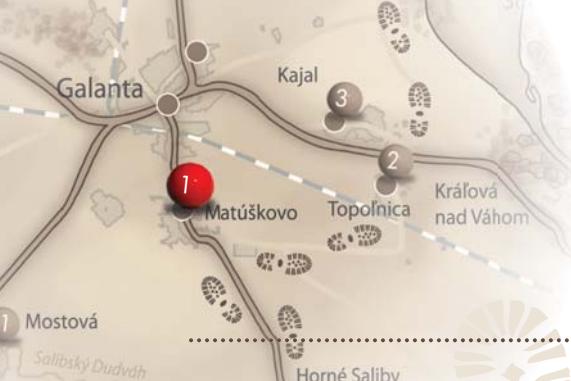
Die Leader-gruppe Dudváh voda (im Folgenden **LAG Dudváh**) liegt auf der Donauländischen Tiefebene im Kreis Tyrnau, Bezirk Galanta (sie umfasst die Gemeinden Feketenyék - Čierna Voda, Vízkelet - Čierny Brod, Alsószerdahely - Dolná Streda, Gán - Gán, Nemeskajal - Kajal, Nemeskosút - Košút, Kismácséd - Malá Mača, Taksony - Matúškovo, Hidaskürt - Mostová, Tósnýárasd - Topoľnica, Vága - Váhovce, Nagymácséd - Veľká Mača). Die Einwohnerzahl der LAG mit einer Fläche von 16 438,5 hektárnnyi beträgt mehr als 18 100 lakos. Die LAG Dudváh funktioniert seit 2008 als Bürgervereinigung. Ihre Mitglieder sind Gemeinden, Freiwillige, natürliche und Rechtspersonen, die in der Region ihre Tätigkeit ausüben. Ihren Namen bekam die Gruppe nach dem Fluss Dudváh, der durch das Gebiet der LAG fließt.

A PROJEKTUM TARTALMA

Az útitábláz – a helyi kulturális emlékhelyekről szóló interaktív kiadvány – a „**Közös kultúrkincsünk nyomában a Duna menti alföld szívében**“ elnevezésű projektum keretében készült (a vissza nem tértő támogatásról szóló szerződés száma: 0742014). A projekt az „Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap támogatásával és állami költségvetési forrásból valósult meg a „SzK Vidékfejlesztési Programja 2007 – 2013, 4. sz. Leader tengelye, 4.2- es számú intézkedés - Együttműködési programok megvalósítása“ keretében. Létrejöttében két partner, az Öreg-Feketevíz HACS és a Dudvág HACS vett részt. Az interaktív kiadvány célja a két régió kulturális értékeinek egységes bemutatása, közös népszerűsítése, egyben a vidéki turizmus fellendítése.

BESCHREIBUNG DES PROJEKTS

Baedeker – diese interaktive Veröffentlichung über die Kulturdenkmäler wurde im Rahmen des Projektes „**In Spuren des gemeinsamen kulturellen Reichstums im Herzen der Donauländischen Tiefebene**“ (Vertrag Nr. 0742014 über die Gewährung eines Finanzbeitrags ohne Rückerstattung). Das Projekt wird von dem „Europäischen landwirtschaftlichen Fonds für die Entwicklung des Landes und des Staatshaushalts“ im Rahmen des „Programms für die Entwicklung des Landes SR 2007-2013, Achse 4 Leader, Maßnahme 4.2. Ausführung der Projekte der Zusammenarbeit“ finanziert. Das Projekt wird von zwei Partnern durchgeführt, d.h. LAG Stará Čierna voda und LAG Dudváh. Das Ziel dieser interaktiven Veröffentlichung war die Gewährleistung der komplexen Propagation der Kulturdenkmäler der beiden Regionen, die Herausbildung der gemeinsamen Identität der Kulturdenkmäler und die Gewährleistung des Aufschwungs des Tourismus.

MATÚŠKOVO TAKSONY

Rímskokatolícky Kostol Narodenia Panny Márie 1

Kostol je barokovo-klasicistický s neskoršou úpravou, postavený na mieste staršieho kostola v r. 1781 - 1784, zväčšený v r. 1910. Kostol dal postaviť František Esterházy. Nachádza sa tu oltárna maľba Narodenia Panny Márie, ktorú namaľoval Than Mór v roku 1871. Bočný oltár je klasicistický z 19. stor.. Na drevenej menze je obraz Dobrého pastiera od G. Schneidera z Trnavy. Kazateľnica s reliéfmi evanjelistov je z rokov okolo 1900. Klasicistická drevená krstiteľnica zo začiatku 19. stor. má na vrchnáku súsošie Krstu Krista. V interiéri sa nachádzajú sochy sv. Pavla a sv. Petra. Kostol je jednoloďová stavba so svätyňou s oblým uzáverom. Fasáda je členená lizénami, štítove priečelie zakončené volútovým štitom, z ktorého vyrastá veža. Do veže dala cirkevná obec v r. 1920 vsadiť 2 zvony, pôvodné zvony sv. Ladislava a sv. Františka boli odobraté počas 1. sv. vojny.

Evanjelický kostol a.v. 2

Kostol bol vybudovaný v posledných rokoch. Slovens-

skí a maďarskí evanjelici mali len modlitebňu. Na hlavnej ulici obce bol postavený zo zbierok veriacich. Moderný kostol, ktorého slávnostné odovzdanie sa konalo v roku 1992. Projektantom budovy bol Ing. arch. Vavrinec Perleczky.

Dom ľudového bývania 3

Pamiatkovo chránený objekt bol postavený v roku 1847. Je zaujímavým exemplárom tradičnej ľudovej architektúry na juhovýchodnom Slovensku. Vlastníkom objektu a v ním prezentovanej národopisnej expozície je Trnavský samosprávny kraj a jeho správcom je Vlastivedné múzeum v Galante. Expozícia bola sprístupnená pre verejnosť v roku 1984 a predstavuje spôsob bývania pôvodného obyvateľstva obce na prelome 19. a 20. storočia a Slovákov, prichádzajúcich sem z Dolnej zeme (Maďarsko) v roku 1947. Kontakt: Vlastivedné múzeum v Galante, Hlavná ul. 976/8, 924 01 Galanta; tel.: 031 780 55 35.

Kaplnka svätého Jána Nepomuckého 4

Kaplnka je drobná stavba, ktorá stojí na súkromnom pozemku na konci ulice Šárd. Je kultúrnou pamiatkou. Má polkruhový tvar s polkruhovým otvorom. Nad ním je štít a strecha je pokrytá pevnou krytinou. Zhotovená bola v 18. stor. za pomoci Jána Lénárta.

Pamätník obetí 1. svetovej vojny 5

Pamätník predstavuje drobnú stavbu, ktorá stojí na kostolnom vršku. Miestny zaužívaný názov je Socha hrdinov a datovaná je do roku 1928. Znázorňuje sochu vojaka so sklonenou hlavou opierajúceho sa o pušku. Stojí na podstavci, na ktorom sú tabuľe s 81 menami padlých. Socha bola zhotovená z príspevkov obyvateľov obce a príbuzných padlých vojakov. Na zásah úradov nebola osadená na podstavec. Bola ukrytá v obilnej stodole a fare. V r. 1938 bola osadená na podstavec, po prechode frontu bola hlava vojaka rozstrielená. Úrady ju opäť nariadili odstrániť, bola zahrabaná do zeme vedľa podstavca. Po r. 1989 bola zreštaurovaná zo zbierky občanov a osadená na podstavec 4.11.1990.

Socha Panny Márie 6

Stĺp so sochou Panny Márie stojí na vyvýšenine pri kostole. Postavená bola v r. 1915. Na hranatom podstavci sa nachádza nápis: Dali ju postaviť Bartolomej Bély a Janka Vargová.

Socha svätého Vendelína 7

Stĺp so sochou stojí na pravej strane cesty smerom na Diakovce. Kamenná ľudová plastika sv. Vendelína, ochrancu domácih zvierat, pochádza z 2. pol. 19. storočia. Zhotovená bola z dedičstva po Jánovi Hrotkovi.

Božia muka 8

Božia muka, kultúrna pamiatka, je datovaná do 1. pol.

19. storočia. Na stípe je kaplnka s otvorom ukončeným lomeným oblúkom. Božia muka je ukončená dvojitým krízom. Dal ju postaviť Pavol Szabó.

Zvonica 9

Zvonica stojí pri hlavnej ceste z druhej strany nedaleko rímskokatolíckeho kostola. Je to murovaná stavba so štvorcovým pôdorysom. Zvonica bola postavená v r. 1902 z príspevkov Jána Németha. Aj dnes slúži svojmu účelu.

Kamenný stĺp Svätej trojice 10

Kamenný stĺp Svätej trojice sa nachádza na námestí obce. Dal ho postaviť František Lénárt pre slávu Svätej trojice v roku 1851. Sochu reštauroval na podnet samosprávy Obce Matuškovo v roku 2012 umelecko-remeselný kamenosochár Kazimír Cséfalvay.

Szűz Mária Születése - római katolikus plébánia-templom 1

A templom egy korábbi maradványaira épült 1781 – 84-ben barokk-klasszicista stílusban, majd 1910-ben kiegészítették, az építető Esterházy Ferenc volt. Az oltárt díszítő, Szűz Mária születését megörökítő festmény, Than Mór alkotása 1871-ből. A klasszicista mellékoltár a 19. században készült. A faburkolaton a nagyszombati Schneider G. Jó Pásztor című műve látható. Az evangélistákat ábrázoló szószék 1900 körül készült. A 19. sz. elejéről származó klasszicista fa keresztelőkút fedelén Krisztus megkeresztelése látható. A templomban megtalálható Szent Pál és Péter szobra.

Az egyhajós épület szentélye öblös zárodású. A falsávokkal tagolt csúcsos oromból emelkedik ki a torony, melyben a hitközség jóvoltából 1920-tól 2 harang lakik. Az eredeti, Szt. Lászlónak és Szt. Ferencnek szentelt harangokat az 1. világháború idején távolították el.

Ágostai hitvallású evangélikus templom 2

Az újkeletű, 1992-ben átadott modern templom a hívők adományiból épült fel a község Fő utcáján. Korábban a helyi szlovák és magyar evangélikus hívőknek csak imaházuk volt. Az épületet Perleczky Lörinc műépítész tervezte.

Tájház 3

A műemlékvédelem alatt álló ház 1847-ben épült. A délnyugat-szlovákiai népi építészet jegyeit viselő épület és a benne található néprajzi kiállítás tulajdonosa Nagyszombat megye, kezelője a Galántai

építmény 1902-ben született Németh János adományából, s a mai napig rendeltetésének megfelelően használják.

Szentláromság kőoszlop 10

A Szentláromság kőoszlop a falu főterén található. Lénárt Ferencz állította a teljes Szentláromság dicsőségeire 1851-ben. A kőoszlopot Cséfalvay Kázmér kőfaragó újította fel 2012-ben Taksony község Önkormányzatának határozata alapján.

The Roman Catholic Church of the Birth of Virgin Mary 1

The church is a Baroque-Classical building with later modifications, built on the place of the older church in 1781 - 1784, extended in 1910. The church was built by František Esterházy. There is the altar painting of the birth Virgin Mary, painted by Than Mór in 1871. The side altar is classicistic from the 19th century. On the wooden cover, there is the picture of the Good shepherd by G. Schneider from Trnava. The pulpit with some reliefs of the Evangelists comes from about 1900. The classicist wooden baptismal font form the beginning of the 19th century has a sculpture of the Baptism of Christ on the lid. Inside, there are the statues of St. Paul and St. Peter. The church is a single-nave building, which has a sanctuary with a round cap. The facade is structured by pilaster strips, gabled front ending in volute gable, out of which the tower grows. The religious community had two bells inserted into the tower in 1920; the original bells of St. Ladislav and St. František were removed during the First World War.

Honismereti Múzeum. A kiállítás, mely a 19 – 20. század fordulóján itt élők életmódját mutatja be, 1984-ben nyílt meg a nagyközönség számára. A tárlat további elemei az Alföldről 1947-ben érkező szlovákok használati tárgyai, a minden nap élet kellékei. Elérhetőség: Galántai Honismereti Múzeum, Hlavná ul. 976/8, 924 01 Galánta; tel.: 031 780 55 35.

Nepomuki Szent János-kápolna 4

A kápolnát Lénárt János emelte a 18. században. Jelenleg magántulajdonban lévő telken áll a Sárd utca végén. A félkörí alakú építmény elől félkörben nyitott. Csúcsos tetőzete tartós fedőlemezekből készült. Kulturális műemlék.

Az 1. világháború áldozatainak emlékműve 5

A emlékmű a templomkerti dombon áll. A helyiek Hősök Szobráként is emlegetik. Puskájára támaszkodó, lehajtott fejű katonát ábrázol. A talapzatán elhelyezett táblán 81 elesett helybeli neve olvasható. A szobor helyiek és az elesett katonák hozzáartozói adományainak készült. Hatósági tiltás miatt nem kerülhetett talapzatára. Pajtában majd a parókián rejtegették, 1938-ban helyezték fel a talapzatra. A front áthaladásakor a szobor fejrészét szétlőttek, majd a hatóságok ismét elrendelték eltávolítását. A talapzat mellett ásták el. 1989-ben lakossági gyűjtés eredményeként feltűjítötték és 1990.11.4-én visszakerült az ott megillető helyre.

Szűz Mária-szobor 6

Szűz Mária oszlopra emelt szobra a templom melletti emelkedőn található. A szögletes talapzaton lévő felirat szerint Bély Bertalan és Varga Janka állította 1915-ben.

Szent Vendel-szobor 7

A talapzaton elhelyezett szobor a Deáki felé vezető út jobb oldalán áll. A háziállatok védőszentjének népies ábrázolású kőszobra a 19. század 2. feléből származik, Hrotko János örökségből állították.

Szűz Mária-képoszlop 8

A rácsos ajtóval zárt szoborfülkés Szűz Mária-képoszlop, csúcsíves, kettős kereszten záródik, a 19. század 1. feléből származik. Szabó Pál állította.

Haranglá 9

A haranglá a Fő út mentén áll, nem messze a római katolikus templomtól. A téglalap alapú

2

Evangelic Church 2

The church was built only during the past few years. Slovak and Hungarian evangelicals had only a house of prayers. The modern church was built on the main road of the village from the contributions of the believers, the opening ceremony was held in 1992. It was designed by Ing. arch. Vavrinec Perleczky.

Folk house 3

This historical building was built in 1847. It is an interesting example of traditional folk architecture.

3

re in the southwest of Slovakia. The owner of the building and the exhibition inside is the Trnava County and it is administered by the Homeland Museum in Galanta. The exhibition was opened to the public in 1984 and it represents the way of living of the original inhabitants of the village at the turn of the 19th and the 20th century and of the Slovaks who came here from the Low Lands (Hungary) in 1947. Contact: Homeland Museum in Galanta, Hlavná ul. 976/8, 924 01 Galanta, tel.: 031 780 55 35.

Chapel of St. John of Nepomuk 4

The chapel is a small building standing on the private property at the end of Street Šárd. It is a cultural monument. It has a semi-circle shape with a semi-circle hole. Above it, there is a gable and a firm roof. It was completed in the 18th century with the help of Ján Lénárt.

Monument to the Victims of WWI 5

The monument is a small construction, which stands on the church hill. The locally used name is The Statue of Heroes, and it dates back to 1928. It shows the statue of a soldier with his head bowed, leaning on his rifle. It stands on a base, which has a board with the names of 81 killed soldiers. The statue was completed from the contributions of the inhabitants of the village and the relatives of killed soldiers. First, it was not mounted on a base. It was hidden in the grain barn and parsonage. In 1938 it was mounted on a pedestal, during the war, the head of the statue soldier was shot. It was again removed by authorities; it was buried in the ground next to the pedestal. After 1989 it was restored with the financial support of the citizens and on 4th November 1990 was mounted on a pedestal.

The Statue of the Virgin Mary 6

The column with the statue of the Virgin Mary stands on a hill next to the church. It was built in 1915. On the angular base there is the inscription: Built by Béla Bartolomej and Janka Vargová.

The Statue of Saint Vendelin 7

The column with the statue stands on the right side of the main road heading for Diakovce. The stone folk sculpture of St. Vendelin, the protector of domestic animals, comes from the 2nd half of the 19th century. It was completed from the inheritance after Ján Hrotka.

10

4

5

Roadside Altar of the Virgin Mary 8

The roadside altar with the picture of the Virgin Mary – dates back to the 1st half of the 19th century. On the column there is a chapel with an opening that ends with a broken arch. The roadside altar ends with a double cross. It was built by Pavol Szabó.

Belfry 9

The belfry stands by the main road near the Roman-Catholic church. It is a brick building with a rectangular ground plan. The belfry was built in 1902 from the contributions of Ján Németh. It still serves its purpose today.

Stone Column of the Holy Trinity 10

The stone column of the Holy Trinity is situated on the square of the village. It was built by František Lénárt to the glory of the Holy Trinity in 1851. The statue was renovated on the initiative of the local government of Matúškovo in 2012 by the stone sculptor Kazimír Cséfalvay.

Die römisch-katholische Kirche der Geburt der Jungfrau Maria 1

The church is built in a baroque and classicist style, on the site of an older church, built in 1781-1784, enlarged in 1910. The church was built on commission of Franz Esterházy. Inside there is an altar painting of the Birth of the Virgin Mary, painted in 1871 by Mór Than. The classicist side altar comes from the 19th century. On the wooden mensa is the image of the Good Shepherd from G. Schneider of Tyrnau to be seen. The pulpit with its relief of the Evangelists comes from the years around 1900. The classicist baptismal font from the beginning of the 19th century has a statuette group over the baptism of Christ on its lid. In the interior of the church are the statues of St. Paul and St. Peter. The church is a single-nave building with a polygonal closed-off choir. The facade is divided by pilasters, the gable is topped with a volute gable. In the tower the church bells of St. Ladislaus and St. Francis were taken away during World War I. In the tower were two double crosses. It was built by Pavol Szabó.

In the tower were two double crosses. It was built by Pavol Szabó.

According to local legend, it was not allowed to stand on the spot where the statue was later placed. It was hidden in a barn until 1938, when it was finally put in its place. However, during the Second World War, the head of the soldier was shot off. The authorities ordered the statue to be removed again, but it was buried in the ground instead. After 1989, it was restored with donations and placed again on its pedestal on November 4, 1990.

Statue der Jungfrau Maria 6

The column with the statue of the Virgin Mary stands on a hill near the church. It was built in 1915. On the square base there is a plaque with the inscription: Bartolomej Bély and Janka Vargová built it.

Die Statue des heiligen Wendelins 7

The column with the statue of St. Wendelin stands on the right side of the street, in the direction of Diakovce. The rustic sculpture of St. Wendelin, the protector of animals, comes from the second half of the 19th century. It was made by Jan Hrotka.

Das Leiden Gottes 8

The roadside altar with the picture of the Virgin Mary – dates back to the 1st half of the 19th century. On the column there is a chapel with an opening that ends with a broken arch. The roadside altar ends with a double cross. It was built by Pavol Szabó.

Die Glockenstube 9

The bell tower stands on the other side of the main street, not far from the Roman-Catholic church. It is a stone building with a square plan. The bell tower was built in 1902 by the donation of Ján Németh. Even today it serves its purpose.

Die Steinsäule der Heiligen Dreifaltigkeit 10

The stone column of the Holy Trinity stands on the main square of the village. It was built in 1851 by František Lénárt in honor of the Holy Trinity. The column was renovated in 2012 by the local government of Matúškovo. Today it serves its purpose.

Glocken des hl. Ladislaus und hl. Franz wurden im 1. Weltkrieg abgenommen.

Evangelische Kirche a.B. 2

The church was built in the last years. The Slovak and Hungarian Evangelists had only one prayer room. It was built in the main street of the village from donations of the believers. The transfer ceremony took place in 1992. The architect of the building was Ing. arch. Vavrinec Perleczky.

Haus des volkstümlichen Wohnens 3

This under protection object was built in 1847. It is an interesting example of traditional folk architecture in the South-West Slovakia. The owner of the object and the folk scientific exhibition inside it is the District Museum in Galanta. The exhibition is open to the public since 1984 and shows the living style of the people of the village in the 19th century, as well as the living style of the Slovaks, who came to the village in 1947 from Hungary. Contact: Vlastivedné múzeum v Galante, Hlavná ul. 976/6, 924 01 Galanta, tel.: 031 780 55 35.

Die Kapelle des heiligen Johannes von Nepomuk

The chapel is a small building, located on a plot at the end of the street Sárd. It is a cultural monument. It has a semi-circular form, with a semi-circular opening. Above it is a shield, and the roof is covered with a thick layer of snow. It was built in the 18th century by Ján Lénárt. It is registered with the number 11208.

Das Denkmal der Opfer des Ersten Weltkriegs 5

The monument is a small building, located on the church hill. The local name is "The Statue of the Heroes" and it was built in 1928. It depicts a soldier with a fallen head leaning against his rifle. It stands on a pedestal, with a plaque below it with the names of the 81 fallen. The statue was made by the villagers and their relatives.

7

TOPOĽNICA TÓSNYÁRASD

Rímskokatolícky Kostol sv. Štefana kráľa ①
Kostol bol postavený v 2. polovici 18. storočia na starom základe. Jednoloďový priestor s novou segmentovo zakončenou svätyňou krytou valenou klenbou. V lodi kostola je rovný strop. Fasády objektu sú členené lízénami a polkruhovo zakončenými oknami, hlavná uličná fasáda je ukončená murovaným štítom. Vstupný portál má ušnicové prelamované ostenie a bohatu riešenú supraportu. Veža kostola členená zvukovými otvormi je zakončená ihlanovou strechou.

Socha sv. Floriána ②

Kamenná socha svätca s atribútmi stojí na štvorbokom pilieri s profilovanou rímsou osadenom na odstupňovanom podstavci. Na ďalej strane podstavca je nápisová tabuľa a datovanie 1808. Plastika bola obnovená v r. 1995.

Socha sv. Jána Nepomuckého ③

Klasicistická prícestná kamenná socha svätca z r. 1841, opravená v r. 1899. Osadená je na odstupňovanom štvorbokom podstavci s profilovanou rímsou, na ďalej strane podstavca je nápis s datovaním.

Szent István római katolikus templom ①

A 18. század 2. felében épült egy korábbi templom alapjaira. Az egyhajós épület szegmensíves záródású dongaboltozattal fedett szentéllyel. A hajó mennyezete egyenes. Az épület homlokzata falsávokkal valamint félköríves ablakkal tagolt, az épület utcai homlokzata falazott oromzattal épült. A templombelől csipkézett díszítésű fülkagyłos faragványokkal. A templomtorony hangrésekkel tagolt, hegyes tető fedi.

Szent Flórián-szobor ②

A szent négyzet alakú, párkányfejezetes talapzaton álló kőszobra. A talapzat homlokoldalán elhelyezett táblafelirat szerint 1808-ban állították. A szobrot 1995-ben felújították.

Nepomuki Szent János szobra ③

Az út mentén álló klasszicista kőszobor 1841-ben készült, 1899-ben felújították. Négyzet alakú párkányfejezetes talapzaton áll, a talapzat első részén dátumfelirat látható.

The Roman Catholic Church of St. Stephen King

The church was built in the 2nd half of the 18th century on an older base. It is a single-nave building with a new sanctuary ending in segments and covered with barrel vaults. There is a flat ceiling in the nave of the church. The facades of the building are structured by pilaster strips and windows ending in semicircle, the main facade ends with a brick gable. The tower of the church is divided by sound openings and is topped by a pyramidal roof. ①

The Statue of St. Florian ②

The stone statue of the saint with attributes stands on the tetrahedral pillar with profiled cornice fitted on a graduated base. On the front of the base, there is a table and dating 1808. The sculpture was restored in 1995.

The Statue of St. John of Nepomuk ③

It is a classicist stone statue of a saint by the road dating back to 1841, repaired in 1899. It is situated

on a graduated tetrahedral base with profiled cornice, on the front of the pedestal, there is a table with inscription and dating

Die römisch-katholische Kirche des heiligen Königs Stefan ①

Die Kirche wurde in der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts auf einem älteren Fundament erbaut. Der einschiffige Raum hat eine neue Sakristei, die mit einem Halbkreisgewölbe abgeschlossen ist. Das Schiff hat eine gerade Decke. Die Fassaden sind mit Lisenen und halbkreisförmigen Fenstern, die Hauptfassade an der Straße mit einem gemauerten Dachgiebel geziert. Der Eingang hat ein gitterartiges Gewände und eine reich gezierte Superporte. Der Kirchturm ist durch Klangöffnungen gegliedert und mit einem pyramidenartigen Dach abgeschlossen.

Die Statue des heiligen Florians ②

Die steinerne Statue des Heiligen mit Attributen steht auf einem vierseitigen Pfeiler mit geformtem Gesims am abgestuften Sockel. An der vorderen Seite des Sockels ist eine Tafel mit Anschrift und die Datierung auf 1808. Die Plastik wurde im Jahr 1995 renoviert.

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk

Die klassizistische Steinstatue des Heiligen am Straßenrand stammt aus dem Jahr 1841, sie wurde 1899 renoviert. Sie ist auf einem abgestuften, vierseitigen Sockel mit geformtem Gesims aufgestellt. An der vorderen Seite ist eine Anschrift und die Datierung. ③

KAJAL

NEMESKAJAL

Rímskokatolícky Kostol Ružencovej Panny Márie ③
Pôvodný renesančný kostol zo 16. stor. presiel v 18. storočí viacerými prestavbami. Zväčšený a prestavaný bol v r. 1756 a 1781. V r. 1780 došlo aj k zmene pôvodného patrocínia sv. Ondreja a zasvätený bol Ružencovej Panne Márii. Prístavba bočnej lode sa uskutočnila v 20. stor. a posledná rekonštrukcia bola vykonaná v r. 1992 – 1995. Kostol je dvojlodová stavba s pruskými klenbami. V kostole je niekoľko pamiatok z barokového obdobia: socha Piety, neskorobaroková kamenná krstiteľnica, obraz Poslednej večere z 2. pol. 18. stor. a pseudoklasicistický organ z konca 19. stor.. ①

Evangelický kostol a. v. ②

Evangelický kostol bol postavený v roku 1898 v neogotickom štýle a túto podobu si zachoval dodnes. Oltár z r. 1898 je vyhotovený v pseudoklasicistickom štýle s obrazom Krista v Getsemanskej záhrade. Kazateľnica je secesná z r. 1914. Veľké opravy sa vykonali na budove v rokoch 1995 – 1998.

Socha sv. Jána Nepomuckého ③

Socha je datovaná do polovice 19. storočia. Je to klasicistická pŕícestná kamenná socha, ktorá stojí na rázcestí medzi Kajalom a Topoľnicou.

Križanov kríž ④

Kríž má miestny názov Križanov. Pochádza z 19. storočia. Kamenný kríž s telom Krista stojí na podstavci so štírovým ukončením. Je to drobná stavba klasicistického slohu.

Súsošie Najsvätejšej Trojice ⑤

Pri rímskokatolíckom kostole na kamenom podstavci stojí súsošie Najsvätejšej Trojice, ktoré pochádza z 19. storočia.

Rózsafüzér Királynője római katolikus templom

Az eredeti, a 16. században emelt templom, reneszánsz stílusban épült, a 18. század folyamán többször átalakították. 1756-ban és 1780-ban kibővítették, ez utóbbi évbén változott a templom védőszentje - Szt. András helyett, - Szentolvasó Királynője tiszteletére szentelték. Az oldalhajó átépítésére a 20. században került sor, az utolsó felújítás 1992 – 1995 között folyt. A templom két-hajós poroszfüveges boltozattal, benne található néhány barokk műemlék: Pietà-szobor, késő barokk kő kereszteletről, a 18. sz. második feléből való Utolsó vacsora festmény, valamint a pseudoklasszicista orgona a 19. század végéről és Szűz Mária domborműve. ①

Szentháromság-szobor ⑤

A római katolikus templom mellett kőalapzaton álló Szentháromság-szobor a 19. századból való.

Ágostai hitvallású evangélikus templom ②

Az evangélikus templom 1898-ban épült, eredeti neogótikus jegyeit a mai napig megőrizte. Az oltár 1898-ban készült pszeudo-klasszicista stílusban rajta festmény: Krisztus a Gecsemáne kertben. A szószék szecessziós stílusban készült 1914-ben. Nagyobb volumenű feljárásra legutóbb 1995 – 1998 között került sor.

Nepomuki Szent János-szobor ③

A szobor megszületését a 19. század fordulójára teszik. Klasszicista út menti kőszobor Nemeskajal és Tósnýárad közt.

Krizzán-kereszt ④

A kőkeresztet a helyiek Krizzán-keresztnek is nevezik. A 19. századból való. A klasszicista stílusú, korpuszsal ellátott kereszt csúcsíves talapzaton áll.

The Roman Catholic Church of Our Lady the Rosary ①

The original Renaissance church from the 16th century went through several reconstructions during the 18th century. It was enlarged and rebuilt in 1756 and 1781. In 1780 the original patron, St. Andrew was changed and the church was consecrated to Our Lady the Rosary, Virgin Mary. The side nave was reconstructed in the 20th century and the final reconstruction took place during 1992 – 1995. The church is a two-nave building with Prussian vaults. There are several monuments from the Baroque period in the church: the statue of Pieta, a late-Baroque stone baptismal font, a picture of the Last Supper from the 2nd half of the 18th century and a pseudo-classicist organ from the end of the 19th century.

Evangelic Church ②

The Evangelic Church was built in 1898 in Neo-Gothic style and it has kept this form up to the present day. The altar from 1898 is in pseudo-classicist style with the picture of Christ in the Garden of Gethsemane. The pulpit is of secession from 1914. Larger reparation of the building was carried out during 1995 – 1998.

The Statue of John the Nepomuk ③

The statue dates back to the mid-19th century. It is a classicist roadside stone statue, which stands at the crossroads between Kajal and Topoľnica.

The Cross of Križanov ④

It comes from the 19th century. The stone cross with the body of Christ stands on a base and has a stylish ending. It is a small construction of classicist style.

The Statue of the Holy Trinity ⑤

It stands near the Roman Catholic Church on a stone base. It comes from the 19th century.

Rímskokatolícky Kostol svätého Mikuláša ①

Postavený bol na mieste staršieho kostola. Prvý kostol bol postavený pravdepodobne v období medzi r. 1642 – 1669. Stál mimo obytných domov, ale rozvojom obce v 18. stor. sa dostal do stredu obce. Starý kostol bol vysvätený sv. Michalovi. Dnešný kostol dal postaviť Jozef Battyáni v r. 1788, bol postavený v štýle neskorého baroka a považoval sa vo vtedajšom období za modernú stavbu. Jednoloďový pozdĺžny priestor má svätyňu s rovným uzáverom, zaklenutý je českou plackou. V tomto kostole bol oltár vysvätený sv. biskupovi Mikulášovi. V 19. stor. pribudli 2 oltáre a previedla sa rekonštrukcia kostola. Hlavný oltár je klasicistický s obrazom sv. Mikuláša, bočný oltár Svätej Trojice a Krista na Hore Olivovej. Kazateľnica je klasicistická s reliéfom Kristovej hlavy a zdobená festónmi z čias stavby kostola.

Die römisch-katholische Kirche der Jungfrau Maria mit Rosenkranz ①

Die ursprüngliche Renaissancekirche vom 16. Jahrhundert wurde im 18. Jahrhundert mehrmals umgebaut. Sie wurde in den Jahren 1756 und 1781 vergrößert und umgebaut. Im Jahr 1780 kam es zum Wechsel des ursprünglichen Schutzheiligen Andreas zur Heiligen Jungfrau Maria mit Rosenkranz. Der Bau des Seitenschiffes erfolgte im 20. Jahrhundert, und die letzte Rekonstruktion war 1992 – 1995. Das Bauwerk ist ein Zweischifffbau mit preußischem Gewölbe. In der Kirche gibt es einige Denkmäler aus der Barockzeit: die Statue der Pieta, ein spätbarockes Taufbecken aus Stein, die Abbildung des letzten Abendbrotes aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts und eine pseudoklassizistische Orgel aus dem Ende des 19. Jahrhunderts, ein Kelch, ein Relief der Heiligen Maria vom Berge Karmel. Die letzte Renovierung erfuhr die Kirche in den Jahren 1992–1995.

Die evangelische Kirche a. B. ②

Die evangelische Kirche wurde im Jahr 1898 im neugotischen Stil erbaut, und ihre Form hat sie bis heute bewahrt. Der Altar aus dem Jahr 1898 ist im pseudoklassizistischen Stil mit einer Abbildung Christi im Garten von Gethsemane angefertigt. Der Predigtstuhl im Jugendstil kommt aus dem Jahr 1914. In den Jahren 1995 – 1998 wurden am Bauwerk große Renovierungsmaßnahmen durchgeführt.

Die Statue des heiligen Johanna von Nepomuk ③

Die Statue wird auf die Mitte des 19. Jahrhunderts datiert. Sie ist eine klassizistische Steinstatue am Straßenrand, die am Scheideweg zwischen Kajal und Topoľnica steht. ③

Das Kruzifix von Križanov ④

Das Kruzifix hat den örtlichen Namen Križanov. Es stammt aus dem 19. Jahrhundert. Das Kruzifix steht auf einem Sockel mit schildförmigem Abschluss. Es ist ein Kleinbau im klassizistischen Stil.

Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit ⑤

Bei der römisch-katholischen Kirche auf einem steinernen Sockel steht die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit, die aus dem 19. Jahrhundert kommt.

Socha svätého Floriána ②

Postavená bola v roku 1827 na pamiatku veľkého požiaru v r. 1824. Socha stojí pri ceste, chodilo sa k nej s procesiou na sviatok sv. Floriána (4. máj), ktorý oslavovali ako sľub vernosti sv. Floriánovi.

Socha sv. Jána Nepomuckého ③

Socha je umiestnená pred vchodom do kostola, pochádza z r. 1797. Stojí na podstavci s latinským nápisom a datovaním.

VÁHOVCE

VÁGA

1

Veľký kríž 4

Veľký kamenný klasicistický kríž z r. 1793 stojí pri kostole.

Pomník hrdinov 5

Pomník pochádza z 20. storočia. Bol postavený na pamiatku padlých v 1. a 2. svetovej vojne. Predstavuje sochu ženy s krížom v jednej a štitom v druhej ruke.

Szent Miklós római katolikus templom 1

Korábbi, valószínűsítetően 1642 – 1669 között emelt templom alapjaira épült. A kezdetben távol eső templom a település fejlődése nyomán a 18. századra már a falu közepére került. Az öreg templomot Szt. Mihály tiszteletére szenteltek. A mai templomot Battányi József emelte 1788-ban. A késő barokk stílusú építmény saját korában modernnek számított. Az egyhajós, egy hosszanti töréssel rendelkező templom szentélye boltíves cseh süvegboltosatú. Az oltárt Szt. Miklós püspök tiszteletére szenteltek. A 19. századi felújítás során újabb két oltárral gazdagodott. A főoltár klasszicista stílusú, Szt. Miklós képével díszített, a mellékoltárokon Szentháromság-kép illetve Jézus az olajfák hegyén festmény látható. A szószéket Krisztus dombormű és az építés idejéből fennmaradt füzérek díszítik.

Szent Flórián-szobor 2

1827-ben állították az 1824-es tűzvész emlékére. Az út mellett álló szoborhoz Szent Flórián napján (május 4.) körmenetet tartottak, mely a községben fogadalmi ünnepnek számított.

Nepomuki Szent János szobra 3

A szobor a templom bejárata mellett található, 1797-

ből való. Talapzatán latin nyelvű felirat és keltezés látható.

Nagykereszt 4

Az 1793-ból származó klasszicista kőkereszt a templom mellett áll.

Hősök emlékműve 5

Az emlékmű a 20. századból származik. Az 1. és 2. világháború áldozatainak emlékére állították. Egyik kezében keresztet, másikban pajzsot tartó női alakot ábrázol.

The Roman Catholic Church of St. Michael 1

It was built on the place of the older church. The first church was probably built between 1642 and 1669. The old church was consecrated to St. Michael. Today's church was built by Jozef Battányi in 1788, in late Baroque style and was considered then as a modern building. The single-nave longitudinal space has a sanctuary with a flat closure. In this church, the altar was consecrated to St. Michael bishop. In the 19th century, 2 more altars were added and the church was reconstructed. The main altar is classicist with the picture of St. Michael, the side altar with the Holy Trinity and Christ on the Mount of Olives. The pulpit is classicist with a relief of Christ's head and is decorated with festoons from the time the church was built.

The Statue of St. Florian 2

It was built in 1827 in memory of the great fire in 1824. It stands by the road and it was visited by processions on the day of St. Florian (4 May), celebrated as a promise of allegiance to St. Florian.

The Statue of John the Nepomuk 3

The statue is placed in front of the church entrance, it comes from 1797. It stands on a base with Latin inscription and dating.

The Great Cross 4

The great stone classicist Cross from 1793 stands near the church.

Heroes Monument 5

It comes from the 20th century. It was built in memory of killed soldiers in the First and the Second World War. It represents a woman holding a cross in one hand and a shield in the other.

Die römisch-katholische Kirche des Heiligen Nikolaus 1

Sie wurde auf dem Fundament einer älteren Kirche erbaut. Die erste Kirche wurde wahrscheinlich in den Jahren 1642 – 1669 erbaut. Sie stand abseits der Wohnhäuser, aber durch die Entwicklung gelangte sie im 18. Jahrhundert in die Mitte des Dorfes. Die alte Kirche wurde dem Heiligen Michael gewidmet. Die heutige Kirche ließ im Jahr 1788 Jozef Battányi erbauen, sie wurde im spätbarocken Stil erbaut, und in der Zeit hielt man sie für ein modernes Bauwerk. Der längliche einschif-

fige Raum hat eine in gerader Linie abgeschlossene Sakristei, und sie ist mit tschechischem Gewölbe bedeckt. Der Altar wurde in dieser Kirche dem heiligen Nicolaus geweiht. Im 19. Jahrhundert kamen 2 neue Altars hinzu und wurde eine Rekonstruktion der Kirche durchgeführt. Der Hauptaltar ist im klassizistischen Stil angefertigt und trägt eine Abbildung des Heiligen Nicolaus. Am Seitenaltar ist die Heilige Dreifaltigkeit und Jesus Christus auf dem Ölberg abgebildet. Am klassizistischen Predigtstuhl ist ein Relief mit dem Kopf von Christus. Der Predigtstuhl ist mit Girlanden geziert, die noch aus der Zeit der Erbauung der Kirche stammen.

Die Statue des heiligen Florians 2

Diese Statue wurde im Jahr 1827 zum Andenken an den großen Brandfall im Jahr 1824 aufgestellt. Sie steht am Straßenrand und wurde regelmäßig am Feiertag des heiligen Florians von einer Prozession besichtigt.

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk

Die Statue ist vor dem Kircheneingang platziert. Sie stammt aus dem Jahr 1797. Sie steht auf einem Sockel mit einer lateinischen Anschrift und Datierung. 3

Das große Kreuz 4

Das große Steinkreuz aus dem Jahr 1793 steht neben der Kirche.

Das Heldendenkmal 5

Das Denkmal stammt aus dem 20. Jahrhundert. Es wurde zum Andenken an die Gefallenen im Ersten und Zweiten Weltkrieg errichtet. Es ist eine Frauengestalt mit einem Kreuz in einer, und einem Schild in der anderen Hand.

2

DOLNÁ STREDA ALSÓSZERDAHELY

Rímskokatolícky Kostol sv. Jakuba staršieho 1

Kostol je kultúrnou pamiatkou, bol postavený v barokovo-klasicistickom slohu v roku 1781 na mieste staršieho kostola zo 14. stor., ktorý bol spomínaný v r. 1313 ako privilegovaný Kostol sv. Jakuba staršieho, apoštola. V r. 1756 už bol vysvätený. Dnešný kostol je jednoloďová pozdĺžna stavba s oválnym presbytériom a so vstavanou vežou zakončenou zvonovitou prílbou. V kostole na hlavnom oltári sa nachádza obraz sv. Jakuba. Klasicistické bočné oltáre majú sochu Krista a Panny Márie. Kazateľnica je rokoková s reliefom Poslednej večere z 2. tretiny 18. stor., kamenná krstiteľnica a lavice sú klasicistické z konca 18. stor..

Socha sv. Jána Nepomuckého 2

Rokoková kamenná plastika na vysokom podstavci, pochádza zo 60. rokov 18. storočia. Socha, kultúrna pamiatka, je umiestnená pri r. k. kostole.

Pamätník obetiam 1. a 2. svetovej vojny 3

Pamätník padlých z obdobia 1. a 2. svetovej vojny stojí pred r. k. kostolom, na Kostolnom nám.. Počas 2. sv. vojny (pri prechode frontu 1. 4. 1945) bol poškodený. Pôvodne pamätník 1. sv. vojny, bol znova odhalený pri príležitosti 50. výročia ukončenia 2. svetovej vojny z radov vojakov a občanov padlých v k. ú. Dolnej

Stredy. Pamätník predstavuje súsošie znázorňujúce umierajúceho postreleného vojaka, ktorého v náručí drží aniel s krídlami. Nad pomníkom dominuje socha Krista s roztiahnutými rukami. Na podstavci pamätníka je osadená mramorová doska venovaná pamiatke obetiam 2. svetovej vojny.

Súsošie Najsvätejšej Trojice 4

Súsošie dal vyhotoviť v roku 1914 niekdajší kostolný otec a bohatý sedliak Jozef Serencsés s manželkou. Samotný stĺp je z pieskovca, dočervena farbený špeciálou technológiou.

Rímskokatolícka fara 5

Faru dal v roku 1756 postaviť ostríhomský arcibiskup Mikuláš Čáki. Prestavaná bola naposledy na začiatku 20. storočia. Budova v tvare písmena L je častočne podpivničená. Býval tu aj poslanec uhorského snemu, knaz, ThDr. Ferdinand Juriga.

Idősebb Szent Jakab apostol római katolikus templom 1

A templom kultúralským múzeum, barokk - klasicista stílusom épült 1781-ben egy korábbi, 14. századi templom helyén, melyet 1313-ban, Idősebb Szent

Jakab apostol kiemelt templomaként említenek. 1756-ban már fel volt szentelve. A mai templom, hosszú egyhajós épülmény ovális szentéllyel, a templomtoronyt harangsík zárja.

A főoltárt Szt. Jakab képe ékesíti, a klasszicista meléktárolkon Mária és Jézus Krisztus szobra található. A rokokó szószék a 18. sz. második feleból való, az Utolsó vacsorát meg-örökítő dombormű díszíti, a klasszicista kő keresztelőtál és a padok a 18. sz. végén készültek.

Nepomuki Szent János-szobor 2

A szent magas talapzaton álló rokokó stílusú kőszobra a 18. sz. 60-as éveiből való. A szobor kulturális műemlék, a r. k. templom mellett helyezték el.

Az 1. és 2. világháború áldozatainak emlékműve 3

Az 1. és 2. világháború áldozatainak emlékműve a r. k. templom előtt található. A 2. vlh. idején megrongálódott. Az eredetileg az 1. vlh. áldozatainak emelt emlékművet a 2. vlh. lezárásnak 50. évfordulóján leplezték le újra a településről származó elesett katonák és civil áldozatok hozzáartozói. Az emlékmű sebesült katonát ábrázol, akit szárnysas angyal tart karjaiban. Fő motívuma a magas talapzaton álló széttárt karú Krisztus-szobor. A talapzaton elhelyezett márványtábla örzi a 2. vlh. idején elesettek emlékét.

Szentháromság-szoborcsoport ④

A szobrot Szerencsés József egykori nagygalda, egyházi emeltette 1914-ben. A homokkőből készült szobrot különleges eljárással színeztek vörösre.

Római katolikus plébánia ⑤

A plébániát Csáky Miklós esztergomi érsek építette 1756-ban. Az utolsó felújításra a 20. század elején került sor. Az „L” alakú épület egy része alatt pince húzódik. Itt lakott többek között ThDr. Juriga Ferdinand katolikus pap, a magyar parlament egyik szlovák származású képviselője.

The Roman Catholic Church of St. Jacob, Sr. ①

The church, a cultural monument, was built in Baroque-Classicalist style in 1781 on the place of the older church dating back to the 14th century, which was mentioned in 1313 as a privileged Church of St. Jacob, Sr., Apostle. It was already consecrated in 1756. Today's church is a single-nave longitudinal building with oval presbytery and a built-in tower ending in a bell helmet. On the main altar there is the picture of St. Jacob. The classicistic side altars have the statue of Christ and Virgin Mary. The pulpit is of Rococo style with a relief of the Last Supper from the 2nd third of the 18th century; the stone baptismal font and the benches are classicist from the end of the 18th century.

The Statue of St. John of Nepomuk ②

The Rococo stone statue on a high pedestal comes from the 1760s. The statue, a cultural monument, is placed near the Roman Catholic Church.

Monument to the Victims of WWI. and WWII. ③

The monument stands in front of the Roman Catholic Church, on the Church Square. It was damaged during WWII. Although originally, it was a monument to WWI, it was unveiled again in the occasion of the 50th anniversary of the end of

WWII in memory of the murdered soldiers and citizens of Dolná Streda. The monument shows a dying soldier held by an angel with wings. On the top of the monument there is the statue of Christ with open arms. On the base of the monument there is a marble board dedicated to the memory of the victims of WWII.

The Statue of the Holy Trinity ④

The statue was created in 1914 with the help of a rich peasant, Jozef Serenčés and his wife. The column is of sandstone, coloured into red with special technology.

The Roman Catholic Parish ⑤

The parish was built by the Esztergom archbishop Miklós Csáki in 1756. It was last rebuilt in the early-20th century. The building has an L-shape and has a partial basement. A member of the Hungarian Parliament, priest ThDr. Ferdinand Juriga used to live here.

Die römisch-katholische Kirche des heiligen Jakobus des Älteren ①

Die Kirche ist ein Kulturdenkmal, das im Jahr 1781 im barock-klassizistischen Stil auf dem Platz einer älteren Kirche aus dem 14. Jahrhundert erbaut wurde. Diese ältere Kirche war im Jahr 1313 als privilegierte Kirche des heiligen Jakobus des Älteren, des Apostels erwähnt. Im Jahr 1756 wurde sie schon eingeweiht. Die heutige Kirche ist ein länglicher einschiffiger Bau mit ovalem Presbyterium und eingebautem Turm mit einer glockenförmigen Dachhaube. In der Kirche befindet sich am Hauptaltar die Abbildung des Heiligen Jacobus. Die klassizistischen Seitenaltäre

haben die Skulpturen Christi und Heiliger Maria. Der Predigtstuhl im Rokokostil mit dem Relief des letzten Abendbrotes stammt aus dem zweiten Drittel des 18. Jahrhunderts. Der klassizistische Taufbecken aus Stein und die Bänke sind auf das Ende des 18. Jahrhunderts datiert.

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk ②

Eine Steinplastik aus der Rokokozeit auf hohem Sockel aus den 60er Jahren des 18. Jahrhunderts. Dieses Kulturdenkmal ist neben der Kirche aufgestellt.

Das Denkmal der Opfer des Ersten und Zweiten Weltkriegs ③

Das Denkmal der Gefallenen von dem Ersten und Zweiten Weltkrieg steht vor der römisch-katholischen Kirche auf dem Kirchenplatz. Während des Zweiten Weltkriegs (beim Frontübergang 1.4.1945) wurde es beschädigt. Das ursprüngliche Denkmal der Gefallenen im Ersten Weltkrieg wurde erneut beim Anlass des 50. Jubiläums des Abschlusses des Zweiten Weltkriegs eingeweiht. Es ist eine Statuengruppe eines sterbenden Soldaten, der in den Armen eines Engels mit Flügeln liegt. Über dem Denkmal dominiert die Skulptur Christi mit ausgestreckten Armen. An dem Sockel ist eine Marmortafel angebracht, die den Opfern des Zweiten Weltkriegs gewidmet ist.

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit ④

Diese Statuengruppe hat im Jahr 1914 der damalige Kirchenvater und reicher Bauer Jozef Serenčés mit seiner Ehefrau anfertigen lassen. Die Säule ist aus Sandstein, der mit einer speziellen Technologie rötlich gefärbt wurde.

Die römisch-katholische Pfarre ⑤

Die Pfarre ließ im Jahr 1756 der Erzbischof von Gran Miklós Csáki erbauen. Zum letzten Mal wurde sie am Anfang des 20. Jahrhunderts renoviert. Das Gebäude in L-Form ist teilweise unterkellert. Hier wohnte auch der Abgeordnete des ungarischen Landtags, der Pfarrer ThDr. Ferdinand Juriga.

GÁN GÁNY

1

Rímskokatolícky Kostol Svätej Rodiny 1

Románsky kostol bol postavený v priebehu 12. storočia. Z južnej strany k nemu neskôr pristavali sakristiu. Reformácia a neustále boje v priebehu 17. storočia sa odrazili aj na stave kostolíka, keď sa v roku 1694 spomína ako spustný a opustený.

V roku 1745 (uvádza sa aj rok 1735) prešiel barokovou rekonštrukciou, ktorá však do značnej miery zachovala jeho pôvodný románsky vzhľad. V roku 1756 bolo takto zmenené patrocínium na dodnes používané – Sv. rodiny. Vonkajšie fasády kostolíka sú zdobené netradičnými slepými arkádami. Na východnej strane apsyd sa zachovalo pôvodné románske okno, ktoré v interériu zakrýva oltár, na severnej a južnej stene apsyd sú oproti sebe okná kruhového tvaru. Objekt je kultúrnou pamiatkou.

Zemianska kúria 2

Nachádza sa na hlavnej ulici vedľa obecného úradu. Renesančný objekt zo začiatku 17. storočia bol zväčšený o arkádu a prístavbu v 18. storočí, zmodernizovaný a upravený na byty v 20. storočí. Budova je so zvýšeným prízemím, s pôdorysom tvaru L. Smerom do dvora sa nachádza pôvodná arkáda so širokým až segmentovým oblúkom, krytá pruskou klenbou.

Kaplnka sv. Anny 3

Baroková kaplnka z konca 18. storočia bola upravená v roku 1908. Dal ju postaviť Ján Balogh. Objekt s polygonálnym uzáverom a čiastočne prestavanou vežou na priečeli, ktorá je ukončená ihlanovou strechou vo vrchole so zdobeným kovovým krížom. Fasády sú členené lizénovými rámami.

Socha sv. Vendelína 5

Socha sv. Vendelína 5

Prícestná kamenná socha s atribútmi z roku 1927 je umiestnená v južnej časti obce pri železničnom prechode. Socha je osadená na štvorbokom podstavci, v dekoratívnej kovovej ohrádke.

Súsošie Svätej Trojice 6

Nachádza sa v predzáhradke domu č. 39, na Hlavnej ulici. Kamenné súsošie Najsvätejšej Trojice pochádza z roku 1922. Súsošie je umiestnené na vysokom stípe s profilovanou hlavicou a pätkou, osadenom na mohutnom odstupňovanom hranolovom podstavci. Na čelnej strane podstavca je reliéf Panny Márie.

3

1

Szent Család római katolikus templom 1

A község román templomát a 12. században emeltek. Az épület déli oldalához később sekrestyét építettek. A 17. század és a reformáció viharai a templomon is nyomot hagytak, egy 1694-ben kelt feljegyzés szerint a templom elhanyagolt és lepusztult. 1745-ben folyt felújítás során (helyenként 1735 szerepel) barokk stílusjegyeket kapott, de megőrizte eredeti román jellegét. 1756-ban a templomot a Szent Család tiszteletére szentelték fel. Különböző valláskák tagjai járnak ide. Az apszis keleti oldalán fennmaradt eredeti románkorai ablakot a templombszöben az oltár előtt, az északi és déli apszisokon átellenben kör alakú ablakokat találunk. Az épület kulturális múzeumként működik.

Nemesi kúria 2

A földszinten, a községi hivatal mellett áll. A 17. század elejéről származó reneszánsz épülményt a 18. században bővíttették, ekkor kapta az arkádokat is, majd a 20. században lakáscélokra építették át. Az emelt földszintes épület „L” alakú. Az udvarban fennmaradt az eredeti szegmensív árkádsor poroszszüveg-boltozattal.

Szent Anna-kápolna 3

A 18. századi barokk kápolnát 1908-ban újították fel. Balogh János építette. A sokszögű épület elejéhez részen hozzáépített tornyot csúcsos tető fedi, melyet díszes fémkereszt ékesít. A kápolna homlokzata parkányokkal tagolt.

Nepomuki Szent János-szobor 4

A szent kőszobra emelt talapzon áll. Nepomuki Szent János a folyók, hidak, hajók, vízimolnárok, halászok, utazók védőszentje, a települést óvta az árvizektől.

Szent Vendel-szobor 5

A község déli oldalán, a vasúti átkelőnél álló út menti kőszobor 1927-ből való. A szobor kocka talapzaton áll, fémkerítés óvja.

Szentháromság-szoborcsoporth 6

A Fő utca 39. sz. alatt lévő magánház kertjében áll. A kőből készült szoborcsoporth 1922-ből származik. Téglatest alakú, talpból, törzsből és fejből álló oszlop áll. A talapzat elülső részén Szűz Mária domborműve látható.

The Roman Catholic Church of the Holy Family

The church was built during the 12th century. Later, a sacristy was attached to its south side. The Reformation and the continuous fights during the 17th century had an impact on the state of the church, when it was described as abandoned in 1694. In 1745 (1735 is also mentioned), it went through a Baroque reconstruction, which largely preserved its original Romanesque form. In 1756, the Holy Family became the patron of the church – still used today. Outside church facades are decorated with unconventional blind arcades. On the eastern side of the apse, the original Romanesque window was preserved, which covers the altar in the interior, on the northern and southern walls of the apse, there are round shaped windows facing each other. The building is a cultural monument.

1

Mansion House 2

It is situated on the main street near the village hall. The Renaissance building from the early 17th century was enlarged by an arcade and was extended in the 18th century. It was modernized and transformed into flats in the 20th century. The building has a high ground floor with an L-shaped floor plan. Towards the yard, there is the original arcade with a wide segmented arc, covered by a Prussian vault.

The Chapel of St. Ann 3

The Baroque Chapel from the end of the 18th century was restored in 1908. It was built by Ján Balogh. It is a building with polygonal ending and a partially rebuilt tower on the frontage, which ends in a pyramidal roof with a decorated metal cross on the top. The facades are divided by frames of pilaster strips.

The Statue of St. John of Nepomuk 4

The stone statue of a saint stands on a high pedestal. St. John of Nepomuk is the patron saint of all waters, travelling, pilgrims and a happy return. He protected against drowning and flooding.

The Statue of St. Vendelin 5

The roadside stone statue with attributes from 1927

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk

Die Steinplastik des Heiligen steht auf einem hohen Sockel. Der heilige Johannes von Nepomuk ist der Beschützer aller Gewässer, des Reisens, der Pilger und des glücklichen Zurückkomimens. Er beschützt vor dem Ertrinken und vor Hochwässern.

4

Die Statue des heiligen Wendelins 5

Die Steinstatue am Straßenrand mit Attributen aus dem Jahr 1927 ist im Südteil des Dorfes am Eisenbahnübergang platziert. Die Statue steht auf einem vierseitigen Sockel, und ist von einem dekorativen Eisenzäun umgeben.

5

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit 6

Sie befindet sich im Vordergarten des Hauses Nummer 39 in der Hauptstraße. Die Steinstatuengruppe stammt aus dem Jahr 1922. Sie befindet sich auf einer hohen Säule mit geformtem Kopf und Sohle, auf einem robusten abgestuften Sockel. An einer Seite des Sockels ist das Relief der Heiligen Jungfrau angebracht.

6

4

is located in the southern part of the village near the railway crossing. The sculpture is mounted on a tetrahedral pedestal and is surrounded by a decorative metal fence.

The Statue of the Holy Trinity 6

It is situated in front of house Nr. 39, on the Main Street. The stone statue dates back to 1922. It is placed on a high column with a profiled head and heel, mounted on a massive graduated prismatic pedestal. On the front side of the pedestal there is the relief of the Virgin Mary.

Die römisch-katholische Kirche der Heiligen Familie 1

Die romanische Kirche wurde im 12. Jahrhundert erbaut. Von der Südseite wurde eine Sakristei der Kirche hinzu gebaut. Die Reformation und die ständigen Kämpfe im Laufe des 17. Jahrhunderts widerspiegeln sich am Zustand der Kirche, da sie im Jahr 1694 als verwüstet und verlassen gekennzeichnet wurde. Im Jahr 1745 (auch 1735 wird erwähnt) wurde sie im Barockstil rekonstruiert, während dessen sie aber in großem Masse ihr ursprüngliches romanisches Äußere bewahrte. Im Jahr 1756 wurde auch das Patrozinium auf das heute verwendete Heilige Familie verändert. Die äußerer Fassaden der Kirche werden mit ungewöhnlichen blinden Arkaden geziert. Auf der Ostseite der Apsis wurde das ursprüngliche romanische Fenster bewahrt, das im Inneren von dem Altar verdeckt wird. An der Nord- und Südseite der Apsis befinden sich gegenüber einander Fenster runder Form. Das Objekt ist ein Kulturdenkmal.

Landsitz 2

Er befindet sich an der Hauptstraße neben dem Rathaus. Das Renaissanceobjekt von dem Anfang des 17. Jahrhunderts wurde im 18. Jahrhundert durch eine Arkade und einen Anbau vergrößert, und im 20. Jahrhundert wurden hier Wohnungen errichtet. Das Gebäude mit erhöhtem Boden hat einen L-förmigen Grundriss. Richtung Hof befindet sich eine Arkade mit einem breiten bis segmentierten Bogen, der mit einem preußischen Gewölbe bedeckt ist.

5

Die Kapelle der heiligen Anna 3

Die Barockkapelle von dem Ende des 18. Jahrhunderts wurde im Jahr 1908 rekonstruiert. Ján Balogh hat sie erbauen lassen. Das Objekt hat einen polygonalen Abschluss und einen teilweise umgebautem Turm an der vorderen Seite. Der Turm hat ein pyramidenförmiges Dach mit einem gezierten eisernen Kreuz auf dem Gipfel. Die Fassaden sind mit Lisenenrahmen geziert.

VEĽKÁ MAČA NAGYMÁCSÉD

kuje ho obec Veľká Mača. Expozícia je vybudovaná zo zbierok Vlastivedného múzea v Galante a miestneho obyvateľstva. Má vlastivedný charakter a podáva obraz o najstarších dejinách obce a osídlení, jej okolia vo svetle archeologických nálezov, historických dokumentov, najmä vývoja v 19. a 20. storočí, ako aj ľudové tradície obce a poznanie prírody. Najpočetnejšie sú exponáty, ktoré reprezentujú vývoj osídlenia Veľkej Mače a širšieho okolia od strednej doby kamennej až po stredovek. Zaujímavá je rekonštrukcia hrobu staromaďarského bojovníka s koňom. Vystavený národopisný materiál pochádza zo súkromných zbierok miestneho obyvateľstva.

Súsošie Najsvätejšej Trojice 3

Súsošie Najsvätejšej Trojice sa nachádza v strede obce, kde kedyži stál starý kostol. Bolo postavené v r. 1860 o čom svedčí nápis na zadnej strane: „Na večnú slávu Trojedineho Boha dal postaviť Ján Tóth veľkomáčiansky statkár v r. 1860.“

Socha sv. Floriána 4

Socha sv. Floriána sa nachádza na pravej strane Hlavnej ulice, vedľa materskej školy. Je to remeselná práca zo zač. 20. stor. kamenára J. Juhásza zo Serede. Bola vyhotovená na základe objednávky veľkostatkára Františka Miklósa. Na prednej strane podstavca je modlitba: „Svätý Florián pros za nás, nech nás Boh v každom čase od večného ohňa ochraňuje.“

Socha sv. Donáta 5

Socha sv. Donáta stojí na pravej strane Cigánskej ulice. Na podstavci je do kameňa vytесaný nasledovný nápis: „Modlite sa za nás, svätý Donát biskup a mučeník, aby sme sa zachránili od nebeských vojen a bleskov.“ Sochu dalo postaviť veľkomáčianske Zdrúzenie sv. ruženca v roku 1910.

Socha sv. Vendelína 6

Socha stojí na mieste pri evanjelickom cintoríne. Bol ochrancom pastierov, preto sochu postavili v blízkosti pastvín. Dal ju postaviť jeden z miestnych veľkých gazdov v roku 1820. Na podstavci sa uvádza meno Stefan Barat(d)skai.

Socha sv. Jána Nepomuckého 7

Baroková socha z r. 1732 stojí pri rímskokatolíckom kostole. Svätca uctievajú ako ochrancu mostov a spovedného tajomstva. Socha bola opravovaná v r. 1950. Je evidovaná ako kultúrna pamiatka.

Súsošie Svätej rodiny 8

Sochu dal postaviť v roku 1867 Anton Miklós. Vpredu na podstavci je nápis: „Krest'ania v každom nebezpečenstve, v každom pokušení, ale najmä v hodine smrti volajte o pomoc tieto najsvätejšie a drahé mená Ježiš, Mária a Jozef.“

Keresztelő Szent János római katolikus templom 1

A római katolikus plébániát 1777-ben Esterházy Ferenc gróf önállósítatta, korábban Szeredhez tartozott. Az új templom 1783-ban épült fel klassicizáló stílusban, helyenként barokk jegyekkel. A 18. sz. 80-as éveiben kereszthajóval bővült. A fő- és kereszthajó találkozását kupola fedi, a hajóban poroszszüveg-boltotaz látható. Az árkáddokkal tagolt organokórus gazdag díszítet. A főoltár a 18. sz. 2. felében készült klassicista stílusban, középen Keresztelő Szent János képével. Kétoldalt Szt. Erzsébet illetve Szt. Teréz szobra áll. A szószék barokk-klassicista stílusú. Figyelemre méltó a két keresztkút, fennmaradt a középkori kótál, az újabb pedig vörös márványból készült. A három mellékoltárt Rózsafüzér Királynője - Szűz Mária, Szent Kereszt és Hétfájdalmú Szűzanya tiszteletére szentelték. A toronyban 2 harang laktak, a színes üvegablakokon a magyar szentek láthatók.

Falumúzeum 2

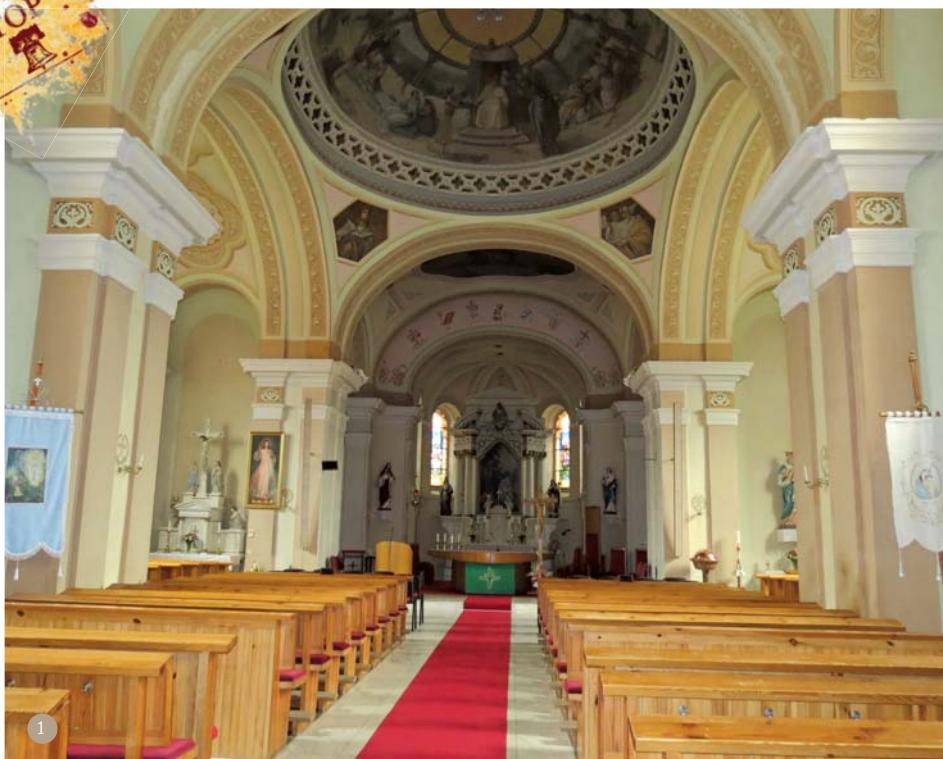
A falumúzeumot 1996-ban nyitották meg, működtetője Nagymácséd község. A kiállítás anyaga a Galántai Honismereti Múzeum gyűjteményéből és helyi gyűjtésből származik. A tárlat honismereti jellegű, a kiállított régészeti tárgyak és dokumentumok átfogó képet adnak a település és a környék történelmi fejlődéséről valamint a hagyományos népi életmódról. Leggazdagabb a Nagymácséd és környéke benepesedéséről szóló anyag, mely a közép-kőkortól a középkorig terjed. Érdekesség a feltárt ósmagyar lovas sír. A néprajzi anyagot helyben sikerült összegyűjteni.

Rímskokatolícky Kostol sv. Jána Krstiteľa 1
Veľkomačianská farnosť bola načas filiálkou Serede. V r. 1777 ju obnovil František Esterházy. Na základe tejto skutočnosti postavili nový kostol v r. 1783 v klasicistickom slohu s barokovými prvkami. V 80. r. 18. stor. ho zväčšili o priečnu lod'. Nad krížením priečnej lode je kupola a v lodi sú pruské klenby. Bohato je riešený organový chór so segmentovou arkádou. Hlavný oltár je klasicistický z 2. pol. 18. stor. v strede s obrazom sv. Jána Krstiteľa, po stranach sú sochy sv. Alžbety a Terézie. Kazateľnica je barokovo-klasicistická. Pozoruhodné sú aj krstiteľnice: zachovala sa pôvodná stredoveká kamenná krstiteľnica, ale je aj novšia z červeného mramoru. Tri bočné oltáre sú zasvätené Panne Márii – Kráľovnej svätého ruženca, Svätému krížu a Sedembolestnej Panne Márii. Vo veži sa nachádzajú 2 zvony, na oknach sú vitráže s vyobrazením svätcov.

Vlastivedná expozícia obce a okolia 2

Obecné múzeum bolo otvorené v r. 1996 a prevádz-

Szentáromság-szobor 3

A Szentáromság-szobor a falu közepén található. Valamikor itt állt a régi templom. Emeltetésének évét a hátlapjáról ismerjük: „Az örökkévaló Isten, aki három személyben vagyon, dicsőítésére felállította Tóth János Nagy Mácsédi birtokos 1860-ik évben.”

Szent Flórián-szobor 4

Szent Flórián szobra a Fő utca jobb oldalán, az óvoda mellett található. A 20. század második felében Miklós Ferenc földbirtokos megrendelésére készült. A talapzaton az alábbi felirat olvasható: „Szent Flórián könyörögj érettünk, hogy minket az Isten mindezideiglen amind az örökkétartó tűztől megtalálazzon.”

Szent Donát-szobor 5

Szent Donát szobra a Cigány utca jobb oldalán található. A talapzaton ez a kőbe vésett felirat olvasható: „Imádkozzál érettünk Szt. Donát Püspök és

Local History Exhibition of the Village and the Surrounding Area 2

The village museum was opened in 1996 and is operated by the municipality of Veľká Mača. The exhibition consists of the collections of the Homeland Museum in Galanta and of the local inhabitants. It has a homeland character; it shows a picture of the history of the village and its surrounding area in the light of archaeological findings, historical documents, especially the development in the 19th and 20th centuries, as well as the folk traditions of the village and the knowledge of nature. The most numerous are the exhibits that represent the development of the settlement of Veľká Mača and its surrounding area from the Middle Stone Age till the Middle Ages. There is a reconstructed grave of an Old Hungarian soldier with his horse. The exhibited materials come from the collections of local inhabitants.

The Statue of the Holy Trinity 3

The statue is situated in the middle of the village, where the old church used to stand once. It was built in 1860, as evidenced by the inscription on the back: “It was built by Ján Tóth, a landowner in Veľká Mača for the eternal glory of the Triune God in 1860.”

The statue of St. Florian 4

The statue of St. Florian stands on the right side of the Main Street, next to the kindergarten. It is the work of a stonemason, J. Juhász from Sered from the early 20th century. It was ordered by a landlord, František Miklós. In the front of the pedestal, there is a prayer: “St. Florian, pray for us to let God protect us from everlasting fire at all times.”

The Statue of St. Donat 5

It stands on the right side of street “Cigánska”. The following inscription is carved in the stone pedestal: “Pray for us, St. Donat bishop and martyr, so that we are saved from heavenly wars and lightning.” The statue was built by the Association of St. Rosary in Veľká Mača in 1910.

The Roman Catholic Church of St. John the Baptist 1

The parish in Veľká Mača was an affiliate of Sered. It was restored by Franz Esterházy in 1777. Based on this fact, a new church was built in 1783 in classicist style with Baroque elements. It was enlarged by a transverse nave in the 1780s. Above the crossing transverse nave, there is a dome and in the nave there are Prussian vaults. The organ chancel is richly designed with a segmented arcade. The main altar is classicist from the 2nd half of the 18th century, in the middle with a picture of St. John the Baptist, on the sides with the statues of St. Elizabeth and Theresa. The pulpit is baroque-classicist. There is the preserved original medieval stone baptismal font and a new one from red marble. Three side altars are consecrated to the Virgin Mary - Queen of the Holy Rosary, Holy Cross and Our Lady of Seven Sorrows. There are 2 bells in the tower; the stained glasses of the windows depict saints.

The Statue of St. Vendelin 6

The statue stands next to the Evangelic cemetery. He was the protector of shepherds that is why the statue was erected near grasslands. It was built by one of the major local farmers in 1820. On the pedestal, there is the name of Štefan Barat(d)skai.

The Statue of St. John of Nepomuk 7

The Baroque statue from 1732 stands near the Roman Catholic Church. The saint is worshipped as the protector of bridges and the seal of confession. The statue was repaired in 1950. It is registered as a cultural monument.

The Statue of the Holy Family 8

The statue was erected in 1867 by Anton Miklós. In the front of the pedestal there is an inscription: "Christians, in danger, in each temptation, but especially in the hour of death call for the help of the saint and dear names of Jesus, Mary and Joseph."

Die römisch-katholische Kirche des Johannes des Täufers 1

Die Pfarre von Veľká Mača war eine Zeit lang die Filiale von Sered'. Im Jahr 1777 wurde sie von Frantisek Esterhazy erneuert. Auf diesem Grund wurde 1783 eine neue klassizistische Kirche mit Barockelementen erbaut. In den 80er Jahren des 18. Jahrhunderts wurde sie um ein Kreuzschiff vergrößert. Über dem Mittelpunkt des Kreuzes ist eine Kuppel und in dem Schiff sind preußische Gewölben. Der Orgelchor mit segmentierter Arkade ist reich geziert. Der klassizistische Hauptaltar stammt aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts. In der Mitte des Altars befindet sich die Abbildung von Johannes dem Täufer, an den Seiten sind die Statuen von Heiliger Elisabeth und Theresa zu sehen. Der Predigtstuhl ist im barock-klassizistischem Stil angefertigt. Aufmerksamkeit erregend sind auch die Taufbecken: das ursprüngliche Taufbecken aus Stein wurde bewahrt, aber es gibt hier auch ein neueres aus rotem Marmor. Die drei Seitenaltäre sind der Jungfrau Maria – der Königin des heiligen Rosenkranzes, dem Heiligen Kreuz und der Siebenbeschmerzigen Jungfrau Maria – gewidmet. Im Turm befinden sich 2 Glocken, an den Fenstern ist Farbglas mit Abbildungen von Heiligen.

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit 3

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit befindet sich im Zentrum des Dorfes, wo früher die alte Kirche stand. Sie wurde im Jahr 1860 errichtet, worüber auch die Anschrift an der Rückseite aussagt: „Zu Ehren der göttlichen Dreifaltigkeit wurde im Jahr 1860 von Jan Toth, dem Gutsherr aus Veľká Mača erbaut.“

Die Statue des heiligen Florians 4

Die Statue des Heiligen Florians befindet sich an der rechten Seite der Hauptstraße, neben dem Kindergarten. Es ist eine Meisterarbeit des Steinmetzes J. Juhász aus Sered' von dem Anfang des 20. Jahrhunderts. Sie wurde im Auftrag des Gutsherrn Frantisek Miklós angefertigt. An der Vorderseite ist ein Gebet zu lesen: „Heiliger Florian, bete für uns, damit der Gott uns immer von dem ewigen Feuer beschützt.“

Die Statue des Heiligen Donatus 5

Die Statue des Heiligen Donatus steht an der rechten Seite der Cigánska Straße. Auf dem Sockel ist in den Stein folgende Anschrift geschliffen: Bete für uns, heiliger Donatus, Bischof und Märtyrer, damit wir vor den himmlischen Kriegen und Blitzen beschützt bleiben. Die Vereinigung des Heiligen Rosenkranzes in Veľká Mača ließ die Statue im Jahr 1910 anfertigen.

Die Statue des Heiligen Wendelins 6

Die Statue von Heiligem Wendelin steht neben dem evangelischen Friedhof. Er war der Beschützer der Hirten, deshalb wurde seine Statue nahe der Weiden aufgestellt. Einer der örtlichen Landwirte hat sie im Jahr 1920 anfertigen lassen. An dem Sockel steht der Name Stefan Barat(d)skai.

Statue des heiligen Johannes von Nepomuk 7

Die Barockstatue aus dem Jahr 1732 steht neben der römisch-katholischen Kirche. Der Heilige wird als Beschützer der Brücken und des Beichtgeheimnisses verehrt. Die Statue war im Jahr 1950 renoviert. Sie ist als Kulturdenkmal registriert.

Die Statuengruppe der Heiligen Familie 8

Die Statue liess im Jahr 1867 Anton Miklós anfertigen. Vorne an dem Sockel steht die Anschrift: „Christen ruft in jeder Gefahr, in jeder Versuchung, aber hauptsächlich in der Todesstunde diese heiligen und lieben Namen zur Hilfe: Jesus, Maria und Joseph.“

MALÁ MAČA

KISMÁCSÉD

1

Rímskokatolícky Kostol sv. Margity 1

Neskorománsky kostol z polovice 13. storočia je kultúrna pamiatka. Kostol bol viac krát opravovaný a rozšírený prístavbou. Sakristiu a vežu pristavali v 17. stor.. V r. 1714 bol v interéri nový oltár. Opravovaný bol v r. 1727, 1880 a 1903. Posledná rozsiahlejšia oprava sa uskutočnila v r. 1948. Jednoloďový tehlový kostolík s pravouhlou svätyňou zaklenutou valenou klenbou a masívnu vežou na západnej fasáde, na východnej strane bola pristavaná nová sakristia. Objekt je zastrešený sedľovou strechou, veža má ihlanovú strechu. V kostole je krypta, ktorá bola otvorená pri oprave v r. 1903, našli sa tu ľudské kosti, najmä lebky, gombíky z vojenského výstroja a zvyšky zbraní. V interéri sa zachovala neskorománska kamenná krstiteľnica, baroková socha Piety z pol. 18. storočia. Kríž pri kostole je z 18. storočia, spomína sa v kanonickej vizitácii v r. 1714.

2

3

Drevená zvonica 2

Drevená zvonica z prelomu 19. a 20. storočia je kultúrnou pamiatkou. Situovaná je v centrálnej časti obce na malom zatrávneneom priestranstve, vedľa areálu materšej školy. Jej dispozícia je štvorcová, spodnú časť tvorí zvislé debnenie, v ktorom sa nachádzajú jednoduché drevené vstupné dvere. Nad ňou sa nachádza spodná časť strechy v podobe zrezaného ihlana. Z rohov zvonice vystupujú štyri drevené piliere, ktoré ako podpery nesú ihlan strechy s kovovým krížom. Zvonica má 3 zvony: sv. Marka z r. 1798, sv. Jozefa z r. 1927 a Panny Márie z r. 1924.

Trojičný stĺp 3

Trojičný stĺp kamenný z r. 1832, obnovený v r. 1895 a 1921. Súsošie, nazývané aj Trojičný stĺp, je umiestnené na kamennom stĺpe s profilovanou pätkou a hlavicou, osadenom na štvorbokom pod-

stavci, ktorý je z čelnej strany kanelovaný. Duch Svätého je znázornený v podobe holubice v kovovej lúčovičke svätožiare. Na čelnej strane podstavca sa nachádza mramorová textová tabuľa s datovaním. Na podstavci pred stĺpom stojí plastika anjela bez krídel.

Kamenný kríž s korpusom ukrižovaného Krista 4

Kamenný kríž z r. 1807 s korpusom Krista stojí v záhrade rodinného domu. Umiestnený je na štvorbokom volútovom podstavci. Na čelnej strane podstavca, ozdobenej v hornej časti festónom, sa nachádza text s datovaním. Na rímskej podstavca je umiestnený pilier s profilovanou pätkou a hlavicou, v dolnej časti piliera na volúte je osadená socha Panny Márie.

Szent Margit római katolikus templom 1

A 13. században emelt késő román stílusú templom védett kulturális műemlék. Több átalakításon, hozzáépítésen esett át. A sekrestyét és a tornyot a 17. században emelték. 1714-ben új oltárt kapott, 1727, 1880 és 1903 folyamán javították, az utolsó nagy felújításra 1948-ban került sor. Téglány alaprajzú hajójának keleti oldalához négyzetes szentély kapcsolódik, egyszerű félkörívvel. A szentély dongaboltozat, a hajót kétszakaszos ákeresztboltozat fedи. Az 1903-as felújítás során feltárt kriptából gombok, fegyverek kerültek elő. A szentély kicsiny, kóból faragott keresztelemedencéje a román korból, a barokk Pietà-szobor a 18. századból származik. A templom mellett álló kókereszt az 1714-es kanonika vizitáció emlékét őrzi.

Fa harangláb 2

A község központjában, az óvoda mellett, a 19. és 20. század fordulóján (egyes feltételezések szerint korábban) állított fa harangláb védett műemlék. A harangláb négyzet alakú, deszkával sűrűn borított zárt alsó részén egyszerű ajtók nyílnak. A felsőrész csonka gúla alakú. A sarkakból induló gerendák tartják a gúlaformájú tetőt a fémkereszttel. A harangtoronyban 3 harangot helyeztek el, Szent Márknak szentelve 1798-ból, Szt. József harang 1927-ből és Szűz Mária harangja 1924-ből.

Szentháromság-oszlop 3

A Szentháromság-oszlop 1832-ből való, 1898-ben és 1921 újjították fel. A szoborcsoport láb, törzs és fej osztatú, kocka talapzatra emelt kőoszlopón áll, ez utóbbi előlről fodor minta díszítíti. A Szentlélek galamb formájában jelenik meg. A talapzat előlő részén márványtábla jelzi a szoborállítás időpontját. A talapzaton az oszlop előtt szárnyelküli angyal áll.

Kókereszt Megfeszített Krisztus korpuzzal 4

A jelenleg családi ház kertben álló kófereszt 1807-ből származik. Négyzet alakú többszintes talapzatának elején az állítás dátumát jelző felirat látható, a felső részt füzerek díszítik. A talapzat láb és fejrésszének találkozását párkány szélesíti, melyen Szűz Mária szobra áll.

The Roman Catholic Church of St. Margaret 1

The Late-Romanesque church from the mid-13th century is a cultural monument. The church has been

repaired and enlarged several times. The sacristy and the tower were attached in the 17th century. In 1714 a new altar was built. It was repaired in 1727, 1880 and 1903. The last larger reparation was carried out in 1948. A single-nave brick church with a rectangular sanctuary arched by a barrel vault and a massive tower on the western facade, on the eastern side a new sacristy was built. The building is covered with a gable roof; the tower has a pyramidal roof. There is a crypt in the church, which was opened during the reparations in 1903, human bones, especially skulls, buttons from military equipment and weapons were found. There is a preserved late-Romanesque stone baptismal font inside, a Baroque statue of Pieta from the mid-18th century. The cross next to the church is from the 18th century; it is mentioned in the canonical visitation in 1714.

Wooden Belfry 2

The wooden belfry from the turn of the 19th and 20th centuries is a cultural monument. It is situated in the central part of the village on a small grassed area, next to the kindergarten. Its layout is square; the bottom part is vertical formwork, in which there is a simple wooden entrance door. Above it there is the bottom part of the roof in the form of a truncated pyramid. Four wooden pillars emerge from the corners of the belfry, which support the pyramid roof and its metal cross. The belfry has 3 bells: St. Mark's from 1798, St. Joseph's from 1927 and Virgin Mary's from 1924.

Trinity Column 3

The stone Trinity Column comes from 1832; it was restored in 1895 and 1921. It is placed on a stone column with profiled heel and head, mounted on a tetrahedral pedestal, which is fluted from the front. The Holy Spirit is represented in the form of a dove in the rays of saint glow. On the front of the pedestal, there is a marble board with a text and dating. On the pedestal, in front of the column there is a statue of an angel without wings.

Stone Cross with the Crucified Corpus of Christ

The stone cross from 1807 stands in the garden of a family house. It is placed on a tetrahedral volute pedestal. On the front side of the pedestal, decorated with festoons on the top, there is a text and dating. On the pedestal there is a pillar with profiled heel and head, on the bottom part of the pillar there is the

statue of the Virgin Mary. 4

Die römisch-katholische Kirche der Heiligen Margarethe 1

Die spätromanische Kirche von der Mitte des 13. Jahrhunderts ist ein Kulturdenkmal. Sie wurde mehrmals renoviert und durch Anbauten vergrößert. Die Sakristei und der Turm wurden im 17. Jahrhundert angebaut. Im Jahr 1714 kam in das Innere der Kirche ein neuer Altar. Dieser wurde 1727, 1880 und 1903 renoviert. Die letzte größere Renovierung erfolgte 1948. Die einschiffige Ziegelsteinkirche mit rechteckigem Heiligtum und mit einem massiven Turm an der Westseite ist mit einem Halbkreisgewölbe bedeckt. An der Ostseite war eine neue Sakristei angebaut. Das Objekt ist mit einem Satteldach und der Turm mit einem pyramidenförmigen Dach bedeckt. In der Kirche

befindet sich eine Gruft, die bei der Renovierung 1903 aufgemacht wurde. In ihr befanden sich menschliche Knochen, hauptsächlich Schädel, Knöpfe von Soldatenuniformen und Reste von Waffen. Im Inneren der Kirche befinden sich ein spätromanisches Taufbecken und eine Barockstatue der Pieta aus der Mitte des 18. Jahrhunderts bewahrt. Das Kreuz neben der Kirche stammt aus dem 18. Jahrhundert, es wird auch in der kanonischen Visitation aus dem Jahr 1714 erwähnt.

Hölzerne Glockenstube 2

Die hölzerne Glockenstube von der Wende des 19. und 20. Jahrhunderts ist ein Kulturdenkmal. Sie steht im Zentrum des Dorfes, neben dem Kindergarten. Sie hat einen viereckigen Grundriss, unten befindet sich eine vertikale Schalung, in der die einfache Holztür ihren Platz hat. Über ihr befindet sich der untere Teil des Daches, die die Form einer abgeschnittenen Pyramide hat. Aus den Ecken der Glockenstube ragen vier hölzerne Pfeiler heraus, die zur Unterstützung des Daches dienen. Die Glockenstube hat 3 Glocken: die Glocke des heiligen Markus aus 1798, des heiligen Josefs aus 1927 und der Jungfrau Maria aus 1924.

Dreifaltigkeitssäule 3

Die steinerne Dreifaltigkeitssäule aus dem Jahr 1832, renoviert 1895 und 1921. Die Statuengruppe auf dem Gipfel einer Steinsäule mit geformtem Kopf und Sohle befindet sich auf einem viereitigen Sockel mit einer kannelierten Vorderseite. Der Heilige Geist ist in Gestalt einer Taube in einem Strahlenkranz dargestellt. An der Vordersite des Sockels befindet sich eine Marmortafel mit Anschrift und Datierung. Auf einem Sockel vor der Säule steht die Plastik eines Engels.

Kruzifix aus Stein 4

Das steinerne Kreuz aus 1807 mit dem Korpus Christi steht im Garten eines Familienhauses. Es ist auf einem vierseitigen Volutensockel platziert. An der Vordersite des Sockels mit einer Girlande im oberen Teil befindet sich eine Anschrift mit Datierung. Auf dem Gesims des Sockels ist ein Pfeiler mit geformtem Kopf und Sohle situiert, im unteren Teil des Pfeilers auf der Volute steht die Statue der Jungfrau Maria.

KOŠÚTY NEMESKOSÚT

5

Rímskokatolícky Kostol sv. Floriána 1

Kostol postavený v r. 1849 – 1851, za podpory biskupa Michala Feketeho, je romantická stavba inšpirovaná neorománskou architektúrou. Je to jednoloďový priestor s rovným uzáverom presbytéria, zaklenutý jedným poľom českej placky. Polkruhový víťazný oblúk tvorí príchod do lode, ktorá má rovný strop s iluzívnu nástennou maľbou. Hlavný oltár s neogotickou architektúrou je z pol. 19. stor.. Bočný oltár Panny Márie je z r. 1852, klasicistická krstiteľnica a kazateľnica sú z pol. 19. stor., obraz sv. Floriána okolo r. 1900. Novšie sú sochy: Ježišovho srdca, Panny Márie kráľovnej, sv. Alojza, sv. Terézie a sv. Imricha. Zo začiatku 20. storocia pochádza 14 obrazov zastavení Krízovej cesty.

Kaplnka sv. Jána evanjelistu 2

Kaplnka bola postavená v r. 1756 ostríhomským kanonikom Jánom Újvendéghym, ktorý ju aj posvätil. Obnovená bola v r. 1778. Ku kaplnke patrila aj drevená zvonica v dedine s vysväteným zvonom. Kaplnka mala kryptu, ktorá bola v 90. r. 20. stor. prázdna. Klasicistická kaplnka s obdlžnikovým pôdorysom s polygonálnym uzáverom. Fasáda objektu je jednoduchá, členená polkruhovo zakončenými oknami. Hlavná fasáda je zakončená trojuholníkovým murovaným štítom, na ktorom sú dve niky, dnes prázne. Nad kamenným portálom vchodu do kaplnky je reliéf erbu staviteľa objektu.

1

okná v šambránach a pásová rustika. Steny budovy podopiera rad oporných pilierov. Hlavná fasáda, pred vchodom ktorej je menšia terasa, je zakončená trojuholníkovým tympanónom s reliéfom erbu Feketeovcov.

Kaštieľ Ábrahámffyovcov 5

Neoklasicistický kaštieľ dal v r. 1898 postaviť Július Ábrahámffy. Pôvodne obdlžniková dvojpodlažná bloková stavba s valbovou strechou. Dvorová 5-osová fasáda má stredný plynký trojosový rizalit. Prízemie budovy člení pásová rustika a bosované okná, na poschodí sú medziokenné výplne z neopracovaného muriva.

Kúria Kissovcov 6

Kúria bola postavená začiatkom 19. storočia Alexandrom Kissom. Pôvodne jednopodlažná budova s obdlžnikovým pôdorysom z polovice 19. storočia, po dostavbe po r. 1970 už s pôdorysom tvaru „L“. Šestosová hlavná fasáda, ktorú členia bosované lízny, pásová rustika a obdlžnikové okná v šambránach s nadokennými a podokennými rímsami, má stredný plynký rizalit zakončený trojuholníkovým štítom, na ktorom je maľba Panny Márie s dieťaťom.

Budova r. k. fary so sochou sv. Štefana kráľa 7

Postavená v polovici 19. storočia. Dvojpodlažná budova s obdlžnikovým pôdorysom, so sedlovou strechou a murovanými štítmi. Hlavná fasáda je 5 osová s obdlžnikovými oknami v šambránach s podokennou rímsou, zdobená lízenvými rámami. Vo výklenku strednej osi druhého podlažia je umiestnená socha sv. Štefana kráľa.

Pamätník obetiam 1. a 2. svetovej vojny 8

Pamätník obetiam 1. svetovej vojny, postavený v r. 1939. Na odstupňovanom podstavci je umiestnené súsošie Krista a umierajúceho vojaka. Na nápisovej tabuľi je 49 mien obetí 1. svetovej vojny. Pamätná tabuľa 29 občanom obce, padlým v 2. svetovej vojne, bola osadená v r. 1969.

Pomník Štefana Majora 9

Kultúrna pamiatka postavená v roku 1965. Pomník významného činiteľa robotníckeho hnutia za prvej ČSR na území južného Slovenska. Tvorí ho široká horizontálna podesta obdlžnikového pôdorysu s bustou Štefana Majora. Pomník kompozične dotvára vertikálny podstavec s hladkým driekom. Postavený je z betónu, jadro je obložené doskami z brúseného travertínu. Busta je dielom sochára V. Baďura, rodáka obce.

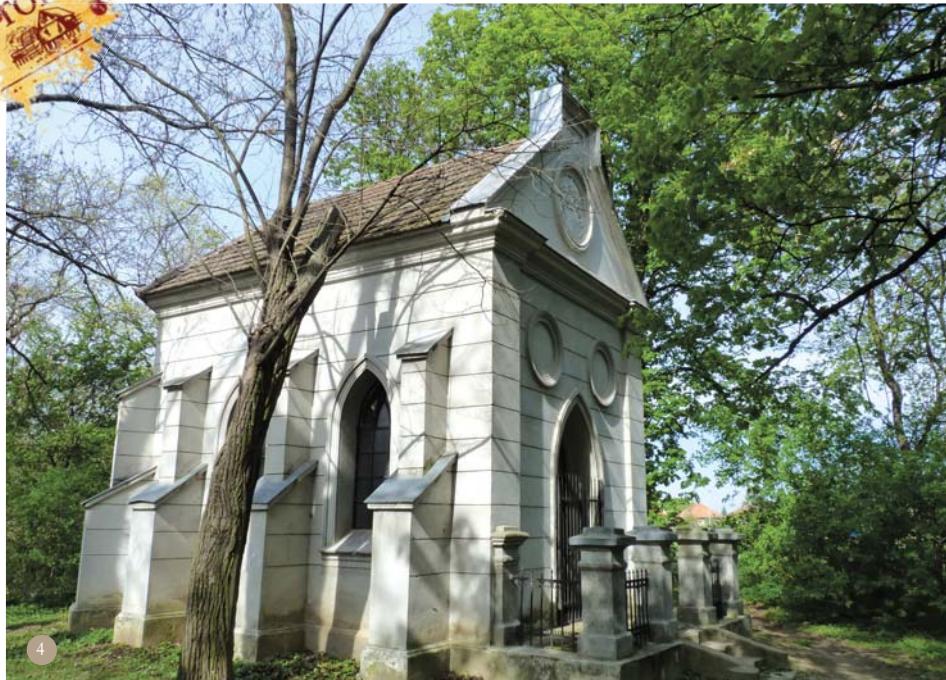
Súbor hrobov 10

Hroby a náhrobky zastrelených robotníkov: Jána Gyeváta, Štefana Turzu a Alexandra Zsabku pri strijku poľnohospodárskych robotníkov z cukrovarníckeho velkostatku v Sládkovičove 25. mája. 1931. Súbor hrobov je kultúrnou pamiatkou.

Súsošie Najsvätejšej Trojice 11

Trojčinný stĺp bol postavený v r. 1826 Ladislavom Kántorom. Na pätiaci stĺpa bola druhotne umiestnená socha sv. Jána Nepomuckého, ktorá bola v r. 1970 zničená. Dnes sa tu nachádza soška Panny Márie.

Szent Flórián római katolikus templom 1

A templomot Fekete Mihály püspök adományából emelték 1849 – 1851 között, neoromán stílusban épült. Az egyhajós, egy hosszanti térrrel rendelkező templom szentélye csehsüveg-boltozatú. A főhajóba felköríves átjáró vezet, melynek mennyezetét festmények díszítik. A föoltár a 19. század fordulóján készült neogótikus jegyekkel. A Szűz Máriának szentelt mellékoltár 1852-ből való. A klasszicista keresztelek kút és szószék a 19. századból származik, Szt. Flórián képe 1900 körül készült. Újabb kori szobrok: Jézus Szíve, Szűz Mária Királynő, Szt. Alajos és Szt. Teréz plasztikák. A kereszttutat bemutató 14 kép a 20. század elejéről származik.

Szent János Evangélista-kápolna 2

A kápolnát Újvendéghy János esztergomi főszékesegyházi kápitan építette és szentelte fel 1756-ban. 1778-ban felújították. A kápolnát fa harangláb egészítette ki felszentelt haranggal. A klasszicista kápolna téglalap alaprajzú, poligonális záródású. Az egyszerű homlokzatot felköríves záródású ablakok tagolják. Főhomlokzata háromszögletű oromzatban végződik, melyen két szoborfülke látható, jelenleg üresek. A kápolna bejárata felett az építető címere látható.

A Kiss család sírboltja 3

Neoklasszicista stílusú épülmény, melyet Kiss Sándor emelte 1885-ben. A téglalap alapú épület homlokzata pilaszterekkel, párkánnyal valamint ovális ablakkal tagolt. A főhomlokzat háromszögletű timpanonban végződik, melyen a Kiss család nemesi címere látható.

A Fekete család sírboltja 4

A kisebb neogótikus, téglalap alapú poligonális záródású épülményt Fekete bárónő emeltette 1903-ban. A homlokzatot törtpárkányos ablakok tagolják, körben rusztikus burkolatság fut. Az épület falait pillérek támasztják. A főhomlokzat háromszögletű timpanonban végződik a Fekete család nemesi címerével.

Ábrahámffy-kastély 5

Az újklasszicista stílusú kastélyt Ábrahámffy Gyula építette 1898-ban. Téglalap alaprajzú kétsszintes épületet kontyolt tető fedи. Udvári homlokzata 5 tengelyes, középrészték sekélyen kiugró, háromtengelyes rizalit emeli ki. A földszintet sávozott nyersköfalazat és süllyeszett ablakok tagolják, a felső szinten nyersköfalazott ablakközi kitöltések láthatók.

6

Kiss-kúria 6

A kúriát a 19. század elején Kiss Sándor építette. Az eredetileg téglalap alapú egyszintes épületet 1970-ben bővítették, ekkor nyerte el „L” alakját. Hattenegyelés főhomlokzatát domború falsávok, sávozott nyerskö és téglalap alakú, alul és felül párkányfejezetes, ablakok tagolják. A középrészen látható sekélyen kiugró rizalit háromszög-mezőben csúcsosodik, melyen Szűz Mária a Kisdeddel látható.

Római katolikus plébánia Szent István király szobrával 7

A 19. század fordulóján épült. Téglalap alakú kétsszintes nyeregtetős épület falazott oromzattal. Az ötengelyes főhomlokzaton téglalap alakú ablakokat látunk, párkányokkal tagolt, körben díszített. Az emelet középső tengelyén Szt. István szobra áll.

Az 1. és 2. világháború áldozatainak emlékműve

Az emlékmű 1939-ben készült. A többszintes talapzaton Krisztus és egy haldoklä katona szobra áll. A feliratozott tábla 49, az 1. vlh. idején elesett lakos nevét tartalmazza. A 2. vlh. áldozatainak emlék-

tábláját 29 névvel 1969-ben helyezték el. 8

Major István mellszobra 9

A védett kulturális műemlékként nyilvántartott emlékművet 1965-ben állították az első csehszlovák állam dél-szlovákiai munkásmozgalma jeles képviselőjének emlékére. A mellszobrot széles téglalap alakú vízszintes talapzaton álló függőleges betonoszlopra helyezték. A mellszobor a község szülöttje, Baďura Vojtech alkotása.

Síremlékek 10

Gyevát János, Turzo István és Zsabka Sándor diósgyősi cukorgyári munkások sírja és síremléke, akik az 1931. május 25-i sztrájk alatti sortűben vesztették életüket. A síremlék védett műemlék.

Szentháromság-szoborcsoport 11

1826-ban állították Kántor László. A szoborcsoport része volt Nepomuki Szent János szobra, mely 1970-ben megsemmisült. Ma Szűz Mária szobrocská áll a helyén.

The Roman Catholic Church of St. Florian 1

The church was built in 1849 – 1851 with the support of Bishop Michal Fekete. It is a Romantic building inspired by Neo-Romanesque architecture. It is a single-nave building with straight closure of presbytery. The semi-circular arch is the passage to the nave, which has a flat ceiling with illusive wall paintings. The main altar with Neo-Gothic architecture is from the mid-19th century. The side altar of the Virgin Mary is from 1852, the classicist baptismal font and the pulpit are from the mid-19th century and the picture of St. Florian from about 1900. The newer statues are: of Jesus' Heart, Virgin Mary Queen, St. Alojz, St. Theresa and St. Imrich. There are 14 pictures of the Stations of the Cross that come from the 20th century.

The Chapel of St. John the Evangelist 2

The chapel was built in 1756 by Esztergom canon János Újvendéghy, who also sanctified it. It was restored in 1778. There used to be a wooden belfry with a consecrated bell. The chapel had a crypt, which was empty during the 1990s. It is a classicist chapel with a rectangular floor plan with a polygonal closure. The facade is simple, divided by windows culminating in semi-circle. The main facade ends with a triangular brick gable, on which there are two niches, now empty. Above the stone portal of the entrance to the chapel, there is a relief of the crest of the builder.

Mausoleum of the Kiss Family 3

It is a Neo-Classical building built in 1885 by Alexander Kiss. The building has a rectangular ground plan; the facade is divided by pilasters with cornice heads and oval windows in architraves with keystone. The main facade is topped by a triangular tympanum with the relief of the crest of the Kiss family.

Mausoleum of the Fekete Family 4

A smaller Neo-Gothic building with a rectangular floor plan with a polygonal closure, built in 1903 by Baroness Michaela Feketeová. The facades are divided by angled windows in architraves and band rustic. The walls of the building are supported by a number of pillars. The main facade, in front of its entrance there is a smaller terrace, is topped by a triangular tympanum with the relief of the crest of the Fekete family.

The Ábrahámffy Castle 5

The neo-classicist castle was built in 1898 by

Gyula Ábrahámffy. Originally a rectangular two-story block building with a hipped roof. The 5-axis courtyard facade has a medium shallow tri-axial risalit. The ground floor is divided by band rustic and bossed windows, upstairs there are inter-window fillings of rough masonry.

The Mansion of the Kiss Family 6

The mansion was built in the early-19th century by Alexander Kiss. Originally a one-floor building with a rectangular ground plan from the mid-19th century, after the reconstruction in 1970 it had an L-shaped ground plan. The six-axle main facade, which is divided by bossed pilaster strips, band rustic and rectangular windows in architraves with cornice ledges above and below the windows, has a medium shallow risalit ending in triangular gable, on which there is the painting of the Virgin Mary with a child.

The Building of the Roman Catholic Parish with the Statue of King St. Stephen 7

It was built in the mid-19th century. It is a two-storey building with a rectangular ground plan, a saddle roof and brick gables. The main facade is 5 axial with rectangular windows in architraves with console ledge, decorated with pilaster strips. The statue of King St. Stephen is placed in the niche of the central axis of the second floor.

Monument to the Victims of WWI and WWII 8

It was built in 1939. There is the statue of Christ and of a dying soldier placed on the graduated pedestal. There are 49 names on the board, the victims of WWI. The plaque of 29 citizens of the village, killed in WWII, was fitted in 1969.

The Monument of Štefan Major 9

It is a cultural monument built in 1965. It is the monument of a significant agent of the labour movement during the First Czechoslovak Republic in southern Slovakia. It is made of a large horizontal platform of rectangular floor plan with a bust

of Stefan Major. Compositonally, the monument completes a vertical pedestal with a smooth shank. It is built of concrete; the core is panelled by boards from brushed travertine. The bust is the work of V. Badura, who was born in the village.

Set of Graves 10

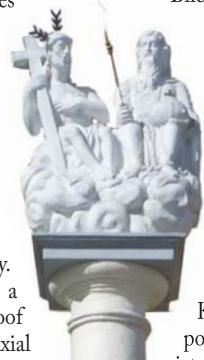
The graves and gravestones of shot workers: Ján Gyevát, Štefan Turza and Alexander Zsabka during the strike of agricultural workers from the sugar manor in Sládkovičovo on 25th May 1931. The graves are cultural monuments.

The Statue of the Holy Trinity 11

The column was built in 1826 by Ladislav Kántor. In the foot of the column, the statue of St. John of Nepomuk was placed, which was destroyed in 1970. Today, there is the statue of the Virgin Mary.

Die römisch-katholische Kirche des heiligen Florians 1

The Kirche wurde in den Jahren 1849 – 1851 mit der Unterstützung des Bischofs Michal Fekete erbaut. Sie ist ein romantisches Bau, der von der neoromanischen Architektur beeinflusst wird. Es ist ein einschiffiger Raum mir der geraden Linie des Presbyteriums abgeschlossen, der mit einer Hälfte des tschechischen Gewölbes bedeckt ist. Der halbkreisförmige Siegesbogen bildet einen Übergang in das Schiff, das eine ähnliche gerade Decke mit einem Wandgemälde hat. Der Hauptaltar mit Zeichen des neugotischen Stils stammt aus der Mitte des 19. Jahrhunderts. Der Seitenaltar der Jungfrau Maria ist aus 1852, das klassizistische Taufbecken und der Predigtstuhl kommen von der Mitte des 19. Jahrhunderts. Das Bild des heiligen Florians wurde um das Jahr 1900 gemalt. Die neueren Statuen sind: Das Herz Christi, Königin Jungfrau Maria, Heiliger Alois, Heilige Theresa und Heiliger Emerich. Aus dem Anfang des 20. Jahrhunderts stammen die 14 Bilder, die den Kreuzweg Christi darstellen.

Die Kapelle des heiligen Jans des Evangelisten 2

Die Kapelle wurde im Jahr 1765 von dem Graner Domherr Ján Újvendéghy erbaut, der sie auch eingeweiht hat. Sie wurde im Jahr 1778 renoviert. Zu der Kapelle gehört auch eine hölzerne Glockenstube im Dorf mit eingeweihter Glocke. Die Kapelle hatte eine Gruft, die in den 90er Jahren des 20. Jahrhunderts leer war. Die klassizistische Kapelle mit rechteckigem Grundriss hat einen polygonalen Abschluss. Die Fassade des Objekts ist einfach, durch halbkreisförmige Fenster gegliedert. Die Hauptfassade hat einen dreieckigen gemauerten Dachgiebel, an dem es sich zwei Nischen befinden, die zurzeit aber leer sind. Über dem steinernen Portal des Eingangs ist das Relief des Wappens des Bauherrn.

Das Mausoleum der Familie Kiss 3

Den neuklassizistischen Bau liess 1885 Alexander Kiss erbauen. Das Objekt hat einen länglichen Grundriss, seine Fassaden werden von geformten Pilastern und ovalen Fenstern gegliedert. Die Hauptfassade ist mit einem dreieckigen Tympanon abgeschlossen, an dem das Relief des Wappens der Familie Kiss zu sehen ist.

Das Mausoleum der Familie Fekete 4

Es ist ein kleinerer neogotischer Bau mit länglichem Grundriss und polygonalem Abschluss. Im Jahr 1903 liess es Baronesse Michaela Fekete erbauen. Die Fassade wird durch spitzenförmige Fenster in Chambranen und Bandrustika gegliedert. Die Mauern des

Gebäudes werden von einer Reihe von Stutzpfeilern unterstützt. Die Hauptfassade, vor der sich eine kleinere Terrasse befindet, ist von einem dreieckigen Tympanon mit dem Relief des Wappens der Familie Fekete abgeschlossen.

Das Schloss der Familie Ábrahámffy 5

Július Ábrahámffy ließ im Jahr 1898 das neoklassizistische Schloss erbauen. Der ursprünglich rechteckige zweistöckige Blockbau hat ein Walmdach. Die fünfachsige Hoffassade hat einen mittleren flachen dreieckigen Risalit. Das Erdgeschoss des Gebäudes wird durch Bandrustika und bossierte Fenster gegliedert, in der Etage gibt es Füllungen zwischen den Fenstern mit hoher Oberfläche.

Der Landsitz der Familie Kiss 6

Den Landsitz ließ Anfang des 19. Jahrhunderts Alexander Kiss erbauen. Das ursprünglich einstöckige Gebäude mit rechteckigem Grundriss aus der Mitte des 19. Jahrhunderts bekam nach der Beendigung nach 1970 eine L-Form. Die sechsachsige Hauptfassade wird durch bossierte Lisenen, Bandrustika und rechteckige Fenster in Chambranen mit Gesims unter und über den Fenstern gegliedert. Es hat in der Mitte einen flachen Risalit, der mit einem dreieckigen Giebel abgeschlossen wird, an dem die Abbildung der Jungfrau Maria mit dem Kind zu sehen ist.

Das Gebäude der römisch-katholischen Pfarre mit der Statue des heiligen Königs Stefan 7

Die Pfarre wurde in der Mitte des 19. Jahrhunderts erbaut. Der dreistöckige Bau hat rechteckigen Grundriss, Satteldach und gemauerte Dachgiebel. Die Hauptfassade ist fünfarmig mit rechteckigen Fenstern in Chambranen und Gesims unter den Fenstern. Sie ist mit Lisenerahmen geziert. In der Nische der mittleren Achse des zweiten Stockes befindet sich die Skulptur des heiligen Königs Stefan.

Das Denkmal der Opfer des Ersten und Zweiten Weltkriegs 8

Das Denkmal wurde im Jahr 1939 errichtet. Auf dem abgestuften Sockel ist die Statuengruppe von Christi und eines sterbenden Soldaten platziert. An der Tafel sind 49 Namen der Opfer des Ersten Weltkriegs angeführt. Die Gedenktafel der 29 Dorfbewohner, die dem Zweiten Weltkrieg zu Opfern gefallen sind, wurde im Jahr 1969 angebracht.

Das Ehrenmal von Štefan Major 9

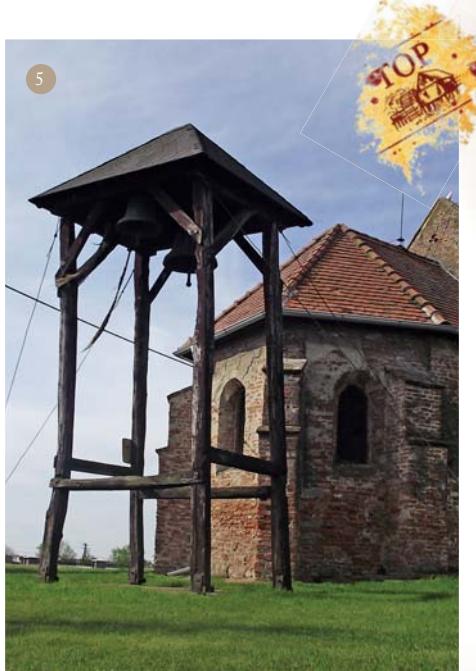
Kulturdenkmal aus dem Jahr 1965. Das Ehrenmal ist dem bedeutenden Teilnehmer der Arbeiterbewegung in der Zeit der ersten ČSR auf dem Gebiet der Südslowakei gewidmet. Es besteht aus einem breiten horizontalen Podest rechteckigen Grundrisses mit der Büste von Stefan Major. Die Komposition wird von einem vertikalen Sockel mit glatter Taille abgerundet. Das Material ist Beton, der Kern ist mit geschliffenem Travertin bekleidet. Die Büste ist ein Werk des Bildhauers V. Baďur, der ebenso in diesem Dorf geboren wurde.

Grabengruppe 10

Die Gräber und Grabsteine der folgenden erschossenen Arbeiter: Ján Gyevát, Štefan Turzo a Alexander Zsabka. Sie starben beim Streik der landwirtschaftlichen Arbeiter der Zuckerfabrik in Sládkovičovo am 25. Mai 1931. Die Gräbergruppe ist ein Kulturdenkmal.

Die Statuengruppe des Heiligen Dreifaltigkeit 11

Die Dreiersäule wurde im Jahr 1826 von Ladislav Kátor erbaut. Auf der Sohle der Säule wurde die Statue des Heiligen Johannes von Nepomuk platziert, die 1970 kaputt gemacht wurde. Heute befindet sich hier die Statue der Jungfrau Maria.

Rímskokatolícky Kostol svätej Anny 1

Neogotický kostol z roku 1911. Monumentálna jednoloďová stavba s polygonálnym uzáverom, so pseudogotickou fasádou. Svätynia zaklenutá náznakom hviezdicovej klenby, v lodi tri polia pseudogotickej krízovej klenby. Interiér je riešený v neogotickom štýle. Socha hlavného oltára zobrazuje sv. Annu a Joachima ako učia Pannu Máriu. Naľavo stojí socha sv. Alžbety a napravo socha sv. Ladislava. Na vrchu oltára je socha „Ježiš - dobrý pastier“. Na triumfálnom oblúku je nástenná maľba od Berčíka. V kostole sa nachádza barokový obraz z 2. pol. 18. stor. s námetom sv. Anny a Joachima ako učia Pannu Máriu. Obraz pochádza z turzovskej kaplnky. Kamenná Pieta pochádza z obdobia okolo r. 1900. V sakristii sa nachádzajú tri olejomaľby zobrazujúce Ježišá, Pannu Máriu, sv. Jozefa s malým Ježiškom. Kostolnú vežu v r. 1945 trafila delová guľa, v r. 1953 - 54 ju renovovali a v r. 1992 obnovili vonkajší vzhľad kostola.

Rímskokatolícky Kostol Narodenia Panny Márie

Kostol s areálom, súbor národných kultúrnych pamiatok v miestnej časti obce Hed. Kostol Narodenia Panny Márie, pôvodne tehlový románsky kostol, pochádzajúci z r. 1220 - 1230. Objekt bol rozšírený a upravený v 2. pol. 16. storočia, barokové úpravy pochádzali z roku 1752. V roku 1915 vyhorel. Ke rekonštrukcii kostolíka došlo v rokoch 1940 - 1943. Súsošie Piety, vyhotovené v barokovom štýle z r. 1736. Náhrobný kameň, barokový z r. 1754. Náhrobník srdcovitého tvaru s volútovými motívmi, ukončený krízom s reliéfom ukrižovaného Krista. Náhrobný kameň, barokový z r. 1762 s reliéfom lebky so skriženými hnátkami. Náhrobný kameň, empírový z r. 1819 má tvar kríza s telom Krista. Náhrobný kameň s nápisom je neskorobarokový z r. 1795. 2

Kaplnka Sedembolestnej Panny Márie 3

Kaplnka je kultúrnou pamiatkou a je nazývaná aj ako Hédská kaplnka. Bola postavená v r. 1753 v barokovom štýle s klasicistickou úpravou, obnovená v r. 1924. Kaplnka je malá obdĺžniková stavba s nástennými maľbami putti a anjelov s atribútmi mučenia. Priečelie je zakončené trojhranným štítom, vstupný portál je s erbmi. Hlavný oltár z 1. pol. 18. stor. je barokový s drevenou plastikou Piety šaštínskeho typu. Raz ročne sa tu koná bohoslužba vo sviatok Sedembolestnej Panny Márie.

Kaplnka svätej Anny 4

Kaplnka, kultúrna pamiatka, nazývaná aj turzovská,

je ranobaroková stavba zo 17. storočia. Do vysvätenia nového kostola sv. Anny (1911) tu držali bohoslužby. Kedysi tvorila súčasť panského sídla, z ktorého zostało len niekoľko múrov, základy a pivničné priestory. Pri stene kaplnky sa nachádza klasicistický kríž z r. 1782. Kaplnku v r. 1747 obnovili. Dôsledkom zemetrasenia v r. 1763 sa poškodila, zrenovovala ju v r. 1778 gróf František Esterházy. V r. 1780 opravili oltár a v r. 1785 kaplnka dostala nový obraz zobrazujúci sv. Annu.

Zvonica 5

Zvonica bola postavená v 18. storočí. Vysoká zvonica jednoduchej drevenej konštrukcie s 2 zvonmi ukončená valbovou streškou. Stojí vedľa románskeho Kostola Narodenia Panny Márie.

Súsošie Svätej Trojice 6

Súsošie je neskoroklasicistické z 2. polovice 19. storočia. Na vysokom stĺpe s kompozitnou hlavicou stojí kamenné súsošie Najsvätejšej Trojice. Stĺp s kruhovým prierezom je osadený na vysokom odstupňovanom štvorbokom podstavci, ohradený kovovou ohrádkou. Na čelnej strane sa nachádza nápisová tabuľa.

Socha sväteho Vendelína 7

Menšia socha svätcia s atribútmi osadená na mohutnom podstavci riešenom na spôsob pilierovej kaplnky. Členený je soklom a jednoduchými rímsami. Vo výklenku v hornej časti podstavca je umiestnený glazovaný reliéf Madony s okridlenými anjelskými hlavicami.

Socha sväteho Floriána 8

Kamenná socha svätcia z 2. polovice 19. storočia umiestnená na vysokom stĺpe s kruhovým prierezom, osadenom na hranolovom podstavci. Je umiestnená v novodobej kovovej ohrádke.

Szent Anna római katolikus templom 1

A templom 1911-ben épült neogótikus stílusban. Monumentális egy hajós építmény. Belső kikészése a késői gótikára vall. Szentélye poligonális, csillagokat sejtető boltozattal. A főoltár központi szobra Szent Annát és Joáchimot ábrázolja, amint Szűz Máriát tanítják; tőlük balra Szent Erzsébet, jobbra pedig Szent László szobra áll. Az oltár tetején „Jézus a jó pásztor“ szobor látható. A templomhajó pszeudogótikus keresztboltozata három mezőre tagolódik. Az első Bercsik festőművész falfestményét láthatjuk. Említést érdemel a 18. század második feléből származó barokk kép, mely Szent Annát és Joáchimot ábrázolja, amint Szűz Máriát tanítják. A kép eredetileg a Thurzó-kápolnát díszítette. A Pietá-kőszobor az 1900 körül évekből származik. A sekrestye falán keretezett olajfestmény függ. Az egyiken Jézus, a másikon Szűz Mária alakja látható a harmadik kép pedig Szent Józsefet ábrázolja karján a kis Jézussal. Tornát 1945-ben ágyúgolyó találta el. 1953-54-ben a templomot javították, 1992-ben pedig a küljét felújították.

Szűz Mária Születése római katolikus templom 2

Hegy kultúrális emlékei védett műemlékek. Ezek

ČIERNY BROD

VÍZKELET

közé tartozik a Szűz Mária Születése r.k. templom, mely eredetileg téglából épült 1220 - 1230 között. A 16. sz. 2. felében kibővítették és felújították, 1752-ben barokk stílusjegyeket kapott. 1915-ben leégett, az újabb templomfelújításra 1940 - 1943 között került sor. A barokk stílusú Pietà-kőszobor 1736-ból. Barokk sírkő az 1754-esztendőből. A szív alakú sírkövön feszület látható. Barokk sírkő 1762-ből rajta dombormű. 1819-ből való kereszt alakú barokk sírkő rajta Krisztus motívummal. Késő barokk feliratozott sírkő 1795-ből.

Hétfajdalmú Szűz Mária-kápolna ③

Védett műemlék, Hegyi-kápolnaként is ismert. 1753-ban épült barokk épület, klasszicista módosítással, felújítva 1824-ben. Sekély keresztboltozatán késő barokk festmények láthatók a kínzsenvedés attributumával, puttókkal és angyalokkal. Homlokzata, mely háromrétű csúcsban végződik, sávokkal van díszítve. Bejárata felett címerek láthatók. A barokk főoltár a 18. sz. 1. feléből való savsári típusú Pietà-faszoborral. Évente egyszer, a hétfajdalmú Szűz Mária ünnepnapján tartanak itt szentmisét, a hegyi búcsú alkalmával.

Szent Anna-kápolna ④

Védett műemlék, Thurzó-kápolnának is nevezik. 17. századi korai barokk épület, 1911-ig, az új Szent Anna templom felszenteléséig itt tartották az istentiszteleteket. A kápolnával egybeépített lakásra már csak néhány falmaradvány, az alapok és a pincehelyiségek emlékezhetnek. 1747-ben megjavították. Az 1763-as földrengés során megrongálódott, 1778-ban Esterházy Ferenc jóvoltából újították fel. Az 1780-as évek közepén a kápolna oltárát kijavították, s a kápolna egy új, pléhre festett, Szent Annát ábrázoló oltárképet kapott. A Thurzó-kápolna falánál klasszicista stílusú kereszt áll, mely 1782-ből származik.

Harangláb ⑤

A hegyi templom mögött álló, 18. században épült, fából ácsolt, kontyolt tetős harangláb 2 harangot tart.

Szentháromság-szobor ⑥

Későklasszicista kőszobor a 19. sz. második feléből. A többszintes talapzon álló magas oszlopzon a Szentháromság szoborcsoportja látható, alacsony fémkerítés övezeti. Első részén feliratozott táblát helyeztek el.

Szent Vendel-szobor ⑦

Szoborfülkés képoszlopként elhelyezett kisméretű szobrocska. A talapzatot egyszerű párkányzat tagolja. A talapzat tetején elhelyezett fülkét Madonna-dombormű és angyalfejek ékesítik.

Szent Flórián-szobor ⑧

A szent kőszobrát a 19. sz. 2. felében készítették, talapzaton álló magas oszlopzon helyezték el, újkori fémkerítés veszi körül.

The Roman Catholic Church of St. Anne ①

It is a Neo-Gothic church from 1911. It is a huge one-nave building with polygonal closure, with a pseudo-gothic facade. The interior is in Neo-Gothic style. The statue of the main altar depicts St. Anne and Joachim how they teach the Virgin Mary. On the left there is the statue of St. Elizabeth and on the right the statue of St. László. On the top of the altar there is the statue of "Jesus – good shepherd". On the triumphal arch there is the wall painting of Bercsik. In the church there is a Baroque picture from the 2nd half of the 18th century depicting Anne and Joachim teaching the Virgin Mary. The stone Pieta comes from about 1900. In the sacristy there are 3 oil paintings depicting Jesus, Virgin Mary and St. Joseph with little Jesus. In 1945 the church tower was hit by a cannonball, it was restored in 1953 - 54 and in 1992 the appearance of the church was renewed.

The Roman Catholic Church of the Birth of the Virgin Mary ③

A church with a set of national cultural heritage in the part of the village called Hegy. The church was originally a brick Romanesque church dating back to 1220 - 1230. The building was enlarged and restored in the 2nd half of the 16th century; the Baroque modifications come from 1752. It burnt down in 1915. Reconstruction was carried out in 1940 - 1943.

There is a statue of Pieta, made in Baroque style in 1736. There is a Baroque tombstone from 1754. The heart-shaped tombstone with volute motives is ended by a cross with a relief of the crucified Christ. The Baroque tombstone from 1762 has a relief of a skull and crossbones. The tombstone from 1819 has the shape of a cross with the body of Christ. The tombstone with a text is late-Baroque from 1795.

The Chapel of Our Lady of Seven Sorrows ③

It is a cultural monument, often called the Chapel of Hegy. It was built in 1753 in Baroque style with classicist modification, renovated in 1824. The chapel is a small rectangular building with wall paintings of putti and angels with the attributes of torture. The facade ends in a triangular gable, the entrance portal has crests. The main altar is Baroque from the 1st

half of the 18th century with the wooden sculpture of Pieta. Once a year, a church service is held here on the day of Our Lady of Seven Sorrows.

The Chapel of St. Anne ④

The chapel is a cultural monument; it is an early-Baroque building from the 17th century. Church services were held here until the consecration of the new church of St. Ann (1911). It used to be

a part of a mansion, from which only a few walls, the foundations and the basement rooms remained. By the wall of the chapel there is a classicist cross from 1782. The chapel was restored in 1747. It was damaged by an earthquake in 1763, was renovated by Count Franz Esterházy in 1778. In 1780 the altar was repaired and in 1785 the chapel got a new picture depicting St. Anne.

Belfry ⑤

It was built in the 18th century. It is a high belfry of simple wooden construction with 2 bells finished with a hipped roof. It stands next to the Romanesque Church of the Birth of the Virgin Mary.

The Statue of the Holy Trinity 6

It is late-classicist from the 2nd half of the 19th century. The stone statue of the Holy Trinity stands on a high column with a composite head. The circular column is placed on a high graduated tetrahedral pedestal, with a metal fence around. On the front side, there is a board with a text.

The Statue of St. Vendelín 7

The small statue is placed on a massive pedestal solved in the form of a pillar chapel. On the top of the pedestal, there is a glazed relief of Madonna with winged angelic heads.

The Statue of St. Florian 8

The stone statue comes from the 2nd half of the 19th century; it is placed on a high circular column mounted on a prismatic pedestal. It is surrounded by a modern metal fence.

im Barockstil mit klassizistischen Zeichen erbaut, und im Jahr 1824 wurde sie renoviert. Die Kapelle ist ein kleiner rechteckiger Bau mit Wandgemälden von Putten und Engeln mit Attributen des Quälens. Die Fassade ist mit einem dreieckigen Giebel, und das Eintrittsportal ist mit Wappen abgeschlossen. Der barocke Hauptaltar stammt von der 1. Hälfte des 18. Jahrhunderts und trägt eine Holzplastik der Pieta von Šaštín. Einmal pro Jahr am Tag der Siebenschmerzigen Jungfrau Maria wird hier ein Gottesdienst zelebriert.

Die Kapelle der heiligen Anna 4

Die Kapelle ist ein Kulturdenkmal, und wird auch als Kapelle von Thurzov genannt. Sie ist ein neobarocker Bau aus dem 17. Jahrhundert. Bis zur Einweihung der neuen Kirche der heiligen Anna (1911) wurden hier die Gottesdienste gehalten. Früher bildete sie einen Teil des Herrensitzen, von dem nur einige Mauer, die Fundamente und die Kellerräume übrig geblieben sind. An der Mauer der Kapelle befindet sich ein klassizistisches Kreuz aus dem Jahr 1782. Die Kapelle wurde im Jahr 1747 renoviert. Im Erdbeben 1763 wurde sie beschädigt und im Jahr 1778 von Graf František Esterházy renoviert. Im Jahr 1780 wurde der Altar renoviert, und im Jahr 1785 bekam die Kapelle ein neues Bild der heiligen Anna.

Glockenstube 5

Die Glockenstube wurde im 18. Jahrhundert erbaut. Die hohe Glockenstube hat eine einfache hölzerne Konstruktion mit zwei Glocken, und ist mit einem Walmdach bedeckt. Sie steht neben der romanischen Kirche der Geburt der Jungfrau Maria.

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit 6

Die neoklassizistische Statuengruppe stammt von der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts. Auf der hohen Säule mit Kopf steht die steinerne Statuengruppe. Die Säule mit kreisförmigem Profil ist auf einem hohen abgestuften vierseitigen Sockel platziert, und ist mit einem Eisenzaun umgeben. An der Vorderseite befindet sich eine Tafel mit Anschrift.

Die Statue des heiligen Wendelins 7

Die kleine Statue mit Attributen steht auf einem robusten Sockel, der einer Kapelle mit Pfeilern ähnlich ist. Sie ist durch einen Sockel und einfaches Gesims gegliedert. In einer Nische im oberen Teil des Sockels befindet sich ein glasiertes Relief der Madonna mit beflügelten Engelköpfen.

Die Statue des Heiligen Florians 8

Die Steinstatue des Heiligen aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts ist auf einer hohen Säule mit Kreisprofil, auf einem Sockel platziert. Sie ist von einem neuen Zaun umgeben.

Die römisch-katholische Kirche der heiligen Anna 1

Die neugotische Kirche stammt aus dem Jahr 1911. Der monumentale einschiffige Bau mit polygonalem Abschluss hat eine pseudogotische Fassade. Die Sakristei ist mit Sternengewölbe bedeckt, im Schiff befinden sich drei Felder des pseudogotischen Halbkreisgewölbes. Das Innere trägt die Zeichen des neugotischen Stils. Die Statue des Hauptaltars stellt heilige Anna und Joachim dar, wie sie die Jungfrau Maria unterrichten. Links steht die Statue der heiligen Elisabeth, rechts die Statue des heiligen Ladislav. Auf dem Altar befindet sich die Statue „Christi – der gute Hirt“. Am dem Siegesbogen ist das Gemälde von Bercsik zu sehen. In der Kirche befindet sich ein Barockbild von der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts mit der Thematik, dass heilige Anna und Joachim die Jungfrau Maria unterrichten. Das Bild stammt aus der Kapelle von Turzov. Die steinerne Pieta ist aus der Zeit um 1900. In der Sakristei befinden sich drei Ölgemälde, die Jesus, Jungfrau Maria und heiligen Josef mit dem Kind abbilden. Der Turm wurde im Jahr 1945 von einer Kanonenkugel getroffen, er wurde 1953 - 54 renoviert und im Jahre 1992 wurde das Äußere der Kirche erneuert.

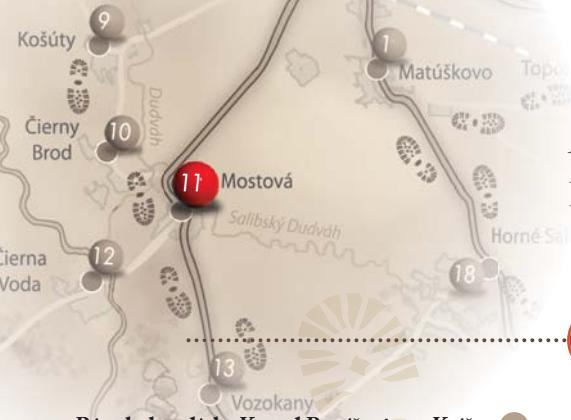
Die römisch-katholische Kirche der Geburt der Jungfrau Maria 2

Die Kirche mit ihrem Areal ist eine Gruppe von nationalen Kulturdenkmälern im Ortsteil Hed'. Die Kirche der Geburt der Jungfrau Maria war ursprünglich eine romanische Kirche, die aus den Jahren 1220 - 1230 stammt. Das Objekt wurde in der 2. Hälfte des 16. Jahrhunderts vergrößert und rekonstruiert, die barocken Rekonstruktionsmaßnahmen stammen aus dem Jahr 1752. Im Jahr 1915 war die Kirche abgebrannt. Zu ihrer Erneuerung kam es in den Jahren 1940 - 1943.

Die Statuengruppe der Pieta wurde im Barockstil angefertigt und stammt aus 1736. Ein barocker Grabstein aus 1754. Herzförmiger Grabstein mit Volutenmotiven, mit dem Relief des gekreuzigten Christus abgeschlossen. Barocker Grabstein aus 1762 mit dem Relief des Schädel mit gekreuzten Beinen. Grabstein aus der Empirezeit 1819 mit Kreuzform und dem Korpus Christi. Spätbarocker Grabstein mit Anschrift aus 1795.

Die Kapelle der Siebenschmerzigen Jungfrau Maria 3

Die Kapelle ist ein Kulturdenkmal, wird auch als Kapelle von Hed' genannt. Sie wurde im Jahr 1753

MOSTOVÁ HIDASKÜRT

Rímskokatolícky Kostol Povýšenia sv. Kríža ①
Kostol sa prvýkrát spomínaný v roku 1396 ako fíliálka farnosti v Hegyi. Zbúraný bol v pol. 18. stor.. Na jeho mieste bol v rokoch 1758 - 1759 grófom Karolom Esterházym, egerským biskupom, postavený neskorobarokový kostol na základe projektov staviteľa Jakuba Fellnera. Je to monumentálna jednoloďová stavba s obľom uzáverom svätyne, pristavanou sakristiou a do štítového priečelia vstavanou vežou. Nástenné maľby v kostole sú dielom malíra Edmunda Massányiho. Bočný oltár a lavice sú neskorobarokové z konca 18. stor. s vyrezávanými bočnicami. Klasicistická kazateľnica a organ pochádzajú z 19. storočia. Hlavný oltár je z konca 19. stor.. Jeho ústredným obrazom je obraz Povýšenia svätého kríža a po bokoch sú osadené sochy sv. Štefana kráľa a sv. Alžbety uhorskej. Historizujúca krstiteľnica je zo začiatku 20. stor.. Kostol je kultúrou pamiatkou.

Parný mlyn

Veľký hospodársky rozmach v Mostovej nastal začlením Spoločnosti mostovského parného mlynu v roku 1895. Viacposchodovú budovu parného

mlynu postavili a dali do prevádzky v roku 1905. V mlyne vyrábali veľmi kvalitnú múku rôznych druhov. V 50. rokoch 20. storočia z mlyna odstránili stroje. V súčasnosti je nefunkčný.

Súsošie Kalvárie

Postavené bolo v r. 1760 v barokovo-klasicistickom slohu Jurajom Altom na pamätku tunajšej morovej epidémie. Súsošie je umiestnené pri kostole a v jeho strede stojí veľký kamenný kríž s kamenným korpusom. Priestor je ohradený kovovým oplotením so štvormurowanými nárožnými stĺpmi, na ktorých sú osadené sochy sv. Jána evanjelistu a Panny Márie. Oplotenie a nárožné stĺpy sú novostavba.

Anonymus

Plastika Anonymus je dielo rodáka z Mostovej, akademického malíara Alexandra Kissa. Je to najnovšia plastika v obci z roku 2004. Dielo sa skladá z dvoch stĺpov tvoriacich podstavec a z ústrednej časti. Ústredná časť je dvojstranná. Predná časť znázorňuje minulosť s vyrytým textom „Halotti beszéd“ (Úmrtný príhovor) a druhá strana budúcnosť.

Evanjelická a.v. modlitebňa

Evanjelická modlitebňa – dom rodiny Hegedűsovcov, ktorý tu prevádzkovali krčmu a mäsiarstvo. Po pristúhovaní Slovákov z Dolnej zeme bol 50. rokoch 20. storočia upravený pre potreby evanjelického cirkevného zboru.

Socha sv. Floriána

Socha sv. Floriána postavená na začiatku 19. storočia.

Súsošie Najsvätejšej Trojice

Pri križovatke hlavných ciest stojí súsošie Najsvätejšej Trojice postavené v r. 1817 Ľudovítom Hodúrom s manželkou Jolanou Mésárošovou.

Socha sv. Jána Nepomuckého

Pred rímskokatolíckou farou stojí kamenná polychrómová plastika postavená v r. 1800 obcou za pôsobenia farára Ondreja Németha, starostu Juraja Bózsinga a prísažného Juraja Huszára. Socha bola opravená v r. 1908 a 1989. V roku 1989 bola prenesená pred faru z miesta, kde dnes stojí čárdar Turul.

Szent Kereszt Felemelkedése római katolikus templom 1

A templomot elsőként 1396-ban említik, mint a hegyi plébánia filiáját. Ez a templomot a 18. században lebontották, majd helyén 1758 - 1759-ben gróf Eszterházy Károly egri püspök épített késő barokk stílusú templomot Fellner Jakab tervei alapján. Monumentális egyhajós épület szentélyvel, hozzáépített sekrestyével és toronnyal. Falfestményei Massányi Ödön munkái. A késő barokk mellékoltár és a faragott oldalmezes padok a 18. századból valók. A klasszicista keresztelőkút, az orgona és a főoltár 19. századiak. Központi festményén a Szent Kereszt felmagasztalása látható, kétoldalt Szt. István király illetve Árpád-házi Szt. Erzsébet szobra áll. A keresztelektől a 20. századból való. A templom kultúrális műemlék.

Gőzmalom 2

A gazdasági fellendülés a Hidaskürti Gőzmalom Részvénytársaság meglapításával kezdődött 1895-ben. A malom többszintes épületét 1905-ben építették és adták át. A malom többféle, kiváló minőségű liszset örölt. A 20. század 50-es éveiben a gépeket leszerelték és eltávolították, az épület jelenleg használton kívül van.

Keresztút-szoborcsoporthoz 3

A templom előtt látható a barokk-klasszicista stílusú kőszoborcsoporthoz, kálvária, melyet 1760-ban építettet Georgius Alt az itteni pestisjárvány emlékére. A szoborcsoporthoz négy oszlop áll, középen kőkereszettel, fémkerítéssel bekerítve. Az oszlopokra helyezték Szent János evangéliista és Szűz Mária szobrát. A kerítés és az oszlopok új keletűek.

Anonymous 4

A szobor a helyi születésű Kiss Sándor akadémikus festőművész alkotása 2004-ből. A talapzat központi részből és két oszloból áll. A központi rész két részre tagolódik, az első rész a múltat jeleníti meg, rajta a Halotti beszéd szövege, a másik a jövőt szimbolizálja.

Ágostai hitvallású evangéliikus imaház 5

Az evangéliikus imaház a Hegedűs család egykorai házában kapott helyet, akik korábban kocsmát és hentesüzletet üzemeltettek. A dél-alföldi szlovák családok letelepedése után, a 20. sz. 50-es éveiben alakították át az evangéliikus gyülekezet számára.

Szent Flórián szobra 6

Szent Flórián szobra, feltehetően a 19. század elején készült. A magas négyzetű talapzaton lévő felirat olvashatatlan.

Szentláromság-szoborcsoporthoz 7

Az útkereszteződésben látható az 1817-ben felállított Szentláromság-oszlop melyet Hodur Lajos és felesége, Mészáros Joli emeltettet. A magas oszlopon a Szentláromság-szoborcsoporthoz helyezték el.

Nepomuki Szent János-szobor 8

A római katolikus plébánia épülete előtt áll az 1880-ban készített Nepomuki Szent János-szobor Németh András plébános, Bózsing György bíró és Huszár György törvénybíró idejéből. A szobrot 1908-ban és 1988-ban restaurálták, majd átszállították jelenlegi helyére. Nepomuki Szent János az árvizektől védte a települést.

The Roman Catholic Church of the Exaltation of the Holy Cross 1

The church was first mentioned in 1396 as a branch of the parish in Hegy. It was demolished in the mid-18th century. On its place, a new Late-Baroque church was built in 1758 - 1759 by Count Károly Esterházy, the Bishop of Eger, based on the project of architect Jakab Fellner. It is a huge single-nave building with a round closure of the sanctuary, attached sacristy and a tower built in the gable facade. The wall paintings in the church were made by Edmund Massányi. The side altar and benches are late-Baroque from the end of the 18th century, with carved sides. The classicist pulpit and the organ come from the 19th century. The main altar is from the end of the 19th century. Its central picture is the one of the Exaltation of the Holy Cross, on the sides there are the statues of King St. Stephen and the St. Elizabeth of Hungary. The historical baptismal font is from the early 20th century. The church is a cultural monument.

Steam Mill 2

The great economic boom in Mostová was marked with the foundation of the Mostová Steam Mill Company in 1895. The multi-storey building of the steam mill was built and put into operation in 1905. Several types of high-quality flour were produced here. In the 1950s all machines were removed from the mill. Currently, it is not in operation.

Calvary Statue 3

It was built in 1760 in Baroque-classicist style by Juraj Alt in memory of the local plague. The statue is placed near the church, in its centre there is a big stone cross with a stone corpus. The area is enclosed by a metal fence with four brick corner posts, where the statue of John, the Evangelist and the Virgin Mary stand. The fence and the posts are new constructions.

Anonymous 4

The statue of Anonymous was made by the academic painter Alexander Kiss, who was born in Mostová. It is the newest statue in the village from 2004. The work consists of 2 columns and a central part. The central part has two sides. The front side emphasises the past with the carved text of "Halotti beszéd" (Funeral oration) and the second side the future.

Evangelic Chapel 5

The Evangelic chapel – the house of the Hegedűs family used to run a pub and a butcher's here. After the Slovaks moved to the village in the 1950s, it was changed to meet the needs of the Evangelic church choir.

The Statue of St. Florian 6

The statue of St. Florian made in the early-19th century.

The Statue of the Holy Trinity 7

At the crossroads of the main roads there is the statue of The Holy Trinity built in 1817 by Ludovít Hodúr with his wife Jolana Mésárošová.

The Statue of St. John of Nepomuk 8

The polychrome stone statue stands in front of the Roman Catholic Church; it was built in 1800 by the municipality with the help of priest András Németh, Mayor György Bózsing and György Huszár. The statue was repaired in 1908 and 1989. In 1989 it was removed and placed in front of the parish.

Die römisch-katholische Kirche der Erhöhung des Heiligen Kreuzes 1

Die Kirche wird zum ersten Mal im Jahr 1396 als Filiale der Pfarre in Hegy erwähnt. Sie wurde in der Mitte des 18. Jahrhunderts abgerissen. Auf ihrem Platz ließ Graf Karol Esterhazy, der Bischof von Erlau in den Jahren 1758 - 1759 auf Grund der Pläne des Architekten Jakub Fellner eine spätbarocke Kirche erbauen. Es ist ein monumental ein schiffiger Bau mit bogenförmigem Abschluss des Heiligtums, angebauter Sakristei und in der Giebelseite eingebautem Turm. Die Wandgemälde sind Werke des Malers Edmund Massányi. Der Seitenaltar und die Bänke mit geschnitzten Seitenbrettern sind aus der spätbarocken Zeit, von dem Ende des 18. Jahrhunderts. Der klassizistische Predigtstuhl und der Orgel sind aus dem 19. Jahrhundert, wie auch der Hauptaltar. Sein zentrales Bild ist die Abbildung der Erhöhung des heiligen Kreuzes, und an seinen Seiten befinden sich die Statuen des heiligen Königs Stefan und der heiligen Elisabeth. Das historisierende Taufbecken stammt aus dem Anfang des 20. Jahrhunderts. Die Kirche ist ein Kulturdenkmal.

Dampfmühle 2

Einen großen wirtschaftlichen Aufschwung erlebte das Dorf Mostová dank der Gründung der

Anonymous 4

Die Plastik von Anonymous ist ein Werk des akademischen Malers Alexander Kiss, der im Dorf geboren wurde. Sie ist die neueste Plastik im Dorf seit 2004. Das Werk besteht aus zwei Säulen, die den Sockel bilden, und aus dem zentralen Teil. Der zentrale Teil ist zweiseitig. An der Vorderseite ist die Vergangenheit abgebildet mit dem geschnitzten berühmten Text „Halotti beszéd“ (Grabrede), und die andere Seite symbolisiert die Zukunft.

Das Gebetshaus der evangelischen Kirche a.B. 5

Das evangelische Gebetshaus ist das ehemalige Haus der Familie Hegedűs, die hier eine Kneipe und eine Metzgerei betrieben haben. Nach dem Einzug der Slowaken aus dem Unteren Land wurde das Haus in den 50er Jahren des 20. Jahrhunderts den Zwecken der evangelischen Kirche angepasst.

Die Statue des heiligen Florians 6

Die Statue des heiligen Florians wurde angefertigt am Anfang des 19. Jahrhunderts.

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit 7

An der Kreuzung der Hauptstraßen steht die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit aus dem Jahr 1817, die Ludovít Hodúr und seine Ehefrau Jolana Mésárošová erbauen ließen.

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk 8

Vor der römisch-katholischen Pfarre steht eine polychrome Plastik aus Stein, die im Jahr 1800 von der Gemeinde während der Dienstzeit des Pfarrers Ondrej Németh, des Bürgermeisters Juraj Bózsing und des Schöffen Juraj Huszár erbaut wurde. Die Statue wurde 1908 und 1989 renoviert. Im Jahr 1989 wurde sie vor der Pfarre platziert. Auf ihrer ehemaligen Stelle steht heute die Gaststätte Turul.

ČIERNA VODA

FEKETENYÉK

Rímskokatolícky Kostol Panny Márie Kráľovnej sväteho ruženca 1

Stavba pochádza zo začiatku 20. storočia. V prevedení sa premetajú klasicistické tradície vidieckeho charakteru. Kostol je jednoloďový s polygonálnym uzáverom a s vežou vstavanou do štítového priečelia. Interiér je zaklenutý valenou klenbou. V zariadení je niekoľko sôch z predošlého kostolíka - socha Immaculaty (polychrómovaná plastika z konca 18. stor.) a socha Krista zo súsošia Najsvätejšej Trojice. V sakristii sa nachádza neskorobarokový paramentár z konca 18. stor.. Obnova kostola prebehla v r. 2001 – 2002.

Kaplnka svätého Jána Nepomuckého 2

Kaplnka neskorobaroková z roku 1782 je menšia obdĺžniková stavba z polkruhovým uzáverom a valenou klenbou. Vo vnútri je baroková socha sv. Jána Nepomuckého z polovice 18. storočia. Kaplnka je kultúrnou pamiatkou.

Socha svätého Vendelína 3

Klasicistická prícestná socha z 1. polovice 19. stor., ktorá stojí na volútovom podstavci.

Rózsafüzér Királynője - Szűz Mária római katolikus templom 1

A templom a 20. sz. elejéről származik, a hagyományos vidéki klassicizmus jegyeit viseli. Egyhajós poligonális zárdású épület csúcsíves homlokzatához tornyon emeltek. A templombszobor dongabolítvész. A korábbi templomból származó szobrok közül is itt kapott helyet néhány – Immaculata (Szeplőtelen fogantatás-szobor) – festett szobor a 18. századból valamint Krisztus szobra

a Szentláromság-szoborcsoportból. A sekrestye díszes, miseruhák tárolására szolgáló szekrénye késő barokk jegyeket visel, a 18. századból való. A templomot 2001 – 2002 közt felújították.

Nepomuki Szent János-kápolna 2

Az 1782-ből származó késő barokk kápolna félköríves zárdású téglalap alapú épület dongabolítvessel. Benne található Nepomuki Szent János barokk szobra a 18. sz. fordulójáról. A kápolna műemlék.

Szent Vendel-szobor 3

A szent klasszicista út menti szobra a 19. századból, mely lépcsőzetes talapzaton áll.

The Roman Catholic Church of the Virgin Mary, the Queen of the Holy Rosary 1

The building comes from the beginning of the 20th century. It reflects classicist tradition with rural characteristic features. The church has one nave with a polygonal closure and a tower built into a gable facade. The interior has barrel vaulting. The church has several statues from the previous church – the Statue of Immaculata (a polychrome statue from the end of the 18th century) and the Statue of Christ from the statue of the Holy Trinity. The church was renovated in 2001 – 2002.

The Chapel of St. John of Nepomuk 2

The chapel is a smaller, late-Baroque rectangular building from 1782 with a semi-circular closure and barrel vaulting. Inside, there is a Baroque statue of St. John of Nepomuk from the mid-18th century. The chapel is a cultural monument.

The Statue of St. Vendelin 3

It is a classicist roadside statue from the 1st half of the 19th century, standing on a volute pedestal.

Die römisch-katholische Kirche der Jungfrau Maria der Königin des Rosenkranzes 1

Der Bau stammt aus dem Anfang des 20. Jahrhunderts. Sein Stil ist klassizistisch, mit ländlichen Zeichen. Die Kirche ist einschiffig, und hat einen polygonalen Abschluss mit einem Turm, der in die Giebelseite eingebaut wurde. Das Innere der Kirche ist mit einem Halbkreisgewölbe bedeckt. Die Ausstattung bilden einige Bilder von der früheren Kirche – Die Statue Immaculaty (polychromierte Plastik vom Ende des 18. Jahrhunderts und eine Statue von Christi von der Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit). In der Sakristei befindet sich ein spätbarocker Paramentar vom Ende des 18. Jahrhunderts. Die Renovierung der Kirche erfolgte in den Jahren 2001 – 2002.

Die Kapelle des heiligen Johannes von Nepomuk 2

Die spätbarocke Kapelle aus 1782 ist ein kleiner rechteckiger Bau mit halbkreisförmigem Abschluss und Halbkreisgewölbe. Im Inneren der Kapelle befindet sich eine Statue des heiligen Johannes von Nepomuk von der Mitte des 18. Jahrhunderts. Die Kapelle ist ein Kulturdenkmal.

Die Statue des heiligen Wendelins 3

Die klassizistische Statue am Straßenrand von der Mitte des 19. Jahrhunderts steht auf einem Volutensockel.

VOZOKANY

VEZEKÉNY

1

Rímskokatolícky Kostol Navštívenia Panny Márie ①

Barokový kostol bol postavený v roku 1718 ako väčšia kaplnka za podpory grófa Františka Esterházyho a zemana Jána Urbana. Ku kaplnke bola v roku 1778 pristavaná južná loď a murovaná veža, ktorá nahradila pôvodnú drevenú vežu. V roku 1923 kostol rozšírili o bočnú loď, ktorá má svoj vlastný vstup a miestne obyvateľstvo ju nazýva „malým kostolom“. Vo veži kostola sú dva zvonky: väčší na slávu Boha z roku 1922 a menší s reliéfom Panny Márie z roku 1925. Pod kostolom je dnes už neprístupná krypta, ktorú dal v roku 1718 postaviť Ján Burian. Sú v nej pochované tri osoby. Jedným z nich je vozokanský kapitán Juraj Ritter, ktorý zomrel v roku 1732. Klasicistický hlavný oltár má obraz Navštívenia Panny Márie, v bočnej lodi je obraz Svätej rodiny od L. Csermáka, rodáka z obce. Z klasicistického organu sa zachovala organová skriňa s manuálom. Kostol bol rekonštruovaný v roku 2006.

Socha sv. Floriána ②

Romantická polychrómovaná kamenná plastika svätca s atribúti je z r. 1882. Umiestnená je na novomom hutnom štvorbokom podstavci s jednoduchou vyloženou rímsou, v novodobej kovovej ohrade.

Súsošie Svätej Rodiny ③

Kamenné polychrómované súsošie umiestnené pred r. k. kostolom je z r. 1908. Dal ho postaviť František Nagy s manželkou Annou. Stojí na masívnom podstavci s profilovanou rímsou. Chránené je jednoduchou plechovou strieškou a ohradené 6 murovanými stĺpkmi s reťazami. Opravené bolo v r. 1975.

Socha sv. Jána Nepomuckého ④

Prícestná polychrómovaná kamenná socha svätca z r. 1809. Osadená je na štvorbokom podstavci s jednoduchou vyloženou rímsou, chránená oblikovou plechovou strieškou. Ohradená je 8 murovanými stĺpkmi s reťazami.

Veľký kríž ⑤

Stojí na cintoríne a postavili ho veriaci v r. 1789. Na podstavci pod krížom je umiestnená polychrómovaná plastika Panny Márie. Chráni ho jednoduchá plechová strieška. V r. 1999 ho opravil V. Fehér.

Kaplnka sv. Jána Nepomuckého ⑥

Malá murovaná stavba zo zač. 20. stor. s polygonálnym uzáverom a otvorom so segmentovým zakončením. Dva predradené stĺpy nesú murovaný štít, nad ktorým sa týči malá veža so zvukovými otvormi polkruhového zakončenia. Kaplnka je zastrešená sedlovou strechou, vežička krytá ihlanovou strechou. V interéri je plastika Panny Márie.

Socha sv. Vendelína ⑦

Kamenná polychrómovaná prícestná socha z 1. pol. 19. stor. postavená Jurajom Molnárom (na podstavci je meno zapísané ako Mónár György). Socha stojí na štvorbokom stĺpe osadenom na dvojdielnom podstavci. Chráni ju polkruhový plechový baldachín a ohrádka s murovanými stĺpkmi spojenými reťazou.

Sarlós Boldogasszony római katolikus templom ①

A barokk templom eredetileg nagyobrá kápolnaként épült 1718-ban gróf Eszterházy Ferenc és Urbán János támogatásával. 1778-ban déli hajóval és a kórábbi fatorny helyett kótoronnyal bővítették. 1923-

ban épült meg a külön bejáratú mellékhajó, melyet a helyiek „kistemplomnak“ is neveznek. Tornyában két harang lakik, a nagyobbat Isten dicsőségére szentelték 1922-ben, a Mária domborművel ékesített kisebb 1925-ből való. A templom alatt található, ma már lezárt sírboltot Burian János készítette 1718-ban. Három személyt temettek itt el, köztük az 1732-ben meghalt Ritter György vezekényi kapitányt. A klasszicista főoltárt Szűz Mária Látogatása kép díszíti, a mellékhajóban található Szent Család festmény a vezekényi származású pozsonyi festőművész, Csermák Lajos munkája. A klasszicista orgonából fennmaradt az organaszekrény és játszószasztal, a templomot 2006-ban újították fel.

Szent Flórián-szobor ②

A szent festett kószobra a rá jellemző jegyekkel 1882-ből. A szobor új típusú, szegéllyel kirakott koc-katalápzon áll, fémkerítés ölei körül.

Szent Család-szoborcsoporth ③

A r.k. templomnál elhelyezett festett szoborcsoporth 1908-ból való. Nagy Ferenc és neje, Anna állítatta. Szilárd talápzon szegéllyel fut körbe. Egyszerű bádogtetővel fedték, körülötte 6 falazott oszlop, melyeket láncjal kötötték össze. 1975-ben javították.

Nepomuki Szent János-szobor ④

A szent út menti polikróm kószobra 1809-ből. Kocka talápzonat egyrészerű rakott szegéllyel díszítették. Boltívformájú fémtető védi, körülötte láncjal összekötött alacsony oszlopok.

Nagykeresz ⑤

A hívek a temetőben állították fel 1789-ben. A keresz alatti talápzonat polikróm Mária-szobor áll. Egyszerű bádogtető fedi, 1999-ben újították fel.

Nepomuki Szent János-kápolna ⑥

Egyszerű kis épület a 20. sz. elejéről. Szegmensíves záródású, az oromzatot két oszlop tartja, mely fölött tornyocska emelkedik félköríves résekkel. A kápolnát nyeregtető, tornyában csúcstartó fedi. Belsejében Szűz Mária szobor áll.

3

Szent Vendel-szobor ⑦

Az útmentén álló festett kószobor a 19. sz. 1. feléből való, Molnár György alkotása. (a talápzonat Mónár György olvasható). A négyzetes oszlop két-lépcsős talápzonat áll. Félköríves fém baldachin és láncjal összekötött oszlopok öviják.

The Roman Catholic Church of the Visitation of the Blessed Virgin Mary ①

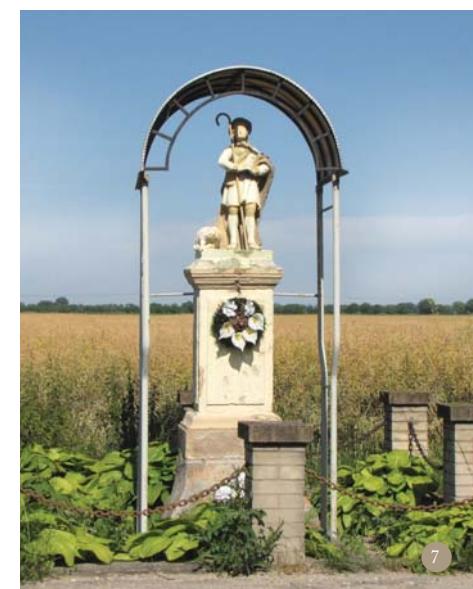
The Baroque church was built in 1718 as a bigger chapel with the support of Count Franz Esterházy and landlord Ján Urban. In 1778, the southern nave and a brick tower were attached to the chapel, which replaced the original wooden tower. In 1923, the church was extended by a side nave, which has its own entrance and is called "the small church" by the local inhabitants. There are 2 bells in the tower of the church: the bigger for the glory of God from 1922, the smaller with a relief of the Virgin Mary from 1925. Under the church there is a now not accessible crypt built by Ján Burian in 1718. There are 3 people buried in it. One of them is a captain from Vozokany, Juraj Ritter, who died in 1732. The classicist altar has the picture of the Visitation of the Blessed Virgin Mary, in the side nave there is the picture of the Holy Family by L. Csermák, who was born in the village. From the classicist organ only the organ cupboard with a manual was preserved. The church was reconstructed in 2006.

The Statue of St. Florian ②

The Romanesque polychrome stone statue is from 1882. It is placed on a newer large tetrahedral pedestal with a simple lined cornice surrounded by a modern metal fence.

The Statue of the Holy Family ③

The stone polychrome statue in front of the Roman Catholic Church is from 1908. It was built by František Nagy and his wife Anna. It stands on a large pedestal with profiled cornice. It is protected by a simple tin roof and is fenced by 6 brick pillars with chains. It was repaired in 1975.

7

The Statue of St. John of Nepomuk ④

The roadside polychrome stone statue comes from 1809. It is placed on a tetrahedral pedestal with a simple lined cornice, protected by an arched tin roof. It is fenced by 8 brick pillars with chains.

The Great Cross ⑤

Stands in the cemetery and was made by the believers in 1789. On the pedestal under the Cross there is a polychrome statue of the Virgin Mary. It is protected by a simple tin roof. It was repaired in 1999 by V. Fehér.

The Chapel of St. John of Nepomuk ⑥

The small brick building is from the beginning of the 20th century with a polygonal closure and opening with segmented ending. The brick gable is carried by 2 pillars, above which there is a small tower with sound holes of semi-circular endings. The chapel has a saddle roof; the tower is covered by a pyramidal roof. In the interior, there is the statue of the Virgin Mary.

The Statue of St. Vendelín ⑦

The stone polychrome roadside statue from the 1st half of the 19th century was built by Juraj Molnár (on the pedestal the name is written as "Mónár György"). The statue stands on a tetrahedral column mounted on a two-part pedestal. It is protected by a semi-circular tin canopy and a fence made up by brick pillars connected with chains.

Die römisch-katholische Kirche des Besuchs der Jungfrau Maria ①

The Barockkirche wurde im Jahr 1718 als eine größere Kapelle mit der Unterstützung des Grafen František Esterházy und des Gutsherrn Ján Urban erbaut. Zu der Kapelle wurden im Jahr 1778 das südliche Schiff und ein gemaueter Turm angebaut, statt dem ursprünglichen hölzernen Turm. Im Jahr 1923 wurde die Kirche um ein Seitenschiff vergrößert, das seinen eigenen Eintritt hat, und die Örtlichen nennen es „kleine Kirche“. In dem Kirchenturm befinden sich zwei Glocken: die größere ist zu Ehren Gottes gewidmet und stammt aus 1922, die kleinere ist mit dem Relief der Heiligen Jungfrau geziert und kommt aus dem Jahr 1925. Unter der Kirche ist eine Gruft, die heute aber nicht mehr zugänglich ist. Diese ließ 1718 Ján Burian erbauen. In ihr sind drei Personen bestattet. Eine ist der Kapitän von Vozokany Juraj Ritter, der im Jahr 1732 starb. Der klassizistische Hauptaltar wird von dem Bild des Besuchs der Heiligen Jungfrau geziert, an dem Seitenschiff ist die Abbildung der Heiligen Familie von L. Csermák, der aus dem Dorf stammt. Die

1

2

1

14

13

15

klassizistische Orgel wurde nur teilweise bewahrt. Die Kirche wurde im Jahr 2006 rekonstruiert.

Die Statue des heiligen Florians ②

Die romantische polychromierte Steinplastik des Heiligen mit Attributen kommt aus dem Jahr 1882. Sie ist auf einem robusten vierseitigen Sockel mit einem einfachen Gesims situiert. Sie ist von einem einfachen Zaun umgeben.

Die Statuengruppe der Heiligen Familie ③

Die polychromierte Statuengruppe aus Stein steht vor der Kirche und stammt aus dem Jahr 1908. František Nagy mit seiner Ehefrau Anna ließ die Statue anfertigen. Sie steht auf einem massiven Sockel mit geformtem Gesims. Sie wird mit einem einfachen Blechdach geschützt, und mit 6 gemauerten Säulen und Ketten abgezäunt. Ihre Erneuerung verlief im Jahr 1975.

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk

Die polychromierte Steinstatue des Heiligen aus 1809 steht auf einem vierseitigen Sockel mit einfacherem Gesims. Sie ist mit einem Blechdach geschützt. Die Abzäunung bilden 8 gemauerte kleine Säulen und Ketten. ④

Großes Kreuz ⑤

Es steht im Friedhof, und wurde von den Spenden der Gläubigen im Jahr 1789 erbaut. An dem Sockel unter dem Kreuz befindet sich eine polychromierte Plastik der Jungfrau Maria. Die Statue ist mit einem Blechdach bedeckt, und im Jahr 1999 wurde sie von V. Fehér renoviert.

Die Kapelle des heiligen Johannes von Nepomuk ⑥

Der kleine gemauerte Bau vom Anfang des 20. Jahrhunderts hat einen polygonalen Abschluss mit segmentierter Öffnung. Die zwei vorderen Säulen tragen den gemauerten Giebel, über dem ein kleiner Turm mit halbkreisförmigen Klangöffnungen steht. Die Kapelle ist mit einem Satteldach, und der Turm mit einem pyramidenförmigen Dach bedeckt. Im Inneren der Kapelle ist die Plastik der Jungfrau Maria zu sehen.

Die Statue des heiligen Wendelins ⑦

Die polychromierte Steinstatue am Straßenrand von der 1. Hälfte des 19. Jahrhunderts wurde von Juraj Molnár (an dem Sockel steht sein Name als Mónár György) erbaut. Die Statue steht auf einer viereckigen Säule, die auf einem zweiteiligen Sockel platziert ist. Sie wird von einem halbkreisförmigen Blechdach und einem Zaun aus gemauerten Säulen und Ketten geschützt.

Rímskokatolícky kostol Najsvätejšej Trojice ①

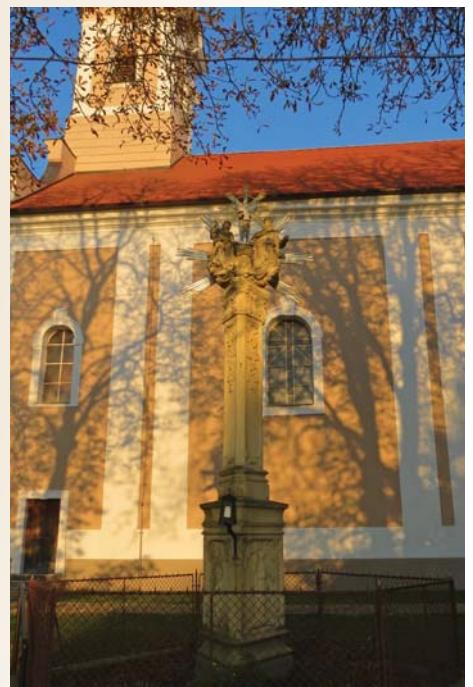
Murovaný kostol bol postavený v r. 1702 - 1710. V 18. stor. prešiel viacerými opravami a prestavbami. Dnešnú podobu získal na prelome 18. a 19. stor. za podpory Františka Esterházyho. Je to jednoloďová stavba so segmentovým uzáverom. Klasicistická fasáda je na nárožiach členená lizénami. Interiér je zaklenutý pruskými klenbami. Na hlavnom oltári je obraz Najsvätejšej Trojice z 2. pol. 18. stor. Kazateľnica a krstiteľnica sú klasicistické z 2. pol. 18. stor. so súsoším Krstu Krista. Obraz Panny Márie je empírový zo začiatku 19. storočia. Vežové hodiny a obraz sv. Michala daroval kostolu Michal Esterházy.

Vodný kolový mlyn ②

Vodný kolový mlyn na Malom Dunaji pri obci Tomášikovo je chránená technická pamiatka. Mlyn postavil v roku 1893 Ján Maticza. Vlastníkom objektu je Trnavský samosprávny kraj a jeho správcom je Vlastivedné múzeum v Galante. Budova mlyna sa zachovala dodnes v pôvodnom stave bez rušivých zásahov do konštrukcie. Súčasťami uceleného mlynského zariadenia sú hnacia, prevodová a mlecia sústava, ktorú tvorí zloženie dvoch kameňov na masívnom mlynskom lešení. Posledná väčšia oprava a modernizácia mlyna sa uskutočnila v roku 1940. V mlyne sa mlelo až do roku 1960. Od r. 1982 je tu verejností sprístupnená expozícia mlynárstva. Kontakt: Vlastivedné múzeum v Galante, Hlavná ul. 976/8, 924 01 Galanta, tel.: 031780 55 35.

Lurdská jaskyňa ③

Na cintoríne bola v r. 1901 postavená malá jaskyňa rodinou Prenoszilovou z vdávky za uzdravenie ich dcéry. V jaskyni postavenej z neopracovaných kameňov je umiestnená socha lurdskej Panny Márie pri nohách s kľačiacou Bernadetou. Na vnútornnej stene je tabuľka s nápisom v maď. jazyku: Z vdávky postavená v r. 1901. Vysvätená bola 28. apríla. Priestor pred

TOMÁŠIKOVO

TALLÓS

jaskyňou je ohraničený ozdobnou kovovou ohrádkou. Na vyvýšenine nad jaskyňou sa nachádzajú 3 kríže, v strede je kríž s korpusom Krista.

Súsošie Najsvätejšej Trojice 4

Pri západnej stene kostola stojí na stĺpe súsošie Najsvätejšej Trojice z r. 1851. Na spodnej časti stĺpa sa nachádzajú reliéfy Viery, Nádeje a Lásky. Na západnej strane podstavca je nápis v maď. j.: „Bolo zhotovené gazdom Imrichom Erósom za pôsobenia farára Horetského.“

Socha sv. Vendelína 5

Je umiestnená za obcou smerom na Jahodnú. Prícestná kamenná socha pochádza z r. 1855. Dal ju zhotoviť Šefan Buday. Osadená je na štvorbokom pilieri. Driek piliera je z čelnej strany kanelovaný, v hornej časti piliera je nápis s datovaním. V rohoch upravenej plochy okolo plastiky sú 4 nízke piliere z neopracovaných kameňov.

Socha sv. Floriána 6

Polychrómovaná kamenná socha svätca s atribútmi pochádza z r. 1871. Umiestnená na štvorbokom volutovom podstavci. Pilier, v hornej časti zúžený, je ukončený profilovanou rímsou. Na podstavci je nápis v maďarskom jazyku. Sochu dal zhotoviť František Török s manželkou Evou Gyengeovou. Socha sv. Floriána sa nachádza aj v níke nadvornej fasády kaštieľa.

Socha sv. Jána Nepomuckého 7

Baroková prícestná kamenná socha svätca pochádza z r. 1756. Osadená je na štvorbokom volutovom podstavci. Čelnú stranu podstavca zdobí reliéf so scénou zhodenia sv. Jána Nepomuckého do Vltavy.

Kalvária 8

Krížová cesta bola postavená z iniciatívy Martina Csányiho za pôsobenia farára Štefana Huszára v r. 1925. Obrazy namaľoval na plech bernolákovský maliar Rudolf Novohradský.

Pamätník obetiam 2. sv. vojny 9

Pamätník obetí 2. svetovej vojny obsahuje 2 tabuľ so 47 menami padlých obyvateľov obce. V r. 1991 ho posvätil farár Štefan Biróczi.

Kaštieľ s areálom 10

Monumentálny barokovo-klasicistický komplex z r. 1760 stojí v parku. Tvorí ho hlavný trakt, ktorý je dvojpodlažný a jednopodlažné hospodárske budovy. V interéri sa nachádzajú lunetové klenby a štuková výzdoba, empírové krby. Kaštieľ dal postaviť František Esterházy na starších základoch. Istý čas kaštieľ slúžil ako sirotinec pre šlachtické deti. V r. 1764 ho prešťahovali do Senca. Odtiaľ sem bola preložená polepšovňa, pri ktorej pracovala do r. 1790 manufaktúra na výrobu súkn. Kaštieľ neboli sústavne obývaný panstvom, ktoré ho využívalo ako poľovnícky kaštieľ. V r. 1825 tu založili chov anglických plnokrvníkov. Kaštieľ bol centrom administratívneho tomášikovského panstva, ktoré tu malo rozsiahle ovčiarne, robili pokusy s chovom priadky morušovej. Ku kaštieľu patril aj rozsiahly park, ktorý v 19. stor. prebudovali na anglický. Novšie úpravy z 20. stor. časť parku preme-

nili na športovisko. Kaštieľ sa stal majetkom štátu po 2. svetovej vojne. V r. 1957 tu bolo poľnohospodárske odborné učilište, od r. 1967 osobitná internátova škola. Kaštieľ s parkom sú kultúrnou pamiatkou.

Szentáromság római katolikus templom 1

A templom 1702 – 1710 között épült. A 18. század folyamán többször felújították, átépítették. Mai formáját a 18. és 19. ezeréjén nyerte el Esterházy Ferenc adományainak köszönhetően. Egyhajós építmény szegmensíves zárlattal. Klasszicista homlokzata a sarkakon falsávokkal tagolt. A templomteret porosz boltívek és boltközi sávok fedik. A főoltáron a Szentáromságot ábrázoló festmény látható a 18. sz. második feléből, a klasszicista szószék és a keresztelőtől is ebből az időből való. A torony-órát és a Szt. Mihályt ábrázoló festményt Esterházy Mihály adományozta az egyháznak.

Vízimalom 2

Tallós mellett a Kis-Dunán épült lábas (cölöpös) vízimalom védett műszaki műemlék. A malmot Maticza János építette 1893-ban. Jelenlegi tulajdonosa Nagyszombat megye, kezelője a Galántai Honismereti Múzeum. Zsindelytetejű malomháza, nagy lapatos alsó vízmeghajtású malomkerékkel akácáfából készített oszlopokon felépítve és a mai napig működőképes. A malom meghajtó, szállító és örlő részből áll, az örlést két malomkő végzi. Az utolsó nagyobb felújítás 1940-ben volt, 1960-ig használták. 1982-től a molnár mesterséget bemutató kiállításnak ad helyet.

Elérhetőség: Galántai Honismereti Múzeum, Hlavná ul. 976/8, 924 01 Galánta, tel.: 031780 55 35

A lourdes-i barlang 3

A Prenoszil család, a tallói temetőben, hálából lányuk csodás gyógyulásáért, a Szűzának a Lourdes-i barlanghoz hasonló barlangoskát épített 1901-ben. A Lourdes-i Szűz Mária szobra áll benne, lábánál kisebb szobor, a térdapló Szent Bernadettet ábrázolja. A falhoz rögzített táblán olvasható: „Emeltetett hálóból 1901-ik évben. Április 28-án lett felszentelve.” A barlang előtti teret fémkorlát övezi. A barlang felett 3 kereszт áll, a középsőn feszülettel.

Szentáromság-szoborcsoport 4

A templom nyugati oldalán, oszlopom álló Szentáromság-szoborcsoport 1851-ből való, alsó részén a Hitet, Reményt és Szeretetet ábrázoló reliefek láthatók. Az oszlop hátsó részébe ágyazott táblácskán a következő felirat olvasható: „Elkészült Erős Imre gazda által Horetzky Alajos plébános alatt.”

Szent Vendel-szobor 5

A község déli részén, Eperjes irányában találjuk. A szent út menti kőszobor 1855-ből való, készítette: Buday István. Négyszögletű tartópilléren áll, a pilér első része fodor díszítésű, felső részébe kelvezett táblácska van beültetve.

Szent Flórián-szobor 6

A szent polikróm kőszobra attribútumokkal, 1871-ben készült. Kocka talapzatra helyezett négyzetes oszlopom áll. A talapzaton álló felirat: „Török Ferencz és Gyenge Éva csináltatták 1871”. A tűzoltók védőszentjének szobrát megtaláljuk a kastélyban is a homlokzati rész falába süllyesztve.

Nepomuki Szent János-szobor 7

A barokk stílusú szobrot 1756-ban állították. Koc-katalapzaton áll, alsó részének domborműve azt a jelenetet ábrázolja, amint a vértanú a Vltavába tasztítják.

Kereszttű 8

A kereszttű 1925-ben létesült Huszár István plébános idejében, Csányi Márton akkori tallói káplán buzgóságából. A stáció képeit – pléhlapokra – a cseklészsi Novohradsky Rudolf festette.

II. világháborús emlékmű 9

A temetőben található két márványtáblán 47 személy nevét olvashatjuk. Az emlékművet 1991-ben Biróczti István tallói plébános szentelte fel.

2

1

A kastély és parkja ⑩

A monumentális barokk-klasszicista stílusú kastély 1760-ban készült el. Főépülete egyemeletes, az udvart földszintes gazdasági épületek veszik körül.

A kastélyt egy régebbi reneszánsz kastély alapjaira gróf Esterházy Ferenc főkancellár építette. Az egy ideig itt működő, nemesi ivadékoknak fenntartott, árvaház 1764-ben helyet cserélt a szenci fenyítőházzal, melynek elkötözöttések után az épület elhanyagolt állapotba került. A kastélyt birtoklók nem éltek állandóan jelleggel benne, leginkább vadászkastélynak használták, majd angol telivér ménen állítottak fel itt. A kastélypark védet természeti érték, a 19. században angolparkká képezték ki. A 20. sz. folyamán a park egy részét sportlétesítmények foglalták el. A 2. világháború után a kastély állami tulajdonba került, 1957-ben mezőgazdasági szaktanintézet, 1967-től bennlakásos speciális iskola működik falai között.

The Roman Catholic Church of the Holy Trinity

The brick church was built in 1702 - 1710. It was repaired and renovated various times during the 18th century. It received its present form at the turn of the 18th and 19th century with the support of Franz Esterházy. It is a one-nave building with segmented closure. The classicist facade is at the corners divided by pilaster strips. The interior is roofed by Prussian vaults. On the main altar, there is the picture of the Holy Trinity from the 2nd half of the 18th century. The pulpit and the baptismal font are classicist from the 2nd half of the 18th century with the Statue of the Baptism of Christ. The picture of the Virgin Mary comes from the beginning of the 19th century. The tower clock and the picture of St. Michael were donated to the church by Michal Esterházy. ①

Water Wheel Mill ②

The Water Wheel Mill by the Small Danube near Tomášikovo is a protected technical monument. The mill was built in 1893 by Ján Maticza. The building is owned by the Trnava County and its administrator is the Homeland Museum in Galanta. The building of the mill has been preserved in its original form without interfering with its structure. The mill equipment includes driving, gearbox and grinding systems, which consists of the composition of two stones on massive mill scaffolding. The last major repair and modernization of the mill was carried out in 1940. The mill continued to function until

1960. From 1982, there is a mill exhibition open to the public.

Contact: Homeland Museum in Galanta, Hlavná ul. 976/8, 924 01 Galanta, tel.: 031780 55 35.

Lourdes Cave ③

The family Prenoszilová built a small cave in the cemetery in 1901 as thanksgiving for the healing of their daughter. Inside of the cave built of rough stone, there is a statue of Our Lady of Lourdes with Bernadette kneeling at her feet. On the inside wall, there is a Hungarian text: Built in gratitude in 1901. It was consecrated on 28th April. There is a decorated metal fence around the area in front of the cave. On the hill above the cave, there are 3 crosses, in the middle there is the cross with the Corpus of Christ.

The Statue of the Holy Trinity ④

By the western wall of the church, there is the statue of the Holy Trinity standing on a pillar, dating back to 1851. On the bottom part of the pillar, there are reliefs of Faith, Hope and Love. On the western side of the pedestal there is a Hungarian text: "It was completed by Imrich Erős under the action of priest Horetzky."

The Statue of St. Vendelin ⑤

It is situated behind the village towards Jahodná.

The roadside stone statue from 1855 was made by Šefan Buday. It is mounted on a tetrahedral pillar. The waistband of the pillar is fluted from the front side, on the top part of the pillar there is a text with dating. Around the statue, there are 4 low pillars of rough stone.

The Statue of St. Florian ⑥

The polychrome stone statue comes from 1871. It is placed on a tetrahedral pillar on a prismatic pedestal. The pillar, narrowed at the top, is finished with a profiled cornice. On the pedestal, there is a Hungarian text. The statue was made by Ferenc Török with his wife Eva Gyenge. The Statue of St. Florian can also be found in the niche of the castle's courtyard facade.

The Statue of St. John of Nepomuk ⑦

The Baroque roadside stone statue comes from 1756. It is mounted on a tetrahedral volute pedestal. The front side of the pedestal has a relief depicting the scene of dropping St. John of Nepomuk into the river Vltava.

Calvary ⑧

The Stations of the Cross were built on the initiative of Martin Csányi during the activity of priest Štefan Huszár in 1925. The pictures of the stations were painted on tin by a painter from Brnolákovo, Rudolf Novohradský.

The Monument to the Victims of WWII. ⑨

The memorial of the victims of WWII has 2 boards with 47 killed soldiers from the village. It was consecrated in 1991 by priest Štefan Biróczki.

Castle and Park ⑩

The huge Baroque-Classical building from 1760 stands in the park. It consists of a two-floor main wing and single-floor agricultural buildings. In the interior there are lunette vaults, stucco decorations and empirical fireplaces. The castle was built by Franz Esterházy on older foundations. For a certain time, the castle served as an orphanage for aristocratic children. In 1764 it was moved to Senec. A reformatory was transported here, together with a manufactory producing clothing from 1790. The castle was not continuously inhabited by aristocrats; it was rather used as a hunting castle. In 1825 the breeding of English thoroughbred horses was established here. The castle was the administrative centre of the Tomášikovo estate; experiments with silkworm were made here. A large park belonged to the castle, which was transformed into an English park in the 19th century. During the 20th century, some parts of the park were modified and

transformed into a sports field. After WWII the castle became the property of the state. In 1957 there was an agricultural vocational school, and a special boarding school from 1967. The castle and the park are cultural monuments.

Die römisch-katholische Kirche der Heiligen Dreifaltigkeit 1

Die gemauerte Kirche wurde in den Jahren 1702 – 1710 erbaut. Im 18. Jahrhundert wurde sie mehrmals renoviert und umgebaut. Ihren heutigen Zustand erfuhr sie an der Wende des 18. und 19. Jahrhunderts mit der Unterstützung von František Esterházy. Es ist ein einschiffiger Bau mit segmentiertem Abschluss. Die klassizistische Fassade ist an den Ecken von Lisenen gegliedert. Das Innere wird mit preußischem Gewölbe bedeckt. Am Hauptaltar befindet sich die Abbildung der Heiligen Dreifaltigkeit von der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts. Der Predigtstuhl und das Taufbecken sind klassizistisch, und sind aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts wie auch die Statuengruppe Taufe Christi. Das Bild der Jungfrau Maria kommt aus der Empirezeit, aus dem Anfang des 19. Jahrhundert. Die Turmuhr und das Bild von dem heiligen Michael wurden von Michal Esterházy der Kirche geschenkt.

Die Wassermühle 2

Die Wassermühle mit Rad an der Kleinen Donau bei Tomášikovo ist ein geschütztes technisches Denkmal. Die Mühle wurde im Jahr 1893 von Ján Maticz erbaut. Der Besitzer des Objekts ist der Bezirk Trnava und sie wird von dem Heimatmuseum in Galanta verwaltet. Das Gebäude der Mühle wurde bis heute im Originalzustand bewahrt. Zur Ausstattung gehören das Treib- und Mahlsystem, das von zwei Steinen auf einem massiven Gerüst besteht. Der letzte größere Eingriff und Modernisierung der Mühle erfolgte im Jahr 1940. In der Mühle wurde bis 1960 gemahlen. Seit 1982 gibt es hier eine öffentliche Ausstellung der Müllerei.

Kontakt: Vlastivedné múzeum v Galante, Hlavná ul.

976/8, 924 01 Galanta, tel.: 031780 55 35.

Lourdesgrotte 3

Im Friedhof wurde im Jahr 1901 von der Familie Penoszil als Danksagung für die Heilung ihrer Tochter eine kleine Gruft erbaut. In der Gruft, die aus Naturstein erbaut wurde, befindet sich die Statue der Jungfrau Maria und der an ihren Beinen knienden heiligen Bernadette. An der Innenseite der Gruft ist eine kleine Tafel mit Anschrift in ungarischer Sprache angebracht: Als Danksagung erbaut im Jahr 1901. Die Gruft wurde am 28. April eingeweiht. Das Gelände vor der Gruft ist mit einem

Zierzaun aus Eisen umgeben. Auf der Anhöhe über der Gruft befinden sich drei Kreuze, in der Mitte steht ein Kruzifix.

Statuengruppe Heilige Dreifaltigkeit 4

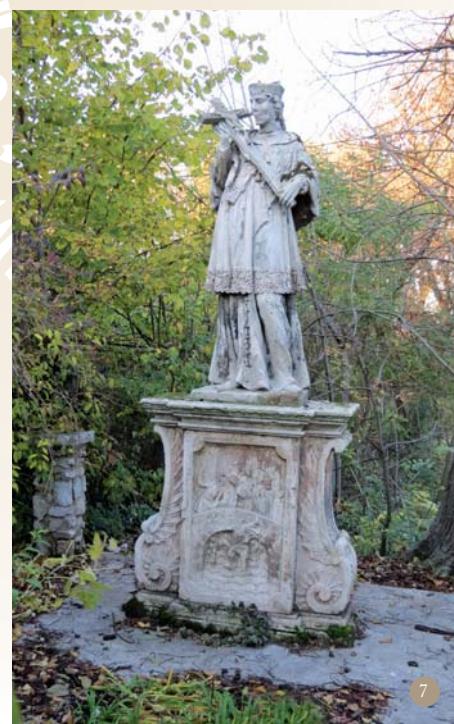
An der Westmauer der Kirche steht auf einer Säule die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit aus dem Jahr 1851. Unten an der Säule befinden sich Reliefs des Glaubens, der Hoffnung und der Liebe. An der Westseite des Sockels ist folgende Anschrift in ungarischer Sprache: „Angefertigt vom Landwirt Imrich Erős unter der Dienstzeit des Pfarrers Horetzky.“

Die Statue des heiligen Wendelins 5

Sie ist hinter dem Dorf Richtung Jahodná situiert. Die Steinstatue am Straßenrand ist aus 1855. Šefan Buday ließ sie anfertigen. Sie ist auf einer vierseitigen Säule platziert. Die Taille der Säule an der Vorderseite ist gefalzt, oben ist eine Anschrift mit Datierung. In den Ecken um die Plastik sind 4 niedrige Pfeiler aus Naturstein.

Die Statue des heiligen Florians 6

Die polychromierte Steinstatue des Heiligen mit Attributen stammt aus 1871. Sie ist auf einem vierseitigen Pfeiler auf einem Sockel platziert. Der Pfeiler ist im oberen Teil verengt, und ist mit einem geformten Gesims abgeschlossen. An dem

Sockel ist eine Anschrift in ungarischer Sprache. Die Statue ließ František Török und seine Ehefrau Eva Gyengeová erbauen. Die Statue des heiligen Florians befindet sich auch in der Nische der Hoffassade des Schlosses.

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk

Die Barockstatue des Heiligen am Straßenrand stammt aus 1756. Sie ist auf einem vierseitigen Volutensockel aufgestellt. Die Vordersite des Sockels wird von einem Relief mit der Szene geziert, wo heiliger Johannes von Nepomuk in den Fluss Vltava geworfen wird. 7

Kreuzweg 8

Der Kreuzweg wurde nach der Initiative von Martin Csányi während der Dienstzeit des Pfarrers Štefan Huszár im Jahr 1925 erbaut. Die Bilder in den Kapellen mit den Stationen hat der Maler Rudolf Novohradský auf Blech gemalt.

Denkmal der Opfer des Zweiten Weltkriegs 9

Das Denkmal der Opfer des Zweiten Weltkriegs hat zwei Tafeln mit 47 Namen der gefallenen Einwohner des Dorfes. Im Jahr 1991 wurde es vom Pfarrer Štefan Biróczki eingeweiht.

Schloss mit Areal 10

Der monumentale barock-klassizistische Komplex aus 1760 steht im Park. Es wird von einem zweistöckigen Hauptteil und von einstöckigen wirtschaftlichen Gebäuden gebildet. Im Inneren befinden sich zwei Lünetten und Stuckverzierung, Kamine aus der Empirezeit. Das Schloss wurde von František Esterházy auf älteren Fundamenten erbaut. Eine gewisse Zeit diente das Schloss als Waisenhaus für adelige Kinder. Im Jahr 1764 wurde es nach Senec umgezogen. Von dort wurde ein Zuchthaus hierhergezogen, bei dem seit 1790 auch eine Tuchmanufaktur fungierte. Das Schloss war nicht ständig von den Herrschaften bewohnt, sie haben es als Jägerschloss benutzt. Im Jahr 1825 wurde hier die Zucht von englischen Vollblutpferden gegründet. Das Schloss war das Zentrum der Administrativen der Herrschaft von Tomášikovo, die ausgedehnte Schäfereien hatte, und sie haben auch Versuche mit der Zucht von Seidenfaltern gemacht. Zum Schloss gehörte auch ein großer Park, der im 19. Jahrhundert zum englischen Park umgebaut wurde. Die neueren Veränderungen im 20. Jahrhundert haben einen Teil des Parks in Sportanlagen verwandelt. Das Schloss wurde nach dem Zweiten Weltkrieg Eigentum des Staates. Im Jahr 1957 wurde hier eine landwirtschaftliche Fachschule errichtet, und 1967 eine spezielle Schule mit Internat. Das Schloss mit dem Park ist ein Kulturdenkmal.

JAHODNÁ POZSONYEPPERES

Rímskokatolícky Kostol svätého Petra a Pavla 1

V r. 1694 – 1714 mali v obci drevený kostol sväteho Petra a Pavla, apoštolov. Dnešný pôvodne barokovo-klasicistický, pochádza z rokov 1748–1750. Dal ho vybudovať Karol Esterházy, ktorý ho aj hmotne zabezpečil. Hlavný oltár posvätil kalocský arcibiskup Mikuláš Csáky. Po 2. svetovej vojne bol upravený a opravená bola aj fasáda. Je to jednoloďová stavba s pruskými klenbami a s polkruhovým uzáverom svätyne. Fasáda je členená lízénami. V štítovom priečelií, ktoré je rozdelené na tri polia a zakončené tympanónom, je vstavaná malá vežička. Vstupný portál s trojhranným frontónom je zakončený erbom. Na obidvoch bočných plochách priečelia sú výklenky s neskorobarokovými sochami. Bočný oltár Piety má kameninnú polychrómovanú plastiku z 2. pol. 18. storočia. Kazateľnica je klasicistická z 2. pol. 18. storočia. Krstiteľnica je rímskokatolícka s plastikou Krstu Krista je z konca 19. storočia.

Kolový mlyn 2

Kolový mlyn pochádza pravdepodobne z konca 19. storočia a do 70. rokov 20. storočia patril Štefanovi Nagyovi. Mlyn po 2. svetovej vojne pracoval aj ako píla. Ďalším jeho vlastníkom bolo Žitnoostrovné múzeum v Dunajskej Stredie, Západoslovenské elektrárne v Dunajskej Stredie a v súčasnosti patrí súkromnej firme so sídlom v Nitre. Objekt je evidovaný ako kultúrna pamiatka a nie je pre verejnosť sprístupnený.

Socha sv. Krištofa 3

Socha sv. Krištofa je vyrezané z dreva, svätec je ochrancom cestujúcich a obchodníkov.

Socha sv. Jána Nepomuckého 4

Socha sv. Jána Nepomuckého je vyrezaná z dreva, svätec je ochrancom mostov, vôd a spovedného tanjomstva.

Súsošie Najsvätejšej Trojice 5

Súsošie Najsvätejšej Trojice pochádza z roku 1828.

Kaplnka sv. Jána Nepomuckého 6

Pôvod kaplnky je neznámy. Pôvodná neskorobaroková socha sv. Jána Nepomuckého bola v r. 1991 ododená. V r. 1994 bola nahradená drevenou sochou od sochára Juraja Lypcsejho.

Socha „Pieta – Matka bolestivá“ 7

Socha pochádza z prvej polovice 19. storočia. Toto umelecké dielo bolo vytvorené z jedného kusu dreva.

Socha sv. Vendelína 8

Stojí na konci obce vedľa hlavnej cesty. Má pôvodný text: „Vyhotovili János Gloszák a manželka Terézia Karátsonyi pre pána Bohu v roku 1838“. Svatý Vendelín je ochrancom pastierov a dobytka.

Szent Péter és Pál római katolikus templom 1

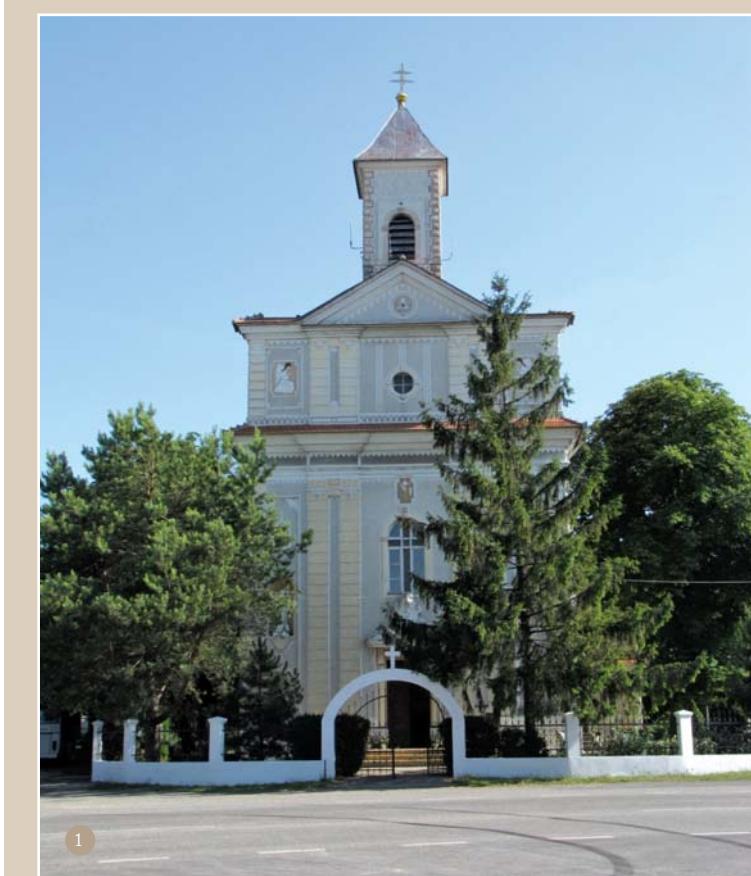
1694 – 1714 között a községben fatemplom állott Szt. Péter és Pál apostolok tiszteletére szentelve. A jelenkor, eredetileg barokk-klasszicista stílusú templom 1748–1750 között épült. Esterházy Károly emelte. A főoltárt Csáky Miklós kalocsai érsek szentelte fel. A 2. vlh. után felújították, a homlokzat is megújult. Egyhajós építmény poroszszüveges boltozattal félköríves zárádású szentélytellyel. A homlokzat lizénákkal tagolt, a főhomlokzat timpanonban végződik, melyből kis tornyocska nő ki. A belépőcsarnok háromszögletű oromzatát címer díszíti. A műemléknek számító szószéket fából faragott dombormű díszíti, alkotója ismeretlen. A mellékoltáron a 18. sz. 2. feléből származó Pietà-szobor áll. A 19. századi márvány keresztelőtalon Krisztus motívum látható.

Vízimalom 2

A műszaki műemléknek számító vízimalmot a 19. században építették, a 20. sz. 70-es éveiig Nagy István tulajdonában volt. A 2. vlh. után fűrészmalomként működött. Az építmény később a Dunaszerdahelyi Csallóközi Múzeumhoz majd a Villamosművek tulajdonába került, jelenleg magánkezben van, a nyilvánosság számára nem látogatható.

Szent Kristóf-szobor 3

Az utazók és kereskedők védőszentjének fából faragott szobra.

Nepomuki Szent János-szobor 4

A gyónási titok vértanújának, vizek, hidak védőszentjének fából faragott szobra.

Szentháromság-szoborcsoport 5

A Szentháromság-szoborcsoportot 1828-ban állították.

Nepomuki Szent János-kápolna 6

Építési ideje ismeretlen. Az eredeti, késő barokk Nepomuki Szent János szobrot 1991-ben ellopották. 1994-ben Lipcsey György szobrászművész alkotásaként fából faragott Nepomuki Szent János-szobor került a kápolna oltárasztalára.

Pietà – Fájdalmas anya szobra 7

A „Pietà – Fájdalmas anya” szobra műemlék a 19.

század első feléből, melyet alkotója egy fatömbből faragott ki. Népművészeti alkotás.

Szent Vendel-szobor 8

A falu végén, az országút mentén álló szobor eredeti felirata szerint: „Gloszák János és hitvese Karátsonyi Terézia tsináltatták az Úrnak 1838-ik évében.” Szent Vendel a pásztorok és jószág védőszentje.

The Statue of St. Christopher The Statue of St. Christopher is carved out of wood; the saint is the protector of travellers and traders. 3

The Statue of St. John of Nepomuk 4

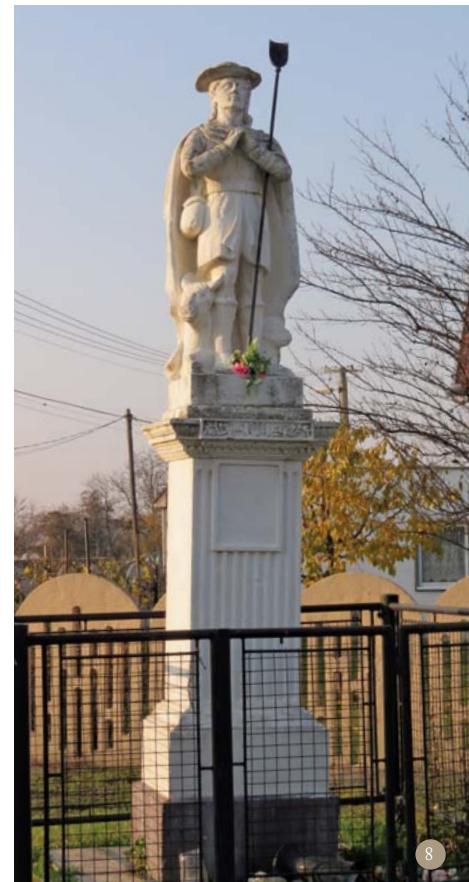
The Statue of St. John of Nepomuk is carved out of wood, is the patron saint of bridges, water and seal of confession.

The Roman Catholic Church of St. Peter and St. Paul 1

During 1694 – 1714 the village had a wooden church of St. Peter and St. Paul, the Apostles. Today's church, originally Baroque-Classicalist comes from 1748–1750. It was built by Karol Eszterházy. The main altar was consecrated by the archbishop of Kalocsa, Miklós Csáky. After WWII it was restored and the facade was repaired. It is a one-nave building with Prussian vaults and a semi-circular closure of the sanctuary. The facade is divided by pilaster strips. There is a built in tower in the gabled facade divided into 3 parts, ending in tympanum. On both side surfaces of the facade there are niches with Late-Baroque statues. The side altar has a stone polychrome statue from the 2nd half of the 18th century. The pulpit is classicist from the 2nd half of the 18th century. The marble baptismal font with the statue of the Baptism of Christ is from the late-19th century.

Wheel Mill 2

It probably comes from the late-19th century and from the 1970s it belonged to Štefan Nagy. After WWII the mill also functioned as a straw. Other owners of the mill were the “Žitny ostrov” Museum in Dunajská Streda, the West-Slovak Electric Company in Dunajská Streda and currently it belongs to a private company headquartered in Nitra. The building is registered as a cultural monument and is not open to the public.

The Statue of the Holy Trinity 5

It comes from 1828.

The Chapel of St. John of Nepomuk 6

The origin of the chapel is unknown. The original Late-Baroque statue of St. John of Nepomuk was stolen in 1991. It was replaced by a wooden statue from sculptor Juraj Lypcsei in 1994.

The Statue of "Pieta – Mother of Pain" 7

The statue comes from the 1st half of the 19th century. This artistic work was created out of a single piece of wood.

The Statue of St. Vendelin 8

It stands at the end of the village near the main road. Its original text is: "Made by János Gloszák and his wife Terézia Karátsonyi for God in 1838". St. Vendelin is the protector of shepherds and cattle.

Mühle 2

Die Mühle wurde wahrscheinlich am Ende des 19. Jahrhunderts errichtet, und bis in die 70er Jahre des 20. Jahrhunderts hinein gehörte sie Štefan Nagy. Die Mühle arbeitete nach dem Zweiten Weltkrieg auch als Sägewerk. Weitere Besitzer der Mühle waren Das Schüttinselmuseum in Dunajská Streda, die Westslowakischen E-Werke in Dunajská Streda, und zurzeit gehört sie einer privaten Firma mit Sitz in Nitra. Das Objekt ist als Kulturdenkmal registriert, und der Öffentlichkeit ist sie nicht zugänglich.

16

Králov Brod

Die römisch-katholische Kirche des heiligen Peters und Pauls 1

In den Jahren 1694 – 1714 hatte man im Dorf eine Holzkirche des heiligen Peters und Pauls, der Aposteln. Die heutige barock-klassizistische Kirche stammt aus den Jahren 1748–1750. Karol Esterházy ließ sie erbauen, und er hat den Bau auch finanziert. Der Hauptaltar wurde von dem Erzbischof von Kalocsa Mikulás Csáky eingeweiht. Nach dem Zweiten Weltkrieg wurde die Kirche renoviert. Sie ist ein einschiffiger Bau mit preußischem Gewölbe und einem halbkreisförmig abgeschlossenen Heiligtum. Die Fassade ist von Lisenen gegliedert. In der Giebelseite, die in drei Felder geteilt und mit einem Tympanon abgeschlossen ist, ist ein kleiner Turm eingebaut. Das Eingangsportal mit einem dreikantigen Fronton ist mit einem Wappen abgeschlossen. An den beiden Seitenflächen des Giebels befinden sich Nischen mit spätbarocken Statuen. Der Seitenaltar der Pieta hat eine polychromierte Steinplastik aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts. Der klassizistische Predigtstuhl ist aus der 2. Hälfte des 18. Jahrhunderts. Das Marmortaufbecken mit der Plastik von Taufe Christi stammt aus dem Ende des 19. Jahrhunderts.

Die Statue des heiligen Christoforos 3

Die Statue des heiligen Christoforos ist aus Holz geschnitten. Er ist der Beschützer der Reisenden und Geschäftsleute.

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk 4

Die Statue des heiligen Johannes von Nepomuk ist aus Holz geschnitten. Er ist der Beschützer der Brücken, Gewässer und des Beichtgeheimnisses.

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit kommt aus dem Jahr 1828. 5

Die Kapelle des heiligen Johannes von Nepomuk 6

Der Ursprung der Kapelle ist nicht bekannt. Die spätbarocke Statue des heiligen Johannes von Nepomuk wurde im Jahr 1991 entfremdet. Im Jahr 1994 wurde sie mir einer Holzstatue von Juraj Lypcsei ersetzt.

Die Statue „Pieta – Schmerzhafte Mutter“ 7

Die Statue ist aus der 1. Hälfte des 19. Jahrhunderts. Dieses Kunstwerk wurde aus einem Holzstück geschnitten.

Die Statue des heiligen Wendelins 8

Sie steht am Dorfsende an der Hauptstraße. Die Originalanschrift heißt: „Angefertigt von János Gloszák und seiner Ehefrau Terézia Karátsonyi zu Ehren Gottes im Jahre 1838“. Der heilige Wendelin ist der Beschützer der Hirten und des Viehs.

6

Rímskokatolícky Kostol sv. Imricha 1

Kostol bol postavený v klasicistickom slohu v r. 1834 – 1836. Je to jednoloďová stavba s rovným uzáverom a do šítového priečelia vstavaná veža. Fasáda zakončená širokou podstrešnou rímsou, na nárožiach priečelia pilastre s rímsovou hlavicou. V lodi sú pruské klenby s medziklenbovými pásmi. Hlavný oltár sv. Imricha pseudogoticky zo začiatku 20. stor. pochádza z rezbárskej dielne Réty a Benedek. V oltárnej architektúre sa nachádza obraz sv. Imricha. Kazateľnica je historizujúca okolo r. 1900 s reliéfmí štyroch evanjelistov. Podobne riešená je aj krstiteľnica. Voľný obraz sv. Jozefa z r. 1898 je od J. Hofrichtera. Pôvodný organ z r. 1836, bol nahradený novým v r. 1935, ktorý okolo r. 1900 vyrobili bratia Riegerovci. Vo veži sú zavesené 4 zvony. V stene kostola sú vryté delostrelecké gule, pamiatka na tunajšiu bitku 21. júna 1849. Na pamätnej tabuľi venované obetiam 1. sv. vojny je vyrytých 25 mien padlých.

Socha sv. Michala 2

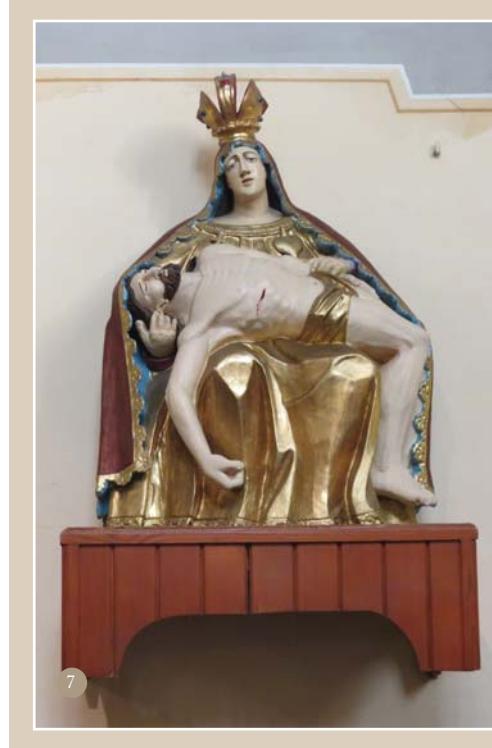
Baroková prícestná socha sv. Michala bola postavená v polovici 18. storočia. Kamenná plastika je umiestnená na vysokom toskánskom stĺpe ukončenom profilovanou hlavicou. Stĺp bez pätky je ukotvený na trojuholníkovej podstave. Socha sv. Michala je kultúrnou pamiatkou.

Súsošie Najsvätejšej Trojice 3

Pri kostole na vysokom stĺpe stojí Súsošie Najsvätejšej Trojice. Postavené bolo v r. 1869 Michalom Kocsíkom s manželkou Juditou Puškášovou.

Božie muky 4

Božiu muku v obci postavil ku cti Panny Márie r. 1907 Jozef Zsalkovics. Vo výklenku, na štvorcovom podstavci, je umiestnená polychrómovaná socha

KRÁĽOV BROD

KIRÁLYRÉV

Nepoškvrnenej Panny Márie. Druhá Božia muka z 2. pol. 19. stor. stojí pri ceste do Trstíc na hranici chotárov obcí. Vo výklenku sa nachádza obraz Panny Márie.

Kamenný kríž 5

Kamenný kríž s latínovým korpusom Krista je ústredným krížom na cintoríne. Dali ho postaviť na Slávu Božiu Ondrej a Jozef Benešovci v r. 1863. Vo výklenku štvorcového podstavca je socha Pannej Márie.

Socha sv. Vendelína 6

Kamenárska ľudová práca, stojí pri ceste smerom na Žihárec. V r. 1907 ju dali postaviť Žigmund Tóth, Peter Mészáros a Katarína Floriánová, dedičia Vendelína Tótha.

Pamätný stĺp 7

Drevený stĺp, nazývaný aj „Kopjafa“, je z r. 1995. Je venovaný pamiatke padlych v bitke 21. júna 1849 v obci a jej okolí. Stĺp je dielom rezábára Dezidera Kollárika.

Szent Imre római katolikus templom 1

A templom 1834 – 1836 között épült klasszicista stílusban. Egyhajós építmény egyenes lezárással, hozzáépített sekrestyével és az ormos főhomlokzatba beépített toronnyal. A hajóban poroszsüveg-boltozat három mezője látható boltozatközi sávokkal. A pszeudogótikus Szent Imre főoltár Réthy Benedek iparművészeti műhelyében készült a 20. sz. elején.

6

1

A főoltárt Szent Imrért ábrázoló festmény ékesíti. A fából készült történelmi jellegű szószék 1900 körül készült, a mellvéden a 4 evangélista domborművei láthatók. Hasonló kivitelezésű a keresztelőmedence is. A Szent Józsefről 1898-ban készült szabad ábrázolású festmény Hofticher József munkája. Az eredeti, 1836-ban készült orgonát 1935-ben kicseréltek, a jelenlegi orgona 1900 körül készült a Rieger fitérek műhelyében. A toronyban 4 harang van felfüggesztve. A templom falába véssett golyók őrizik az 1849. június 21-én lezajlott csata emlékét. Az 1. vlh. áldozatainak feketemárvány táblájára 25 nevet véstek.

Szent Mihály-szobor 2

Szent Mihály barokk stílusú út menti szobrát a 18. sz. közepén állították. A szent domborművét toskán oszlopfős, magas oszlopra helyezték. A szobor háromszögletű talapzaton áll. Szent Mihály szobra kulturális műemlék.

Szentháromság-szoborcsoporth 3

A templom mellette Szentháromság-oszlopot Kocsis Mihály és neje, Puskás Judit állították 1869-ben. A szoborcsoporthat magas oszloptra helyezték, oszlopfőjét puttó dombormű díszíti.

Szűz Mária-képoszlop 4

Szűz Mária dicsősítésére állította Zsalkovics József 1907-ben. A négyzetes alapra helyezett falfülkében Szeplőtelen Szűz Mária polikrómzott szobra látható.

A Királyrév és Nádszeg határában álló képoszlopot a 19. sz. derekán állították, a szélesebb kiugróban Szűz Mária újkori képe látható.

Kókeresz 5

A temető központi kókereszte öntöttvas korpuszal 1863-ból való, Isten dicsőségére állították a Benes testvérek, András és József.

Szent Vendel-szobor 6

A Zsigárd felé vezető út mellett áll Szent Vendel szobra, melyet 1907-ben Tóth Zsigmond, Mészáros Péter és Flórián Katalin, Tóth Vendel örökösei készítettek. A szobor egy ügyes kőfaragó népművészeti munkája.

Kopjafa 7

Az 1849. június 21-én lezajlott csatában elesettek emlékére állították 1995-ben, Kollárik Dezso munkája.

The Roman Catholic Church of St. Imrich 1

The church was built in classicist style in 1834 - 1836. It is a single-nave building with a flat closure and a tower built in the gabled facade. There are Prussian vaults in the nave. The main altar of St. Imrich is pseudo-Gothic from the early-20th century; it comes from the woodcarving workshop of Réty and Benedek. In the altar architecture, there is a picture of St. Imrich. The pulpit is historicist from about 1900 with a relief of the 4 evangelists. The baptismal font has a similar solution. The picture of St. Joseph from 1898 was made by J. Hofrichter. The original organ from 1836 was replaced by a new one in 1935, which was made in about 1900 by the Rieger brothers. There are 4 bells in the tower. There are artillery balls engraved in the wall of the church commemorating the local battle on 21st June 1849. There are 25 names of the victims of WWI carved in the memorial plaque.

The Statue of St. Michael 2

The Baroque roadside statue of St. Michael was erected in the mid-18th century. The stone statue is mounted on a high Tuscan column ending with a profiled head. The column is placed on a triangular pedestal. The Statue of St. Michael is a cultural monument.

The Statue of the Holy Trinity 3

There is a statue of the Holy Trinity on a high column near the church. It was built in 1869 by Mihály Kocsis and his wife Judit Puskás.

Roadside Altars 4

The roadside altar was built in 1907 by Jozef Zsalkovics to honour the Virgin Mary. In the niche of the square pedestal, there is a polychrome statue of the Immaculate Virgin Mary. The second roadside altar from the 2nd half of the 19th century stands by the road heading for Trstice on the border of the territories of villages. In the niche there is a picture of the Virgin Mary.

Stone Cross 5

The stone cross with the cast corpus of Christ is the central cross of the cemetery. It was built for the glory of God by András and József Benes in 1863. In the niche of the square pedestal there is a statue of the Virgin Mary.

The Statue of St. Vendelin 6

Folk stonework, it stands by the road towards Žihárec. It was made in 1907 by Žigmund Tóth, Peter Mészáros and Katarína Floriánová, the heirs of Vendelin Tóth.

Memorial Column 7

The wooden column, also called "Kopjafa", is from 1995. It is dedicated to the memory of the victims of the battle on 21st June 1849 in the village and the surrounding area. The column is the work of woodcarver Dezider Kollárik.

Die römisch-katholische Kirche des heiligen Emmerichs 1

Die Kirche wurde in den Jahren 1834-1836 in klassizistischem Stil gebaut. Sie ist ein einschiffiger Bau mit geradem Abschluss und mit einem in den Giebel eingebautem Turm. Die Fassade ist mit einem breiten Gesims unter dem Dach abgeschlossen, an den Ecken des Giebels sind Pilaster mit Gesimskopf. Im Schiff sind preußische Gewölben mit Zwischenbändern. Der pseudogotische Hauptaltar des heiligen Emmerichs ist aus dem Anfang des 20. Jahrhunderts und stammt aus der Schnitzerei Réty und Benedek. Im Altar befindet sich die Abbildung des heiligen Emmerichs. Der historisierende Predigtstuhl wurde um das Jahr 1900 mit Relief der vier Evangelisten angefertigt wie auch das Taufbecken. Das freie Bild des heiligen Josefs aus 1898 ist von J. Hofrichter. Die ursprüngliche Orgel aus 1836 wurde im Jahr 1935 durch eine neue ersetzt, die um 1900 die Gebrüder Rieger angefertigt haben. Im Turm sind vier Glocken eingebaut. In der Mauer der Kirche sind die Kanonenkugeln als Andenken an die Schlacht am 21. Juni 1849. An der Gedenktafel sind die 25 Namen der Gefallenen im Ersten Weltkrieg angeführt.

Die Statue des heiligen Michaels 2

Die Barockstatue des heiligen Michaels am Straßenrand wurde in der Mitte des 18. Jahrhunderts erbaut. Die Steinplastik ist auf einer hohen toskanischen Säule mit geformtem Kopf platziert. Die Säule hat keine Sohle, sie ist auf einem dreieckigen Sockel verankert. Die Statue des heiligen Michaels ist ein Kulturdenkmal.

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit 3

Neben der Kirche steht auf einer hohen Säule die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit. Im Jahr 1869 ließen sie Michal Kocsis und seine Ehefrau Judita Puškásová erbauen.

Leiden Gottes 4

Jozef Zsalkovics ließ 1907 zu Ehren der Jungfrau Maria Leiden Gottes erbauen. In der Nische auf dem viereckigen Sockel befindet sich die polychromierte Statue der Makellosen Jungfrau Maria. Das zweite Leiden Gottes ist von der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts, und es steht am Straßenrand Richtung Trstice, an der Grenze der beiden Dörfer. In der Nische befindet sich die Abbildung der Heiligen Jungfrau Maria.

Steinkreuz 5

Ein Steinkreuz mit gegossenem Korpus Christi ist das zentrale Kreuz im Friedhof. Zum Gottes Ehren ließen es Ondrej und Jozef Benes im Jahr 1863 erbauen. In der Nische des viereckigen Sockels ist die Statue der Jungfrau Maria.

Die Statue des heiligen Wendelins 6

Die volkstümliche Statue aus Stein steht an der Straße nach Žihárec. Im Jahr 1907 ließen sie Žigmund Tóth, Peter Mészáros und Katarína Floriánová, die Erbin von Vendelin Tóth, erbauen.

Gedenksäule 7

Die Gedenksäule, auch „Kopjafa“ genannt, stammt aus 1995. Sie ist zum Andenken an die Gefallenen in der Schlacht am 21. Juni 1849 im Dorf und in seiner Umgebung gewidmet. Die Säule ist ein Werk des Schnitzers Dezider Kollárik.

DOLNÉ SALIBY

ALSÓSZELI

Rímskokatolícky Kostol sv. Jána Krstiteľa 1

Kostol bol postavený v roku 1875 a obnovovaný v r. 1922. Je to jednoloďová stavba s polygonálnym uzáverom s pseudorománskymi a secesnými prvkami. Pri prvom klenbovom poli je transparent a loď je zaklenutá pruskými klenbami. Predstavaná veža má nárožné pilastre, fasádu členia okná. Hlavný oltár má predstavanú menzu, na stene obraz sv. Jána Krstiteľa z 19. stor.. Obraz Immaculaty a Svätej rodiny sú z 2. pol. 19. stor., organ z konca 19. stor..

Evanjelický kostol a. v. 2

Bol postavený v rokoch 1874 – 1878. Kostol je vybudovaný v neoklasicistickom štýle s romantickými prvkami na základe plánov architektu Mórca Szeszlera z Hlohovca. Vysvätený bol 27. 10. 1878. Vnútorný priestor má rovný uzáver, krytý je rovným stropom. Empory po bokoch sú podopreté kanelovanými stĺpmi. Oltár je z dreva s obrazom Ježiša modliaceho sa na Hore olivovej od Juraja Fleischmanna z r. 1878. Nad oltárom je drevaná kazateľnica. Mramorovú krstiteľnicu s medeným vrchnákom z r. 1878 darovala vdova po Jánovi Lampertovi. Organ z r. 1878 je dielom Martina Šašku, opravovaný bol v r. 2009. Po pravej strane kostola sa nachádza budova farského úradu z r. 1837.

Miléniový pamätník 3

Pamätník sa nachádza v obci na mierne vy-

výšenom mieste, ohraničený kovovým plotom. Stojí na dvojstupňovom podstavci a má tvar hranola. V spodnej časti je z bieleho kameňa vyhotovený reliéfne vystupujúci uhorský štátny znak s kráľovskou korunou.

Socha sv. Vendelína 4

V malej murovanej kaplnke je umiestnená plastika sv. Vendelína s atribútm. Kaplnka, s nízkou ihlanovou strechou ukončenou kovovým krížom, má polo-oblúkový otvor uzavretý kovovou mrežou. Socha je osadená na kamennom štvorbokom podstavci s profilovanou rímsou a s datovaním 1812. Obnovená bola v r. 1852 a v r. 2000. Postaviť ju dal ríchtár František Mézeš. Svedčí o tom nápis v maď. jazyku.

Pamätník 1. svetovej vojny 5

Pred evanjelickým kostolom stojí pamätník obetí 1. sv. vojny. Autorom je Ján Ferencz, sochár z Lučenca. Pamätník zobrazuje kľačiaceho vojaka v jednej ruke so zástavou, v druhej so zlomeným mečom. Na pamätníku bol nápis: „Vaša smrť je veľkou obetou, zabudnúť Vás je večné zatratenie“, odstránený po r. 1945. Na pamätníku je menoslov 82 padlých v 1. svetovej vojne.

Pamätník 2. svetovej vojny 6

Na cintoríne sa nachádza pamätník obetí 2. svetovej vojny. Pamätník má obdĺžnikový tvar s vystupujúcim obeliskom, obložený je bielym tehlovým obkladom. Na tabuliach je menoslov padlých obyvateľov obce.

Veľký kríž na cintoríne 7

Vysoký kamenný kríž z roku 1786 s telom Krista. Na podstavci sa nachádza plastika Panny Márie.

Budova mlyna 8

Mlyn bol postaviť v r. 1921 - 1922 miestny gazda Karol Kajos, ktorý založil akciovú spoločnosť Kajos Karol a spol., Dolnosalibská mlynárenská akciová spoločnosť. Táto spoločnosť mala 100 členov. Stavba postavená z bielych cementových tehál, ktoré dovážali z Trnovca nad Váhom, predstavuje priemyselnú stavbu zo zač. 20. stor.. Zariadenie tvorili stroje z budapeštianskych strojární Ganz Danúbius. Typ mlyna bol valcový a poháňaný parným strojom. V r. 1948 bol poštátnený a dostal sa do správy JRD.

Keresztelő Szent János római katolícky templom 1

A templom 1875-ben épült, 1922-

ben felújították. Egyhajós polygonális záródású építmény pszeudoromán és szecessziós jegyekkel. Hajója poroszboltíves-boltozatú, homlokzatát ablakok tagolják. Tornýát sarokpillérek díszítik. Menzás főoltáran Keresztelő Szent János képe látható a 19. századból, ugyanekkor készült a Szepőtelen Szűz Máriát és a Szent Családot megörökítő kép is. Orgonája a 19. század végéről származik.

Ágostai hitvallású evangélikus templom 2

Az egyházközség temploma 1874-1878 között épült Szeszler Mór galgóci építész tervei alapján neoklasszikus stílusban, romantikus jegyekkel. Felszentelésére 1878. október 27-én került sor. Homlokzata kelet felé néz. Tizenöt méter magas tornyában két harang lakik. A belső tágas teret egyszerűség, és a gondosan megválasztott fekvés miatt világosság jellemzi. Az oltár és a felette található szószék fából készült. Az eredeti olajfestmény oltárkép Fleischmann György alkotása 1878-ból. Jézust a Gecsemáné kertjében ábrázolja. A keresztelőkút (1878) vörös almási márványból készült, rézfedővel van ellátva. Az egyedülálló és műértő körökben ismert orgónája 1878-ból Saskó Márton brezovai orgonaépítő mester munkája. A templom mellett jobbra áll a parókia épülete 1837-ből.

Millenniumi emlékmű 3

A község egyik legmagasabb részén felállított emlékművet fémkerítés öleli körül. A téglatest alakú emlékmű kétszintes talapzaton áll. Alsó részén világos színű kőből faragott történelmi magyar címer látható a Szent Koronával, felette a turulmadárral.

Szent Vendel-szobor 4

Mezei oltár, benne a szent jellegzetes szobrával.

2

2

5

A talapzaton álló szobor alatt olvasható felirat szerint: „Mézes Ferencz biroságában csináltatott 1812-ben”.

Az 1. világháború áldozatainak emlékműve 5

Az evangélius templom előtt áll az első világháborúban elesett hősök emlékműve, amely Ferenczy János losonci szobrászművész munkája. Az emlékmű térdelő katonát ábrázol, egyik kezében zászlót, másikban lecsorbolt keresztet tart. Eredeti feliratát: „halálaatok hatalmas áldozat, feledni titeket örök kárhozat” 1945 után eltávolították. Az elhelyezett táblán 82 név, az 1. világháborúban elesettek névsora áll.

A 2. világháborúban elesettek emlékműve 6

A 2. világháborús emlékmű temetőben áll. A négy-szögletes fehér téglalap alapú emlékművet kiálló obeliszkk díszíti, a rajta elhelyezett táblákon a világháborúban elesettek névsora olvasható.

Temetői nagykereszt 7

Az 1786-ban állított magas kereszten a megfeszített Krisztus teste látható, talapzatán Szűz Mária szobrocska áll.

A malom épülete 8

A malmot 1921 – 1922-ben a Kajos Károly helyi nagyazda által alapított, mintegy 100 tagot szám-

láló részvénytársaság építette. Az egész épület fehér téglából készült, melyet Vág tornóról hoztak, a 20. század eleji ipari építészet mintája. A berendezést a budapesti Ganz Danúbius gépgyár szolgáltatta. A hengermalmot gózzel hajtották. 1948-ban államosították, majd a szövetkezet kapta meg.

The Roman Catholic Church of John the Baptist

The church was consecrated in 1875 and renovated in 1922. It is a single-nave building with a polygonal closure and pseudo-Romanesque and Art Nouveau elements. At the first arch field there is a transparent and the nave is vaulted by Prussian vaults. The tower has hip pilasters and the facade is divided by windows. On the wall, there is the picture of St. John the Baptist from the 19th century. The pictures of Immaculata and the Holy Family are from the 2nd half of the 19th century, the organ is from the late-19th century. 1

Evangelic Church 2

The church was built in 1874 – 1878 in Neo-Classical style with romantic elements based on the plans of architect Mór Szeszler from Hlohovec. It was consecrated on 27th October 1878. The interior has a flat closure covered with a flat ceiling. The galleries

on the sides are supported by fluted pillars. The altar is made of wood with the picture of Jesus praying on the Mount of Olives, made by Juraj Fleischmann in 1878. Above the altar, there is a wooden pulpit. The marble baptismal font with a copper lid was the gift of the widow of János Lapert in 1878. The organ from 1878, the work of Martin Šašek, was repaired in 2009. On the right side of the church, there is the building of the parish built in 1837.

Millenium Monument 3

The monument is located on a slightly elevated ground; it is surrounded by a metal fence. It stands on a two-stage pedestal and has a prismatic shape. The bottom part is of white stone and it has a relief of the Hungarian national emblem with the royal crown.

The Statue of St. Vendelin 4

The statue with attributes is placed in a small brick chapel. The chapel, with a low pyramidal roof finished with a metal cross, has a semi-arched opening closed with a metal grille. The statue is mounted on a stone tetrahedral pedestal with profiled cornice and dating 1812. It was restored in 1852 and 2000. It was made by František Mézeš. It is evidenced by the inscription in Hungarian language.

Monument to the Victims of WWI 5

The monument to the victims of the 1st world war stands in front of the Evangelic church. It was made by Ján Ferencz, a sculptor from Lučenec. The monument shows a soldier kneeling down with a flag in one hand and a broken sword in the other. There was a text on the monument: "Your death was great sacrifice, forgetting you is eternal damnation.", which was removed after 1945. There is a list of names of 82 people killed in WWI.

Monument to the Victims of WWII 6

The Monument to the victims of the 2nd world war is situated in the cemetery. The monument has a rectangular shape with a protruding obelisk, garnished with white brick paneling. On the board, there is a list of the names of the killed inhabitants of the village.

6

preußischen Gewölben gebildet. Der Turm an der Vorderseite hat Pilaster an den Ecken, und die Fassade wird durch Fenster gegliedert. Der Hauptaltar hat vorne eine Mensa, an der Wand ist die Abbildung des heiligen Janus des Täufers aus dem 19. Jahrhundert. Das Bild Immaculata und der Heiligen Familie sind aus der 2. Hälfte des 19. Jahrhunderts, die Orgel stammt aus dem Ende des 19. Jahrhunderts.

Die evangelische Kirche a. B. 2

Die Kirche wurde in den Jahren 1874 – 1878 gebaut. Sie wurde im neoklassizistischen Stil mit romantischen Elementen nach den Plänen des Architekten Móric Szeszler aus Hlohovec erbaut. Die Einweihung der Kirche erfolgte am 27. 10. 1878. Das Innere hat einen geraden Abschluss, es ist mit einer flachen Decke bedeckt. Die Emporen an den

7

The Great Cross in the Cemetery 7

It is a high stone cross from 1786 with the body of Christ. On the pedestal, there is a statue of the Virgin Mary.

The Mill Building 8

The mill was built in 1921 - 1922 by the local reeve Karol Kajos, who established a joint stock company, Kajos Karol and Co., the Mill joint stock company in Dolné Saliby. It had 100 members. The building was made of white cement bricks imported from Trnovec nad Váhom. It is an industrial building from the early-20th century. The equipment consisted of machines from the Ganz Danúbius company in Budapest. The mill was cylindrical, powered by a steam engine. In 1948 it was taken away by the state and was administered by the local agricultural cooperative.

Die römisch-katholische Kirche des heiligen Janus des Täufers 1

Die Kirche wurde im Jahr 1875 erbaut, renoviert wurde sie im Jahr 1922. Sie ist ein einschiffiger Bau mit polygonalem Abschluss und pseudoromanischen und Jugendstilzeichen. Das Dach wird von

auf 1812 datiert. Sie wurde 1852 und 2000 renoviert. Der Schulze František Mézeš ließ sie erbauen. Dies bestätigt auch die Anschrift in ungarischer Sprache.

Das Denkmal des Ersten Weltkriegs 5

Vor der evangelischen Kirche steht das Denkmal der Opfer des Ersten Weltkriegs. Es ist ein Werk des Bildhauers Ján Ferencz aus Lučenec. Das Denkmal zeigt einen knienden Soldaten, der in einer Hand eine Flagge hält und in der anderen ein gebrochenes Schwert. An dem Denkmal stand die Anschrift: „Euer Tod ist ein großes Opfer, Euch zu vergessen ist eine ewige Verdammnis“, sie wurde aber nach 1945 beseitigt. An dem Denkmal ist eine Liste der 82 Gefallenen im Ersten Weltkrieg.

Das Denkmal des Zweiten Weltkriegs 6

Im Friedhof befindet sich ein Denkmal der Opfer des Zweiten Weltkriegs. Das Denkmal hat eine rechteckige Form mit einem Obelisk und ist mit weißen Ziegeln bekleidet. An den Tafeln sind die Namen der gefallenen Einwohner des Dorfes.

Das große Kreuz im Friedhof 7

Das hohe Steinkreuz aus 1786 mit dem Korpus Christi steht auf einem Sockel. Am Sockel befindet sich die Plastik der Jungfrau Maria.

Das Gebäude der Mühle 8

Karol Kajos ließ die Mühle in den Jahren 1921 - 1922 erbauen. Er hat eine Aktiengesellschaft mit der Bezeichnung Kajos Karol a spol., Dolnosalibská mlynárenska akciová spoločnosť gegründet. Diese Gesellschaft hatte 100 Mitglieder. Sie wurde aus weißen Zementziegeln erbaut, die aus Trnovec nad Váhom hierher geliefert wurden. Die Mühle ist ein technischer Bau aus dem Anfang des 20. Jahrhunderts. Die Einrichtung bildeten Geräte von der Maschinenfabrik Ganz Danúbius aus Budapest. Die Mühle war von einer Dampfmaschine getrieben. Im Jahr 1948 wurde sie verstaatlicht, und gelangte in die Verwaltung der örtlichen landwirtschaftlichen Genossenschaft.

4

HORNÉ SALIBY FELSŐSZELI

Rímskokatolícky Kostol sv. Vavrinca 1
Stojí na základoch starého chrámu. Murovaný kostol sv. Vavrinca sa spomína v 16. stor.. V 17. stor. viackrát menil majiteľa, patril protestantom a po šopronskom sneme prešiel do majetku katolíkov. Kostol bol slabo udržiavaný, malý, poškodili ho aj revolučné udalosti stavovských povstaní, preto ho v r. 1770 zbúrali. Na jeho mieste dal postaviť František Esterházy v r. 1778 dnešný kostol. V roku 1823 kostol vyhorel. Poškodený bol aj v r. 1944-1945. V r. 1970 bol opravovaný a premaľované boli stropné maľby. Kostol je jednoloďová stavba so segmentovo zakončenou svätyňou, z volutového štítu vyrastá veža a prista-

vanou sakristiou. Svätyňa je zaklenutá konchou a pruskou klenbou, ktorá sa opakuje aj v lodi. Interiér kostola má klasicistický hlavný oltár s obrazom sv. Vavrinca. Klasicistické sú: bočný oltár, kazateľnica, krstiteľnica.

Evanjelický kostol a.v.

Dnešný kostol je neskoroklasicistický, postavený v roku 1856 na mieste bývalého tolerančného chrámu z r. 1786 -1790. Sieňový priestor s polygonálnym zakončením a emporami po stranách je krytý rovným stropom. Fasáda je členená polkruhovo zakončenými oknami a širokými pi-

3

4

lastrami s rímsovou hlavicou. Do štitového priečelia je situovaná predstavaná, klasicisticky upravená veža, postavená až v roku 1830. Na kamennej tabuli sú vyryté mená tých, ktorí svojimi milodarmi podporili stavbu kostola. Vojnovou poškodená veža bola opravená v r. 1978. Opravy boli vykonané aj v r. 1988. Klasicistický oltár z roku 1859 má ústredný obraz Krista v Getsemanskej záhrade od bratislavského maliara Michala Aumayra. Nad ním je kazateľnica. Krstiteľnica je neoklasicistická z r. 1878. Organ je neoklasicistický z 2. polovice 19. storočia.

Socha sv. Floriána

Kamenná polychrómovaná plastika stojí na hranolovom podstavci. Klasicistická socha svätca pochádza z roku 1828. Bola postavená ako spomienka na požiar v roku 1823.

Súsošie Najsvätejšej Trojice

Stojí pri rímskokatolíckom kostole ohradené v jednoduchej kovovej ohrádkе. Súsošie je umiestnené na vysokom stĺpe ukončenom hlavicou. Je to ľudová kamenárska práca. Na podstavci je nápis v madarskom jazyku: „Spolok sv. Ruženca dal postaviť na slávu Boha Otca, Syna a Ducha Svätého v r. 1883.“

Starý a nový ústredný kríž

Menší kamenný kríž s korpusom stojí na vysokom hranolovom podstavci. Pochádza z konca 18. storočia. Nachádza sa za domom smútku.

3

4

4

5

Kamenný kríž s latinovým korpusom na hranolovom podstavci pochádza zo zač. 20. storočia.

Prícestný kríž 6

Kamenný kríž s plastikou Ukrižovaného Krista a sochou Panny Márie pod krížom je z roku 1855.

1878-ból származik. Az orgona újklasszicista a 19. sz. második feléből.

Szent Flórián-szobor 3

Szent Flórián polikrómozott klasszicista kőszobrát 1828-ban állították az 1823-ban pusztító tűzvész emlékére.

Szentáromság-szoborcsoport 4

A r.k. templommal szemben, a főtéren álló szoborcsoportot a Szent Rózsafüzér Egylet készítette 1883-ban. Egy négyzetűbe beültetett magas kőoszlopon található a Legszentebb Háromság képlasztikája, mely a népi kőfaragás remeke.

Öreg és Új központi kereszт 5

Magas kockaoszlopon álló alacsonyabb kőkereszt korpusszal a 18. sz. végéről.

A temető katolikus részében található a régi központi kőkereszt, melyet a 20. században állítottak. Alacsonyabb talapzaton áll az öntöttvasból készült korpusz.

Út menti kereszт - Nagykereszt 6

Magas, négyzetű talapzaton elhelyezett kisebb kőkereszt kőkorpusszal, alul Szűz Mária domborművel 1855-ből.

In 1823 the church burned down. It was further damaged in 1944-1945. In 1970 it was repaired and the ceiling paintings were re-painted. The church is a single-nave building with a sanctuary ending segmentally, there is a tower growing from the volute gable and an attached sacristy. The interior of the church has a classicist main altar with the picture of St. Lawrence. The side altar, the pulpit and the baptismal font are classicist.

Evangelic Church 2

The contemporary church is Late-Classical, built in 1856 on the place of the former church of tolerance from 1786 -1790. The interior has a polygonal closure and galleries on the sides; it is covered with a flat ceiling. The facade is divided by windows ending in semi-circle and wide pilasters with cornice head. There is a classicist tower from 1830, situated into the gabled facade. The names of the people who donated and supported the building of the church are carved into a stone board. The tower damaged by the war was repaired in 1978. Further reparations were carried out in 1988. The classicist altar from 1859 has a central picture of Christ in the Garden of Gethsemane made by Michal Aumayer. Above it, there is a pulpit. The baptismal font is Neo-Classical from 1878. The organ is Neo-Classical from the 2nd half of the 19th century.

The Statue of St. Florian 3

The stone polychrome statue stands on a prismatic pedestal. The classicist statue comes from 1828. It was built to commemorate the fire in 1823.

The Statue of the Holy Trinity 4

It stands near the Roman Catholic Church; it is surrounded by a simple metal fence. The statue is placed on a high column ending in a head. It is folk stonework. The pedestal has a Hungarian text: "Built by the Association of the St. Rosary for the Glory of the Father, the Son and the Holy Spirit in 1883."

Szent Lőrinc római katolikus templom 1

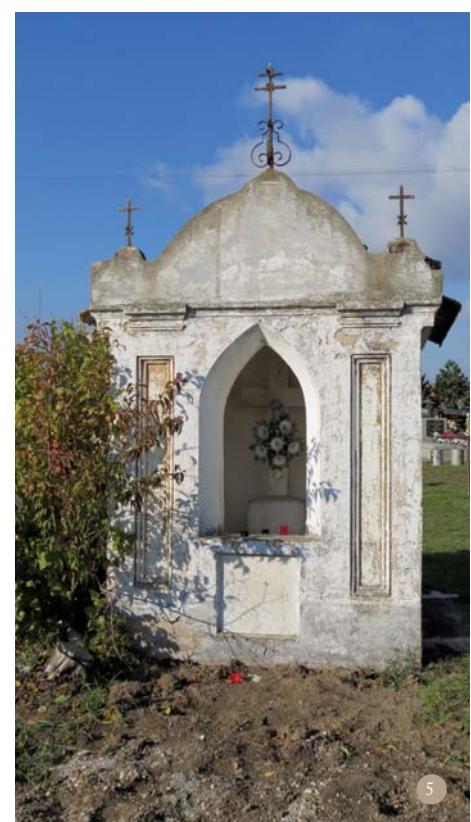
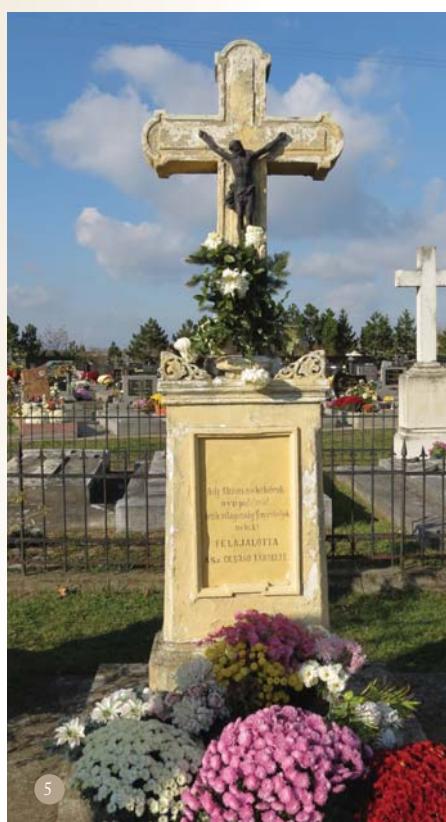
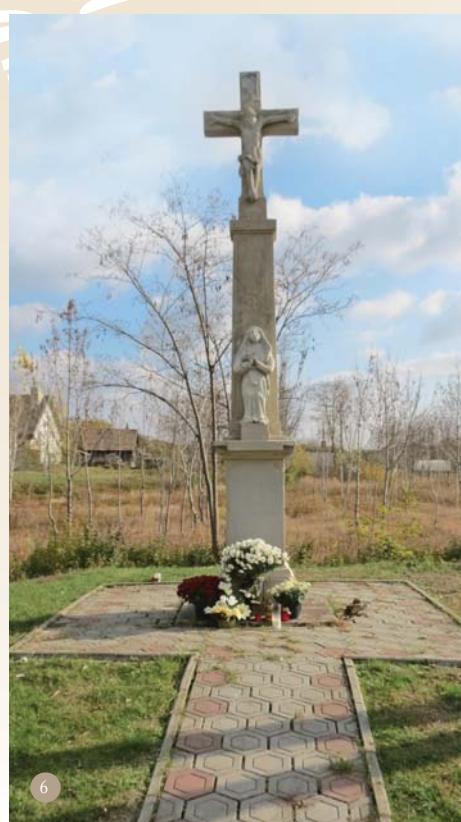
A mai templom egy korábbi alapjaira épült, melyről 16. századi feljegyzések szólnak. A 17. században többször cserélt gazdát, hol protestáns, hol katolikus kézen volt. A háború viharai szintén kikezdték, ezért 1770-ben lebontották. Helyén gróf Esterházy Ferenc kancellárra építette fel a mai templomot, mely 1778-ban készült el. 1823-ban a templom kigyulladt, a 2. vil. után szintén javításra szorult. 1970-ben felújították, a templombsót díszítő képeket áfestették. Az egyhajós épülménynek poligonálisan végződik a szentélye, a homlokzat fölött lévő toronnyal és hozzáépített sekrestyével. A szentélyben a poroszsüveges boltív a csoportos oszlopok ormain helyezkedik el, mely a hajóban is folytatódik. A klasszicista főoltár képe Szent Lőrincet ábrázolja. A templombsót klasszicista mellékoltár, szószék és keresztselőmedence egészít ki.

Ágostai hitvallási evangélikus templom 2

A templom mai formáját 1856-ban kapta a korábbi 1786 – 1790 között épült templom későklasszicista stílusban történt átalakítása nyomán. A templom egy teremhelyiség, poligonális végződéssel, oszlopokra épített oldalkarzatokkal, sima tetőzettel. A homlokzatot körívbén párkányokban elhelyezett ablakok tagolják, széles oszlopokkal, formázott csúccsal. A neoklasszicista torony a homlokzat ormába van beépítve, a háború után 1978-ban újították fel. A klasszicista oltár központi képe Krisztust ábrázolja a Gecsemáné kertben, Aumayr Mihány pozsonyi festő munkája 1859-ből. A neoklasszicista keresztselőtál

The Roman Catholic Church of St. Lawrence 1

It stands on the foundations of the old church. The brick church of St. Lawrence is mentioned in the 16th century. During the 17th century, its owner was changed several times, it belonged to the Protestants, after the Sopron congress it became the property of the Catholics. The church was poorly maintained, small, it was also damaged by the events of the revolutionary uprisings, and therefore it was demolished in 1770. The contemporary church was built on this place by Franz Esterházy in 1778.

Old and New Central Crosses 5

The smaller stone cross with corpus stands on a high prismatic pedestal. It comes from the late-18th century. It is situated behind the house of mourning. The stone cross with cast corpus on a prismatic pedestal comes from the early-20th century.

Roadside Cross 6

The stone cross with the statue of the Crucified Christ and the statue of the Virgin Mary under the cross is from 1855.

Die römisch-katholische Kirche des heiligen Laurentius des Diakons 1

She stands on the Fundamenten of the old Doms. The masonry church of Saint Laurentius the Deacon was already mentioned in the 16th century. In the 17th century it changed its owner several times, it belonged to Protestants, then after the Oedenburg Landtag again to Catholics. Due to its small size it was always weakly surrounded, also the Revolutions and uprisings have affected it.

The classicist tower from 1830 is located here. On the plaque the names of the donors who contributed to the reconstruction of the church are listed. The damaged tower was renovated in 1978. A further renovation took place in 1988. The classicist altar from 1859 has a central picture of Christ in the Garden of Gethsemane, a work of the Preßburger painter Michal Aumayer. Above it is the pulpit. The baptismal font is from 1878. The neoclassical organ comes from the second half of the 19th century.

Die Statue des heiligen Florians 3

The polychromed stone statue stands on a base. The classicist statue of Saint Florian dates from 1828. It was erected in memory of the fire in 1823.

Die Statuengruppe der Heiligen Dreifaltigkeit 4

It stands next to the Roman Catholic church, surrounded by a simple fence. The statue group is on a high column and ends with a cap. It is a folk-style treatment of the stone. On the base is the following inscription in Hungarian: "Die Gemeinschaft des Heiligen Rosenkranzes ließ diese Statue im Jahr 1883 zu Ehren des Vaters, des Sohnes und des Heiligen Geistes erbauen".

Das alte und neue zentrale Kreuz 5

The smaller stone cross with corpus stands on a high prismatic pedestal. It comes from the late-18th century. It is situated behind the house of mourning. The stone cross with cast corpus on a prismatic pedestal comes from the early-20th century.

The cross from stone with a cast corpus stands on a base and is from the beginning of the 20th century.

Kreuz am Straßenrand 6

The stone cross with the塑像 of the crucified Christ and the statue of the Virgin Mary under the cross is from 1855.

POPIS DVD – DVD ANYAG – DVD DESCRIPTION – BESCHREIBUNG DER DVD

Obsahom DVD média o významných kultúrnych pamiatkach je propagačno-dokumentárny film, v ktorom sú prezentované všetky dôležité kultúrne pamiatky z hľadiska rozvoja vidieckeho cestovného ruchu a propagácie území MAS Dudváh a MAS Stará Čierna voda podľa jednotlivých obcí regiónov. Vo filme je predstavená spoločná identita kultúrnych pamiatok dynamickou a záživnou formou.

The DVD about significant cultural heritage contains a promotional documentary, where all important cultural monuments are presented from the point of view of rural tourism and the promotion of the territories of LAG Dudváh and LAG Stará Čierna voda according to the individual municipalities of the regions. In the film, the common identity of cultural monuments is presented in a dynamic and enjoyable form.

A DVD anyagát a vidéki turizmus fellendítését célzó, a helyi kiemelt kulturális értékeket bemutató dokumentumfilm alkotja, melyben a Dudvág HACS és az Öreg-Feketevíz HACS valamennyi községe szerepel. A film dinamikus és élvezhető formában népszerűsíti a térség legfontosabb kulturális emlékhelyeit.

Der Inhalt der DVD über die bedeutenden Kulturdenkmäler ist ein propagierender Dokumentarfilm, in dem alle wichtigen Kulturdenkmäler aus der Sicht des Landtourismus und der Propagation der Gebiete LAG Dudváh und LAG Stará Čierna voda nach den einzelnen Gemeinden der Region präsentiert werden. Im Film ist die gemeinsame Identität der Kulturdenkmäler in dynamischem und lebendigem Stil vorgestellt.

KONTAKTNÉ ÚDAJE PARTNERSKÝCH REGIÓNOV – A PARTNERREGIONEN – THE CONTACT DETAILS OF PARTNER REGIONS – DIE KONTAKTANGABEN DER PARTNERREGIONEN

Názov žiadateľa – Projektgazda – Name of applicant – Name des Antragstellers:

Miestna akčná skupina Dudváh – Dudvág Helyi Akciócsoport – Local Action Group Dudváh – Leader-Gruppe Dudváh
Adresa – Székhely – Address – Adresse: 925 32 Veľká Mača č.137 - SK
E-mail: masdudvah@masdudvah.sk
www.masdudvah.sk

Názov projektového partnera – Projektpartner – Name of project partner – Bezeichnung des Projektpartners:

Miestna akčná skupina Stará Čierna voda – Öreg-Feketevíz Helyi Akciócsoport – Local Action Group Stará Čierna voda – Leader-Gruppe Stará Čierna voda
Adresa: 925 03 Horné Saliby, Hlavná č.297 – SK
E-mail: mas-scv@mas-scv.sk
www.mas-scv.sk

Autori odborných textov – Szakértők – Authors of specialized texts – Autoren der Fachtexte:

- Izabela Danterová – pracovníčka Vlastivedného múzea v Galante – a Galántai Honismerten Múzeum munkatársa – working at the Homeland Museum in Galanta – Mitarbeiterin des Heimatmuseums in Galanta
- Eva Boťanská – pracovníčka Vlastivedného múzea v Galante – a Galántai Honismerten Múzeum munkatársa – working at the Homeland Museum in Galanta – Mitarbeiterin des Heimatmuseums in Galanta

Foto – Képanyag – Photo – Foto:

- Archív Mikroregiónu Dudváh a MAS Dudváh – A Dudvág Kistérség és a Dudvág HACS fotóarchívuma – The Archive of the Microregion of Dudváh and LAG Dudváh – Archiv der Mikroregion Dudváh und der LAG Dudváh
- Archív Mikroregiónu Termál a MAS Stará Čierna voda – A Termál Kistérség és a Öreg-Feketevíz HACS fotóarchívuma – The Archive of the Microregion of Termál and LAG Stará Čierna voda – Archiv der Mikroregion Termál und der LAG Stará Čierna voda

Informačnú brožúru zostavili – A kiadványt összeállította – The information brochure was compiled by – Zusammensteller der Informationsbroschüre:

- Miestna akčná skupina Dudváh – Dudvág Helyi Akciócsoport – Local Action Group Dudváh – Leader-Gruppe Dudváh
- Miestna akčná skupina Stará Čierna voda – Öreg-Feketevíz Helyi Akciócsoport – Local Action Group Stará Čierna voda – Leader-Gruppe Stará Čierna voda
- Občianske združenie „Pro Urbe“ – „Pro Urbe“ polgári társulás – „Pro Urbe“ Civic Association – Bürgervereinigung „Pro Urbe“
- Regionálna rozvojová agentúra Galanta – Galántai Regionális Fejlesztési Ügynökség – Regional Development Agency Galanta – Regionale Agentur für die Entwicklung in Galanta

Grafický návrh – Grafika – Graphic design – Grafik design: Eva Máthé
Tlač – Nyomtatás – Print – Druck: micropix, s.r.o.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investujúca do vidieckych oblastí

